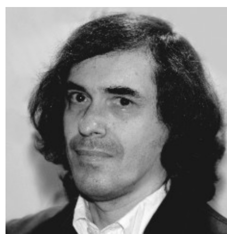
seriile de Autor
HUMANITAS

Mircea
Cărtărescu

Gemenii

Mircea Cărtărescu s-a născut pe 1 iunie 1956, în București. A absolvit Facultatea de Limba și Literatura Română a Universității din București în 1980. În prezent este conferențiar dr. în cadrul Facultății de Litere a Universității din București. Este poet, prozator, eseist, critic literar și publicist.

A publicat următoarele volume: *Faruri, vitrine, fotografii*, poeme, Cartea Românească, București, 1980; *Poeme de amor*, Cartea Românească, București, 1982; *Totul*, poeme, Cartea Românească, București, 1984; *Visul* (în edițiile următoare *Nostalgia*), povestiri, Cartea Românească, București, 1989; Humanitas, București, 1993 (tradus în franceză, germană, italiană, suedeză, norvegiană, spaniolă, maghiară, engleză, slovenă și bulgară); *Levantul*, poem epic, Cartea Românească, București, 1990; Humanitas, București, 1998; *Visul chimeric*, studiu critic, Litera, București, 1991; *Travesti*, roman, Humanitas, București, 1994 (tradus în franceză, olandeză, norvegiană, spaniolă, maghiară și polonă; a devenit roman grafic în limba franceză, Editions L'Association, Paris, 2007); *Dragostea*, poeme, Humanitas, București, 1994; *Orbitor. Aripa stângă*, roman, Humanitas, București, 1996 (tradus în franceză, suedeză, maghiară, italiană, ivrit, bulgară și germană); *Dublu CD*, poeme, Humanitas, București, 1998; *Postmodernismul românesc*, studiu critic, Humanitas, București, 1999; *Jurnal I*, Humanitas, București, 2001; *Orbitor. Corpul*, roman, Humanitas, București, 2002 (tradus în bulgară, franceză și suedeză); *Enciclopedia zmeilor*, carte pentru copii, Humanitas, București, 2002; *Pururi tânăr, înfășurat în pixeli*, publicistică, Humanitas, București, 2003 (tradus în germană); *Parfumul aspru al ficțiunii*, audiobook, Humanitas, București, 2003; *Plurivers* vol. I și II, poeme, Humanitas, București, 2003; *Cincizeci de sonete*, poeme, Brumar, Timișoara, 2003; *De ce iubim femeile*, povestiri și audiobook, Humanitas, București, 2004 (tradus în spaniolă,

portugheză, bulgară, maghiară și ivrit); *Baroane!*, Humanitas, București, 2005, *Jurnal II*, Humanitas, București, 2005, *Orbitor. Aripa dreaptă*, roman, Humanitas, București, 2007. Volume de versuri de Mircea Cărtărescu au mai fost publicate în Irlanda, Statele Unite, Italia și Germania.

Cărțile sale au fost premiate de Academia Română, Uniunea Scriitorilor din România și din Republica Moldova, ASPRO, Asociația Scriitorilor din București, Asociația Editorilor din România, precum și de revistele *Cuvântul*, *Ateneu*, *Flacăra*, *Tomis* și *Ziarul de Iași*. Au fost nominalizate în Franța pentru premiile Médicis, Le meilleur livre étranger, Prix Union Latine. Romanul *Nostalgia* a primit în 2005 Premiul literar „Giuseppe Acerbi“, Castel Goffredo, Italia.

Mircea
Cărtărescu

Gemenii

roman

Bărbieritul îi luă mai mult timp decât crezuse. Se mai răsese cândva la subțiori, iar de vreo două săptămâni, adică de atunci, își mai răsese de câteva ori și barba, dar acum era altceva: acum nu avea voie să se taie cu nici un preț. De aceea, ținând aparatul Gilette, cu mânerul alb-gălbui ca fildeșul, cu o stângăcie pedantă, își trecea lama peste obrazul săpunit hiperabundent, lăsând pârtii timide de piele ușor înroșită, pe care nu prea multele fire de păr secționate de la rădăcină iradiau, puncte minuscule, o culoare verzuie. Imediat, acele pârtii se umpleau de apa care șiroia din părul umed. Se privea în oglinda mâncată de umezeală de la baie, în care se mai vedea un perete muced, vopsit, prin cine știe ce capriciu de gust, în albastru ultramarin, culoare de ulei. Se mai vedea și closetul, spart într-un loc și lipit grosolan cu ipsos. Folosise drept cremă de ras pasta parfumată, albăstruie, dintr-un spray unguresc, unul dintre cele două–trei tuburi policrome de pe policioara de sticlă murdară de sub oglindă, pe care se mai aflau și câteva lame de ras uzate, aruncate într-o băltoacă și care ruginiseră, lipindu-se între ele. Apa de pe bărbie, tulbure de cremă de ras, începu să-i șiroiască pe gât și pe piept, rece ca gheața. Își privi pieptul în oglindă cu amuzament. Dacă ar fi venit acum cineva acasă, putea să iasă în întâmpinarea lui sau a ei așa cum se găsea, în blugi și cu pieptul gol, nu era nici o rușine. Pe când altădată… Se amuză câtăva vreme gândindu-se ce ar fi fost altădată, fără să înceteze să-și tragă aparatul de ras încet, cu ochii în patru, peste fiecare porțiune de piele care se întindea, acoperind oasele prelungi ale fălcilor. Coti apoi sub bărbie și începu să ia, dâră lângă dâră, crema de până la mărul lui Adam. Nici cea mai mică urmă de păr nu trebuia să-i mai rămână pe față. Becul electric îi obosea ochii, astfel că uneori contururile din oglindă le vedea însoțite de dâre mov sau liliachii scânteietoare. Își șterse cu un prosop apa de pe piept și pântece, care îi făcuse

pielea de găină. Pe ușă, umflat și înnegrit de umezeală, se afla un abțibild înfățișând un profil trandafiriu de femeie cu niște plete umflate hiperbolic și împărțite în șuvițe mergând în degrade: un roșu sângeriu, urmat de roșuri mai diluate, dând impresia unor vopsele acrilice. Imediat sub bustul cambrat al femeii scria cu litere subțiri CRISAN SHAMPOON. Barba era gata. Mai rămânea mustața, o chestiune mai complicată, pentru că firele ei erau lungi, de vreo doi centimetri, și destul de dese. Purtase mustață nenorocitul, se gândi cu ciudă, și îi trase un „aia mă-sii“ șuierat. Asta îi lipsea! Apăsă din nou pe capul sprayului, umplându-și degetele mâinii stângi cu spuma groasă și parfumată, și își năclăi bine buza superioară cu ea. Simțea cum firele se moaie ca picioarele păianjenilor căzuți în apă. Nu era, de fapt, așa greu. Doar că trebuia să clătească mai des aparatul de ras, agitându-l în coloana linsă de apă care curgea din țeava îndoită a chiuvetei. Apa era atât de tăcută și decisă în căderea ei, încât aveai senzația că nici nu curge, că e doar o coloană de sticlă încremenită între orificiul țevii și fundul chiuvetei, acoperit de spumă și fire de păr. Se contemplă în oglindă după ce își răsese doar o jumătate de mustață. Începu să râdă. Apoi, brusc, începu să plângă violent, în hohote isterice, sprijinindu-și fruntea de marginea rece a chiuvetei. Cu ochii încă uzi de lacrimi, își rase și jumătatea cealaltă de mustață, apoi se spălă îndelung pe întreaga față. Din păcate, apa caldă era oprită. Se șterse, frecându-se bine pe față cu prosopul aspru, portocaliu, și se privi încă o dată în oglindă. Doamne, cum o s-o scoată la capăt? Fără pilozitate, fața aceea prelungă părea și mai bărbătoasă, mai greu de disciplinat. Înainte să spele aparatul trase cu el „pe uscat“ de câteva ori de-a lungul sternului, sacrificând păienjenișul timid de păr care se cuibărise acolo. Lama scârțâi de data aceasta îngrozitor, de parcă ar fi vrut să

protesteze. Se înfioră. Își întinse pe față spuma ușoară a *after shave*-ului și, rotind micul bușon de metal de la capătul aparatului de ras, aripioarele acestuia se deschiseră ca un pod mobil și lăsară la vedere lama strălucitoare. Spălă bine și lama și aparatul, ținând seama de indicația *Do not wipe blade*. Se uită puțin la lamă. Cât de nefamiliar îi fusese până nu demult acest obiect! O curbă ușor între degete. Scria pe ea „London Bridge“ și părea că trăiește o viață proprie și foarte intensă. Dintr-un imbold neînțeles, sărută lama, apoi și-o lipi de obraz și în ochi îi veniră din nou lacrimi. O puse iarăși în aparat și ieși din baie.

Nu era nimeni în apartament. Ușile date de perete deschideau spre camere și holuri perspective sinistre. Paturile nu erau strânse în dormitoare și era ceva indecent în încâlcirea de cearșafuri gălbui și pături pe sub care se vedeau fâșii din tapițeria înflorată a canapelelor. Pe uriașa fereastră, cât tot peretele, din camera de la stradă, se vedea cerul de vară, înțesat de zdrențele de flacără ale norilor, care căpătau formele, șablonizate în dezordinea lor, din picturile renascentiste. Dacă ai fi deschis unul dintre cele trei mari panouri transparente și ai fi scos capul pe fereastră, ai fi zărit, la douăzeci de metri dedesubt, cufundată într-o lumină roșu-portocalie, șoseaua Ştefan cel Mare, părând în realismul ei detaliat și totuși transfigurat, trădat întru câtva de filtrele color, o ilustrație dintr-o revistă americană. Spre stânga, șoseaua, prelungindu-se cu Mihai Bravu, se curba spre Vitan, iar spre dreapta se ascuțea ca un vârf de săgeată, înfigându-se direct în marele soare care scăpăta la doar doi–trei centimetri de orizont. Camera însăși, ca un parazit cubic și halucinat, sugea în dungi late, pe pereți, sângele de afară.

Intră în cameră. Cum naiba reușise să-și ude blugii în așa hal? I se lipeau, pur și simplu, de glezne. Îi scoase și, doar în chiloți, se așeză pe un

scaun în fața oglinzii de la toaletă. Zâmbi, căci știa în amănunt ce conțineau sertarele toaletei și știa că avusese norocul nesperat ca el să aibă o soră. Deschise primul sertar și în cameră se răspândi un miros de pudre și alifii. Scoase deocamdată trusa chinezească de farduri care cuprindea, în cutia plată, sub un strat de burete, acum mânjit cu albăstrui și pembé, o coloană de rujuri de diferite nuanțe, rujuri îmbinate unele în altele, câteva ovaluri cu fard de pleoape, dispuse simetric, acum unele aproape consumate iar altele neatinse, un bețișor de plastic având la capăt o bucățică de burete murdărit cu vernil, un oval mare cu pudră roz, o periuță neagră și unsuroasă de rimel, un creion dermatograf ieftin, care nu făcea parte din trusă și din cauza căruia cutia nu se închidea cum trebuie și, cine știe de ce, câteva mici garnituri de cauciuc. Mai scoase două sticluțe tronconice de ojă de unghii, una cu un lichid vâscos de culoare stacojie, iar alta cu un lichid sidefiu, alb scânteietor. Le așeză pe macrameurile de pe toaletă. Găsi și o pensetă de sprâncene. În sertarul al doilea se mai afla o sticluță de ojă cu mici bobițe aurii în lichidul alb (ce țigănie, se gândi) și vreo trei rujuri, dintre care unul bun, Dior. Îl ochi numaidecât, gândindu-se instinctiv că era chiar nuanța pe care o folosea. Dar își dădu imediat seama de absurditatea acestui gând. Mai găsi în fundul sertarului o pudrieră cochetă, franțuzească, o cutie de plastic pe care erau gravați niște trandafiri, cu o linie sinuoasă, aurie. O deschise, amintindu-și că se găsise în comerț la noi. Se privi în oglinjoară strâmbându-se. Nu se mai obișnuia odată! Cutia nu avea decât două pătrățele, unul vernil și celălalt rozaliu, ceea ce devenea interesant. Totuși puțin, fir-ar să fie. Din ciurucurile astea trebuia să improvizeze, cum-necum, un *make-up* onorabil. Deschise una din ușițele laterale ale toaletei. Îi veni greu să suporte mirosul de parfum prost, dulceag, de-al nostru

(măcar nu e bulgăresc…) care emana din cele vreo șapte–opt sticluțe de diferite forme, înghesuite în mica încăpere de placaj. Una dintre ele, culmea kitschului, avea un fel de armătură de metal auriu. Alta avea un dop mai mare decât ea, ca o tombateră fanariotă. Dar printre ele, asemenea unei regine în surghiun, se afla, prin cine știe ce miracol (cine i-o fi dat-o?), și o superbă sticluță de Emotion. O luă în mână cu dragoste, scoțând-o din nesuferita companie, îi deșurubă capacul și apăsă ușor pe pulverizator, deasupra dosului palmei stângi. Își mirosi cu voluptate pielea astfel înnobilată. Așa da, se gândi, și chiar spuse cu voce tare: „OK." Îl puse pe toaletă și trânti ușița peste celelalte parfumuri. În spatele ușiței din dreapta se aflau unele peste altele câteva casete AGFA și microfonul cu șnurul răsucit în jurul lui. Asta era. Nu avea de ce să dispere, deși nu era nici cine știe ce motiv de satisfacție. Cu hainele va fi mai complicat.

Începu prin a-și smulge cu voluptate sprâncenele. Fiecare pișcătură dureroasă îi producea o bucurie nostalgică. Piguli la ele jumătate de oră și nu se lăsă până nu obținu (din coadă de câine, își zise) două arcuri perfecte, subțiri, care dădeau feței masculine tristețea insuportabilă a arlechinilor. Își fardă pleoapele cu acel roz deschis, abia o părere, și își rimelă din abundență, pentru contrast, genele, din fericire neobișnuit de lungi pentru un bărbat. Se privi în oglindă. Nu era rău. Își rujă buzele, destul de pline și ele, mânuind tubulețul Dior cu dexteritate, și apoi își frecă buzele una de alta până ce rujul, pasta aceea parfumată și cu gust ușor spirtos, se întinse uniform. Încercase să corecteze cu ocazia asta expresia amară a gurii lui. Dar amăreala asta rămânea, plutind de fapt undeva deasupra trăsăturilor sale, fără mare legătură cu ele. Obrazul lui arăta acum cadaveric, ochii prelungiți cu negru scânteietor i se întinseseră parcă pe toată fața, iar

gura, dedesubt, avea un dispreț cumva indecent, o blazare cinic-senzuală. Corectă această impresie folosind pudra cu care își tamponă bine obrajii concavi. Regretă din tot sufletul lipsa fondului de ten, dar asta era. Se fâțâi în fața oglinzii, privind acest cap inedit. Pentru că în cameră aerul devenise cafeniu, aprinse lumina, și atunci putu să contemple, în toată sclipirea lor, culorile cu care se împodobise. Chipul sporise în frumusețe, avea o frumusețe pe care niciodată un chip de bărbat sau de femeie nu ar fi sperat s-o dobândească. Se privi și din profil, uitându-se în oglinda mare prin oglinjoara pudrierei. Deși se gândise la „arma secretă“ spunându-și că o va folosi după ce se va îmbrăca, nu mai avu răbdare. Deschise ușa șifonierului din odaie și scoase dintr-o veche poșetă o pereche de cercei în două culori, rombici, foarte la modă, care se prindeau de ureche ca niște clipsuri. Și-i puse, dar nu era asta arma secretă, ci acel obiect pe care îl descoperise cu câteva zile în urmă tot în șifonier și de la care îi plecase de altfel hotărârea cea mare pentru seara de azi. Scoase și acum, cu același suspin recunoscător, superbul obiect. Era o perucă blondă neobișnuit de bogată, cu bucle care coborau maiestuos și cât se poate de natural până între omoplați. Pe dinăuntru avea o căptușeală moale și foarte elastică, așa încât, după un sfert de oră de purtare, nu te mai îndoiai că porți pe cap părul tău natural. Își puse peruca și o pieptănă îndelung în fața oglinzii. La fiecare alunecare a pieptenului roșu prin păr, buclele se desfăceau, părul se întindea, pentru ca șuvițele să se arcuiască la loc o secundă după aceea, într-o mișcare leneșă, grațioasă. Pentru că pieptenele trosnea la fiecare contact cu părul, îi veni ideea să stingă lumina. În întunericul aproape total care se lăsase, scântei verzi-albăstrui, neînchipuit de subțiri, acopereau părul cu o rețea efemeră, țâșnind prin odaie până la peste un metru depărtare. La această lumină pâlpâitoare, stroboscopică, puteai

vedea în oglindă o incredibilă doamnă cu umeri băiețești, cu pieptul plat și cu claviculele proeminente.

Aprinse din nou lumina, dar fascinația aceea persistă, făcându-i rău. Își strânse cu putere mâinile peste urechi, perucă și obraji, apoi își privi multă vreme urmele rombice, palide, lăsate de cercei în podul palmelor. Simțea că toată substanța vie care îi umplea coșul pieptului: măduva sternului, plămânii, inima, i se rarefiase deodată, fiind înlocuită cu o rețea de emoții gelatinoase, un sistem de tubușoare și filamente cărămizii, trandafirii și violent stacojii, nespus de dureroase. Se ridică de pe scaun și se apucă să scotocească prin marele șifonier așezat pe peretele de lângă ușă. Trase afară tot ce semăna a îmbrăcăminte de damă. Încă o dată se minună de norocul pe care îl avusese, ca el să aibă o soră, dublat de încă unul, și anume ca sora lui să aibă aceeași înălțime cu el. Cât de cât, deci, hainele ei se vor potrivi. Găsi întâi un set de chiloței nostimi, nu cu totul mini, ceea ce i-ar fi făcut inutilizabili, dar destul de drăguți. Erau șapte bucăți de culoare albă, fiecare având imprimate în partea din față niște păsărele care stăteau pe o creangă, sub ele scriind cu frumoase litere verzi de mână *Lundi* sau *Mardi* sau *Mercredi* sau *Jeudi* sau *Vendredi* sau *Samedi* sau *Dimanche*. Și-i scoase pe ai lui și și-i trase pe cei cu *Dimanche*, care îi veniră satisfăcător. Încercă apoi o pereche de ciorapi negri de plasă cu ochiuri destul de mici, care îi atenuară puțin jena instinctivă că nu găsise nimic cu care să se poată epila, și se gândi multă vreme dacă să-și pună sau nu sutien. Dar, în parte pentru că nu prea purtase nici înainte, în parte pentru că i se părea grotesc să se apuce, ca în filmele de proastă calitate, cu travestiuri vulgare, să umple cupele cu cine știe ce șosete sau vată, renunță. Există destule gagici cu

pieptul plat și care arată totuși cât se poate de șarmant…

Acum venea momentul adevărului. Cu ce să se îmbrace. Nu avea prea multe variante. Trebuia să elimine de la început blugii și reiații, care nu mergeau cu ideea de feminitate maximă și cu șoldurile strâmte și ciolănoase. Avea nevoie de ceva romanțios, vaporos, trebuia să semene cu tipa visurilor tuturor, ceva gen blondele visătoare din reclamele L'ORÉAL. Încercă mai întâi o bluziță de cașmir stacojiu, cu mânecile bufante și încheiată la spate cu doi nasturi frumoși de sidef. Dar asta mergea bine cu blugii, era o ținută disco în care nu trebuia să se bage. Găsi și o rochie mai pretențioasă, cu guler pătrat de dantelă, croită dintr-o pânză topită gălbuie, cu cordon de lamé auriu și flori mari, palide, aplicate pe poale, ceva de la Fondul Plastic probabil. Se suci și se răsuci cu ea în fața oglinzii, apoi se trânti pe pat, luă o poziție rigidă și se privi din nou, ridicând capul. Nu prea mergea. Trebuia ceva mai dulce, mai senzual, dar inocent în același timp. Se ridică în capul oaselor și contemplă iar figura aceea fardată și buclată, de o frumusețe ambiguă. Zâmbind ciudat, își împinse ușor capul înainte, își aduse un umăr mai în față și, de ce oare, arătă cu degetul direct spre imaginea sa din oglindă. Rămase un timp așa, arătând direct spre pieptul fantasmei, apoi se ridică de pe pat și întinse degetul până se atinse ușor de degetul chipului din oglindă. Cu un gest grăbit, își scoase rochia și o aruncă pe covor. Găsi în grămada de țoale o rochiță de vară, foarte înflorată, pe nuanțe liliachii stinse, croită simplu, cu pieptar ca de sarafan și două breteluțe pe umeri. O încercă, dar, deși îi venea bine, nu se potrivea cu capul acela de mare doamnă pe care și-l făcuse. Se temu ca nu cumva să cedeze plăcerii de a proba la nesfârșit toate țoalele, depărtându-se de scop. Scoase și rochița asta și căută ceva mai sofisticat. Găsi pe un umeraș o altă rochie, de seară, neagră,

cu fir de argint, foarte decoltată și terminându-se, sub talia înaltă, romantică, într-o spumă de volane. Materialul era ieftin, dar croitorul fusese la înălțime. Așa mergea, deși pieptul… În fine, o să vadă. Rămase cu rochia asta, care mergea și cu ciorapii, dar la care îi trebuiau și niște pantofi negri ca lumea. Cât de mult iubise întotdeauna pantofii! Nu era zi, încă de când mai era în școala generală, în care să nu intre prin magazinele de pantofi de pe bulevard. Botinele micuțe, făcute dintr-o bucățică de piele, cu toc foarte, foarte înalt, așa încât piciorul stătea aproape vertical în ele, călcând doar pe vârful degetelor — se dădea în vânt după ele. Oricâte ar fi avut acasă, tot își dorea altele. Acum însă trebuia să se mulțumească cu pantofii cât bărcile, eleganți, ce-i drept, ai surorii lui. Nu mai era același lucru. Îngheță la gândul că ea și-a luat pantofii negri la țară. Dar era, bineînțeles, absurd. Nu-i scotea din șifonier decât la zile mari. Se repezi la ușa a treia a șifonierului: erau acolo, pe o blană de iepure încrețită. Piciorul îi era același număr, ca lungime, dar nițel prea gros. Totuși, ținând seama că nu trebuia să umble cu ei, mergea. Încăpeau oricum. Tocul avea vreo șapte centimetri, nimic pe lângă ce obișnuise să poarte. Purtase până la treisprezece-paisprezece centimetri, tot felul de tocuri, după cum se perindaseră modele.

Ei da, spuse cu voce tare în timp ce făcea câțiva pași prin fața oglinzii. Își prinse apoi la gât, ca o ultimă trăsătură de peniță, un lănțișor de aur cu plăcuțe și cu o mare perlă barocă, zgrunțuroasă, și se parfumă, în fine, pulverizându-și din sticluța fină, cu capac auriu, de Emotion, aerosoli proaspeți, senzuali. Ah, Doamne, își aminti deodată, nu își făcuse unghiile! Şi mai trebuia să-și pudreze cât de cât umerii, pe care vițele mușchilor, deși el fusese destul de departe de genul atletic, săpau totuși supărătoare umbre virile. Își tamponă gâtul și umerii cu pernița elastică și parfumată, apoi se apucă de lucru la unghii, pe care din

fericire le întreținuse destul de bine în cele câteva zile cât trebuise să stea la el. Dar, oricât le curățase pielițele (el obișnuia să-și roadă uneori până la sânge pielițele astea de pe lângă unghii) și deși mâinile lui erau mici și prelungi, tot nu putuse scoate din ele chiar niște mâini de femeie. Unghiile erau mai mult late decât lungi. Alese sideful. Deșurubă capacul înalt și dungat și scoase mica pensulă năclăită de lichidul gros, mirosind atât de familiar a eter. Își vopsi cu atenție fiecare unghie, mai întâi la mâna stângă, apoi la dreapta, fluturându-și și răschirându-și degetele prin aer, cu gesturi teatrale. Când termină, simți o oboseală ușoară în coloană. Se ridică și se întinse. Ce să facă cu pieptul, iată o chestiune sâcâitoare. Încercă la întâmplare cu niște vată (găsise un pachet întreg și altul pe jumătate pe un raft din șifonier, în spatele unui rând de cămăși împăturite); făcu două cocoloașe cât merele și le vârî în sân. Cum decolteul rochiei avea bentița de sus foarte întinsă pe piele, totul ieși nesperat de bine. Tot sunt bune la ceva și filmele vulgare cu travestiuri, își zise râzând. Gagica din oglindă avea acum niște țâțici micuțe și delicate, de mai mare dragul.

Se așeză pe pat și vru să plângă, dar nu îndrăzni din cauza fardului. Nu se mai gândi la nimic. Începu să facă ordine în cameră. Totul trebuia să fie perfect curat, la locul lui. Strânse patul, puse la loc hainele în șifonier, fardurile și celelalte în sertarele toaletei, aranjă cărțile și vaza de pe masă, trase perdeaua, având grijă să facă falduri egale, și aranjă mai bine draperiile. Aduse din sufragerie câteva casete de lemn sculptat, două sfeșnice de alamă și câteva pernuțe fantezi cu care improviză un decor de budoar destul de cochet. Mai aduse câteva bibelouri cam de prost-gust, chinezești, desigur cópii, și le înșiră pe rafturile bibliotecii, care ocupa o jumătate de perete.

Se duse la baie. Pereții albaștri-ultramarin păreau acum, departe în noapte, și mai halucinanți.

Becul galben punea dungi iluzorii și mai liliachii în oglindă. Deschise dulăpiorul cu medicamente, atârnat pe peretele din partea opusă căzii. Luă tubul de Meprobamat, îi scoase capacul cu vată și îl deșertă în palmă. Erau vreo douăzeci de pastile, exact câte îi trebuiau. Ca să nu rateze, știa că îi trebuiau cel puțin zece grame. Aici erau cam cincisprezece, poate mai mult. Pastilele erau mici, nu îi era frică să le ia. Știa că el avea dificultăți la înghițirea doctoriilor, dar de data asta avea să meargă. Clăti paharul care se aflase cu gura în jos pe etajera de sticlă și îl umplu cu apă. Pe paharul transparent și cu proporții robuste era imprimată cu vopsea verde zodia Gemenilor, doi copii ținându-se de mână. Dedesubt scria cu litere mari de tipar: GEMENI și data: 22 mai–21 iunie. Împărți pastilele în trei grămăjoare și le înghiți pe rând. Se întoarse în dormitor și se lungi pe patul frumos împodobit cu pernuțele de mătase. Închise ochii. A doua zi, cam la vremea prânzului, întorcându-se de la țară, ei vor găsi în dormitorul de la stradă o preafrumoasă doamnă palidă, fără suflare și cu inima rece.

„După o noapte cu somn agitat, o gânganie îngrozitoare se trezi transformată în autorul acestor rânduri.“ Cam așa aș începe, răsturnând fraza de început a *Metamorfozei* lui Kafka, povestea pe care m-am gândit să o scriu aici, dacă aș vrea s-o public. Ar fi un început de efect, ceea ce nu ar exclude veridicitatea, având în vedere că eu chiar *sunt* această insectă. Mai mult, mult mai mult decât Gregor Samsa, hai să zicem cam în măsura în care insecta era Hoffmann sau Nerval sau Novalis. Ca toți romanticii ăștia, voi scrie nu ca să construiesc o poveste, ci ca să exorcizez o obsesie, ca să îmi apăr bietul suflet de monstru, de monstrul groaznic nu prin hidoșenie, ca la Kafka, ci prin frumusețe. Mă gândesc acum și la îngerul insuportabil de frumos al lui Rilke, și aș vrea să și

citez câte ceva din prima elegie, dar, de când stau aici, parcă mi s-a întunecat sau măcar aburit nițel resortul amintirii. (Mi-e frică. Acum câteva clipe stăteam pe canapea privind aiurea la toate acele icoane pe sticlă, unde predomină roșul aprins și azuriul, la clapele gălbui, lucioase, ale pianinei, la *secretaire*-ul cu ușile de lemn scorojit pe care e pictat un personaj trist, cu fața tuciurie, bizantină, înfășurat într-o amplă togă albastră căzând în zeci de cute și ținând în mână o creangă înverzită; în spatele lui, zarea violetă se întunecă și nori roșii se preling melancolici printre chiparoși. Dedesubt scrie cu litere aurii: AMOR OMNIA VINCIT. Priveam tot acel spațiu nesfârșit de înalt, măsurat de draperiile bogate care acopereau geamul, și mă întrebam dacă sângele ei, irigându-mi lobii creierului prin mii de tubușoare, nu-i va muta încetul cu încetul ființa în mine, dacă trecutul ei, care emană din camera asta cu mobilă sculptată și aramă bătută, nu va porni în falange scheletice împotriva amintirilor mele, ca în *Apocalipsa* lui Brueghel. Am sărit în picioare la gândul ăsta, exact ca acum o săptămână, când am hotărât să nu mă mai privesc niciodată în oglindă. Şi, așa cum atunci am cusut husa aceea de pânză cânepie, grosolană, cu care am învelit apele oglinzii, acum m-am hotărât să scriu, să fac din paginile astea altă husă, altă țesătură, care să mă apere de data asta nu de corpul, ci de psihicul ei, de tristețile ei, de nebunia ei, de fericirea, de prostia și de idealismul și de josnicia și de rapacitatea ei superbă.) Aș vrea să citesc, dar de unde cărți? Inculta mică tot ce are mai bun în cele trei-patru rafturi pe care le numește bibliotecă sunt cărțile dăruite de mine: un frumos Huizinga, un Baltrusaitis despre arta gotică și cam atât. În rest dicționare, cărți de folclor, romane proaste, de necitit. Totuși, și nu e decât una dintre contradicțiile ei, citea, ba chiar scria ea însăși versuri. Avea și un jurnal în care își nota visele, colorate și stranii, deloc psihanalizabile,

mai curând un fel de feerii, un fel de grădini paradiziace. Cred că bogăția de culori și de lumină din visele ei venea din faptul că dormea cu ochii larg deschiși, așa cum nu am mai văzut dormind pe nimeni. Să stai să o privești în timp ce dormea era înspăimântător, parcă vegheai o moartă. Nu încerc să explic aici de ce am iubit-o, lucru inexplicabil ca tot ce este firesc. Nu vreau nici măcar să povestesc ce s-a întâmplat cu noi acum zece (să fie unsprezece? douăsprezece?) zile. Mă gândesc doar să îmi rechem trecutul, sau să îmi modelez trecutul, sau să îl inventez, sau toate deodată, căci mă interesează numai să am un trecut, o serie de imagini care să fie sau să se substituie haosului de acum.

Acum, de când ei, bieții bătrânei zăpăciți de neliniște, au observat la mine ceva ciudat (toată povestea cu acoperirea oglinzii și multe altele), de când mi-am exersat noile coarde vocale urlând la ei într-un acces de isterie, mă lasă-n pace, să zac aici, în camera asta înaltă ca un turn. Şi sunt niște după-amieze aurii, nostalgice, în care de afară nu se aude nimic altceva decât foșnetul câtorva frunze însorite și numărătoarea vreunei fetițe care se joacă singură, pe caldarâmul pustiu al străzii Venerei. Ca și înainte, zac în pat, confuz de singurătate și emoție, iar în minte îmi vin, dureroase, sfâșietoare, fragmente de amintiri foarte vechi, din cea mai îndepărtată copilărie. M-am gândit să notez ceva din aceste străfulgerări violete, din iluminările punctiforme pe care le simt în timp ce, cu capul lipit de pernă, privesc dungile groase, aurii, de pe peretele opus. Dar nu la modul proustian, prea estet pentru ce vreau eu. De altfel metoda proustiană îmi e, vrând-nevrând, familiară dinainte de-a ști cine e Proust. E straniu că am avut, ca adolescent, toate experiențele aparent atât de particulare, de irepetabile, ale unor scriitori: cunosc efectul madlenei lui Proust — anumite bomboane discoidale, roze și buretoase, foarte

parfumate, sau sclipirea unei insigne pe pieptul unui trecător m-au făcut de câteva ori să simt puternic emoția reamintirii unor locuri, a reconstruirii unei atmosfere; cunosc senzația de leșin care îl încerca pe Blecher în locuri virane; am avut tot complexul de manifestări kafkiene: recunoașteri false, *jamais-vu* și tot restul. Am și senzații cu adevărat particulare, neîntâlnite de mine nicăieri în literatură, dar nu mă-ncurc acum cu ele. Vreau să îmi amintesc — și știu că tot ce-mi voi aduce aminte se află pe drumul care merge direct spre catastrofă. Simt că nu voi fi în stare să scriu nici un cuvânt despre ceva incidental, neimplicat în obsesie, în himeră.

De când am început să scriu, băbuța a băgat de două–trei ori capul pe ușă, privindu-mă cu îngrijorare. De fiecare dată, i-am făcut un semn furios cu mâna să mă lase în pace. Mi-e teamă că vor aduce medicul și că va trebui să joc comedia normalității. Îmi privesc acum mâna cu care țin stiloul. Oja de pe unghii s-a cojit aproape de tot. Scrisul îmi e oarecum diferit de cel dinainte; îl stăpânesc totuși.

Mi se trezesc mai întâi câteva amintiri fulgurante, cred că de pe la vârsta de doi sau trei ani. Văd, la un colț de uliță de mahala, trei bărbați în cămăși albe, profilați pe cerul roșu ca flacăra, fumând și discutând liniștit. Departe, zidurile uriașe, de cărămidă roșie, cu geamuri negre de funingine, ale unor ateliere părăsite încă de pe atunci. Era pe undeva pe lângă Gara Obor, căci locuiam pe acolo, și văd niște șine de tren care reflectă cerul roșu. Nici un sunet, nici un miros nu pot asocia acestui film enigmatic. M-am apropiat de cei trei bărbați și i-am privit, dându-mi capul pe spate. Mi se păreau imenși, le veneam până ceva mai sus de genunchi. Se aplecară spre mine. Aveau fețele monstruoase, numai carne și sânge. Râdeau fără zgomot, iar unul dintre ei mă prinse de subțiori și mă aruncă în sus, prinzându-mă într-o

clipă. Am început să țip, dar tot fără nici un sunet, iar ei m-au lăsat jos. M-am întors și am alergat până la poarta noastră, unde era mama, înaltă cât un turn, într-o bluză albastră. Într-o clipă, i-am năclăit pieptul și gulerul bluzei cu lacrimi și salivă.

Altă dată, ne întorceam toți trei de la cinema. Fuseserăm la o grădină de vară, unde rulase filmul *Veneția, luna și tu.* Îmi amintesc perfect acest titlu, care are pentru mine ceva magic. Am uitat sute de titluri de filme, dar pe acesta n-am să-l uit niciodată. Desigur, nu-mi amintesc filmul în sine, așa cum nu mai știu despre ce era vorba în cărțulia *Seri albastre*, citită în primii ani de școală, pe care n-am mai găsit-o nicăieri, dar al cărei titlu îmi trezește o nostalgie pătrunzătoare. Mergeam pe stradelele întunecate, eu la mijloc, ținut de mânuțe de mama și tata. Țin minte o stradă cu case mici, negustorești, cu balcoane minuscule, al cărei caldarâm răsuna puternic sub pașii noștri. În fața noastră, mai mare decât am văzut-o vreodată, mergea luna, plină, galbenă și pe alocuri portocaliu-cafenie, dar strălucitoare. Spun *mergea*, pentru că părea într-adevăr că înaintează în ritmul pașilor mei, oscilând când în sus, când în jos, după cum călcam cu ghetuțele pe pietrele violete. Părinții mei, teribil de lungi, susurau peste capul meu, iar eu priveam cu fascinație luna, uimit că nu o puteam întrece, că mergea mereu înaintea noastră. La un moment dat m-am trezit tras sub un gang străjuit de fioroase arătări de ciment. Am mers pe sub bolta gangului, până am ajuns într-o încăpere mare, foarte luminată. Eram în casa unor oameni necunoscuți, care îmi întâmpinară părinții cu bucurie. Pe mine mă pupă o grăsană foarte rujată, cu ochii verzi și mărgele verzi la gât, cu bobul cât mingile de ping-pong. Pe pereți se aflau măști hidoase de cârpă și parcă un instrument muzical, o sabie… Un policandru de sticlă murdară, cu becuri bâzâitoare, ardea deasupra.

Masa era plină de mâncăruri și prăjituri, dar după ce am morfolit un colț de plăcintă m-am trezit împins în altă cameră, mai mică, unde o fată care trebuie să fi avut vreo șase ani și un băiețel de vreo opt se apucară să-mi arate tot felul de jucării. Erau carusele care se învârteau singure, cu avioane de tablă colorată la capetele unor sârme, un fel de vagoane de cale ferată mergând de-a lungul unor șanțuri într-o lungă tavă de tablă, un motociclist galben și vreo două păsări, toate numai și numai din tablă, învârtindu-se și țopăind pe jos, pe parchetul lustruit. Era și o mașinuță care întorcea singură când ajungea la marginea mesei. Ne-am jucat împreună o vreme, până când, tot scoțând și arătându-mi jucării pe care eu nici nu visasem să le am, au ajuns la una care mi-a tăiat răsuflarea. Mi-au arătat o păpușă chinezească: un mandarin cu mâinile încrucișate pe pântece. Jucăria era de plastic și se compunea dintr-o sferă mare, pântecele, iar deasupra una mai mică, pe care erau pictate trăsăturile orientale, fioroase și bonome în același timp, ale păpușii. Obiectul era foarte greu și, având baza de plumb, se legăna într-o parte și alta la nesfârșit, ca un hopa-mitică. Uimitor pentru mine era însă că, în timp ce se legăna, mandarinul cânta, scotea din el o melodie subțirică, delicată, ca produsă de zeci și zeci de gonguri minuscule de aramă, o muzică de ceas, iscată de rotirea mecanică a axului cu came din interior. Legănarea și muzica de minaret aveau ceva hipnotic, de aceea nu mai știu când am fost dus de acolo. Niciodată mai târziu, deși i-am întrebat de zeci de ori, părinții mei nu au știut să-mi spună la cine fusesem în seara aceea și nici nu și-au amintit să fi văzut *Veneția, luna și tu*, deși filmul rulase într-adevăr în oraș. Cine era grasa, cine erau cei doi copii, băiatul cu fața tumefiată și gesturi lente, cu o privire oribil de fixă, și fetița dulce, ușor roșcată, plină de grație? Cine era bărbatul spectral care ne-a condus până la ușă și care mi-a umplut

buzunarele cu bomboane de salon, deși era vară, și cu bănuți aurii de ciocolată? Dar douăzeci de ani mai târziu am văzut în casa *ei* aceeași păpușă. Iată, acum, când scriu, e lângă mine: o legăn și, clătinându-se somnolent pe birou (ea zicea mereu „biuró“), mandarinul își îngână melodia metalică, irizată…

Acum vreo doi ani scotoceam după un act în bufet. Ai mei țineau chitanțele și procesele-verbale și carnețelele de tot felul într-o veche poșetă stacojie și zgrunțuroasă a mamei, care-o purtase ca domnișoară când lucra la țesătoriile Donca Simo. Într-o despărțitură, alături de niște siguranțe electrice și niște arcușoare pentru nu mai știu ce, am dat peste un pachețel de ziar, a cărui moliciune mi-a atras atenția. L-am desfăcut și am găsit două codițe blonde de vreo cincisprezece centimetri lungime, legate cu elastic la capătul unde fuseseră retezate și cu panglică albastră de satin la celălalt, unde părul se subția. Alături se afla o poză cam îngălbenită, cu un colț îndoit, dar foarte clară. Înfățișa, gol-goluț, în picioare, într-o grădină, un băiețel de vreo doi ani, până în trei, cu o buclă deasupra frunții și cu părul împletit, de-o parte și de alta, în două codițe cenușii-gălbui, care-i veneau până mai jos de umeri. Ținea un pumn la ochi și pe față i se citea un sentiment de teamă. Făcuse bot și era gata să izbucnească-n plâns, și brusc mi-au fulgerat în amintire, foarte vii, câteva imagini colorate ca de început de lume: straturi de lalele gigante, soarele izbucnind apocaliptic printre frunzele cireșului amar, pământul negru cu zgrunțuri neobișnuit de mari, ca văzuți printr-o lupă, o plasă cu un păianjen verde cât pumnul în mijloc, scânduri putrede și o femeie, cu fusta în flăcări de la soare, apropiindu-se. Apoi un bărbat necunoscut, tenebros, îndreptând spre mine o mașinărie strălucitoare. Sigur, îl țin minte pe fotograf, pe care-l confundasem cu doctorul care îmi făcea injecții. Erau deci cozile mele. Mama îmi

povestise de multe ori că mă îmbrăca în fetiță, numai cu șorțulețe albe, încât vecinele din mahala îmi spuneau Andriușa sau Andreea și mă pupau și mă giugiuleau până aproape să mă sufoce. Mă pot consola deci că am fost un copil frumos. După trei ani am început să slăbesc și, în loc de un portret în culori, am devenit un chip în cărbune. Şi ca să duc ironia până la capăt, să scriu că doar de două săptămâni am recăpătat frumusețea de atunci — de fapt am depășit-o cu mult. O asemenea revărsare de frumusețe asupra cuiva nu poate să însemne decât dezastru și moarte. Nu oglinzile și paternitatea, ci frumusețea este abominabilă.

Într-o noapte am visat-o pe Marcela. Iar de acel vis mi-am amintit mult mai târziu, într-una din după-amiezele mele de reverie. Am visat-o așa cum era când devenise partenera mea de joacă la blocul cu patru etaje unde ne mutaserăm pe când eu aveam vreo trei ani și ceva, de fapt împlineam patru în vara aceea. Marcela, așa cum o văzusem în vis și așa cum bănuiesc că arăta, era o fetiță băiețoasă, puțin mai mare decât mine, cu dinții îngrozitor de sparți și îmbrăcată șleampăt, de cele mai multe ori doar cu niște chiloți galbeni și un maiou înflorat, murdar de zeamă de caise. Rânjea tot timpul ca o demonizată, dar probabil că era simpatică în zvăpăierea ei continuă, cu părul tuns ca la pușcărie și cu cerceluşii de aur cu pietricică roșie, prea vulgar sclipicioasă ca să fie rubin. Cu Marcela îmi plăcea să hoinăresc toată ziua. De dimineață bătea la noi la ușă, deja murdară pe la bot, și când mama deschidea întreba stereotip: „Tanti, ce face bebelușu' tău?“ (Asta pentru că atunci frățiorul meu avea doar câteva luni. Peste alte câteva avea să moară de dublă pneumonie.) Ieșeam cu ea și mergeam uneori la solar, un loc cu nisip. Acolo, scobind în nisipul din ce în ce mai ud, am dat odată de niște broaște râioase enorme, tăvălite prin nisip de arătau ca niște prăjiturele mișcătoare, dar cu mari ochi limpezi, omenești. Ne

mai jucam de-a roata, apucându-ne unul pe altul de picioare și rostogolindu-ne astfel, când pe spinarea ei, când pe a mea, până ce făceam numai șanțuri în bazinul cu nisip și ne intra nisipul în gură, în nări, în urechi. Seara plecam în explorare. Lângă blocul nostru din Floreasca se afla un fel de depozit, un foișor melancolic. Pe fațada lui atârnau ca niște zdrențe resturile ruginite ale unei scări de incendiu. Scoabe mari lăsau umbre ascuțite pe cărămizile și mai roșii în înserare. Ea intra prima, printr-o fantă dintr-o ușă laterală, unde lipsea o scândură. Ne strecuram ușor prin acea crăpătură, pe unde numai pisicile puteau să intre. Marcela mai ales, cu membrele ei subțiri ca nuielele, intra dintr-o mișcare. Înăuntru era un întuneric cald, cafeniu-roșcat, în care razele de lumină roșietică, scânteietoare, pătrunzând prin crăpături sau prin găuri de cuie, țâșneau cu forță înspre interior. Ne plimbam printre mașinării fără nume, carcase grele de metal cu lanțuri împotmolite în unsoare neagră, roți dințate mai înalte decât noi, sprijinite de bancuri de lucru acoperite de tablă. Marcela voia să atingă și să pipăie totul, nu se lăsa până nu se mânjea toată cu păcură și ulei ars, până nu-și agăța de gât coliere de metal ruginit, până nu se cățăra pe angrenaje de fier complicate. Pe jos erau răspândite cuie mari cât antebrațul meu, rulmenți acoperiți de cruste compacte de rugină, cutii de lemn pline de pânze de bomfaier, șurubelnițe, pile, spițuri, sârmă de toate grosimile. Când se întuneca de tot, ni se făcea frică. Într-o seară, Marcela își scosese maioul și ștersese un ochi de geam până ce, prin sticla curată, am văzut cerul albastru închis, presărat de stele. După aceste expediții, mâncam întotdeauna bătaie. Cel puțin Marcela venea a doua zi vânătă la noi, dar la fel de veselă și gata să ia totul de la capăt.

Ea m-a învățat să ne jucăm de-a doctorul. Blocul nostru avea un demisol, spre care coborau câteva trepte. Înainte să cotească spre ușa

apartamentului, la demisol se afla o nișă cu o bancă. Acolo ne jucam. De jocul nostru nu trebuia să știe nimeni. Datorită lui am aflat, tulburați, că eu și Marcela nu eram la fel, că, dincolo de îmbrăcăminte, există diferențe ciudate între toate fetele și toți băieții. Țin minte cât de greu mi-a venit să accept evidența. De zeci de ori ne retrăgeam în semiîntuneric, pe banca aceea, și ne contemplam cu tristețe. Un început de dispreț se insinua în mine, iar în ea un început de umilință și venerație.

În toamnă ne-am mutat în alt bloc, pe Ştefan cel Mare, iar peste câțiva ani am început școala. Nu-mi amintesc mai nimic în legătură cu primii patru ani de școală, în afară de cele întâmplate într-o tabără, unde am fost în vacanța dintre clasa a treia și a patra. Eram cazați în niște pavilioane lungi, cu dormitoare de treizeci de copii, tot complexul fiind așezat în mijlocul unei păduri. Acea pădure, cu magia ei, cu ataraxia vegetației nesfârșite, cu miile de forme ale trunchiurilor, rădăcinilor, putregaiului, cu bolțile rarefiate, cu dârele de lumină căzând printre frunzele transparente, este unul dintre locurile cele mai fermecătoare în care am fost vreodată. Umblam toată ziua prin pădure, ciopleam corăbioare din scoarță de molid, ne luptam și jucam fotbal. Eram împărțiți pe detașamente, după vârstă, de-o parte băieții, de alta fetele. Ele culegeau clopoței și alte flori sălbatice, își făceau coronițe din margarete, adunau fragi din iarba însorită. Noaptea, noi, băieții, ne adunam pe pervazul interior, neobișnuit de lat, al ferestrelor și acolo, pe placa de marmură, după draperii, începeam să ne spunem niște povești înfricoșătoare. Vorbeam despre somnambuli, care merg noaptea prin casă cu ochii închiși, iar dacă îi trezești mor pe loc și tu poți înnebuni. Printre noi era un băiat cu înfățișare izbitor mai matură decât a noastră, cu un vocabular de om mare, care, la acea vârstă, știa pe dinafară *Corbul* lui Poe.

Băiatul se numea Traian. Cine era el, cine a devenit, de ce boală bizară suferea, nu știu nici până acum. El ne povestea ca din carte în fiecare noapte câte un capitol din *Băieții din strada Pál*; tot el avea o coropișniță uriașă, de vreo zece centimetri lungime, pufoasă ca acoperită cu blană și cu ochi rotunzi, limpezi ca rubinul, pe care o ținea într-un borcan de sticlă. Când ne întorceam de la masa de seară și ne îmbulzeam în dormitor, să scotocim în cușetele noastre după pijamale, iar unii dintre noi dădeam la o parte marile draperii ca să ne schimbăm după ele, lăsând cu ocazia asta să pătrundă în camera lungă și albă globul topit al soarelui, Traian obișnuia să pună borcanul pe pervaz și, printre băieții goi sau pe jumătate intrați în pijamalele cu buline, rămânea îmbrăcat și visător, fixând insecta gigantică de parcă ar fi vrut s-o hipnotizeze. Coropișnița se ridica atunci și ea cu labele din față pe sticla roșie de amurg și rămânea încremenită. Dialogul acesta fără cuvinte dura minute în șir, parcă din ce în ce mai multe în fiecare seară. Traian ne spunea că încearcă să se concentreze asupra gânganiei atât de mult încât să intre în capul ei și să se uite la noi din borcan. Iar atunci mintea coropișniței, zicea el, ar fi pătruns în capul lui. Dacă s-ar fi întâmplat așa, noi trebuia să fugim de el, ca să nu ne trezim că ne mușcă de beregată. Lucrurile astea ne umpleau de groază. Într-o noapte, după ce ne bătuserăm cu pernele până la epuizare, doi sau trei băieți ne-am hotărât să omorâm coropișnița. Traian o ținea încuiată în cușeta lui, iar cheia și-o atârnase la gât, pe un șnur. Dar noi aveam o altă cheie, care se potrivea, și astfel, la lumina unei lanterne, am dibuit borcanul, care vibra de-o zbatere interioară. Am mers cu el în spălător și ne-am uitat mult timp, la lumină, la gâza monstruoasă dinăuntru. Aceasta se ridicase oblic, proptind cu cazmalele mari ale labelor peretele de sticlă. Nu știam ce să facem cu borcanul. Ne era frică să-i scoatem capacul de

plastic, în care Traian făcuse niște găuri cu un cui. Până la urmă l-am aruncat prin geamul de sus al spălătorului în tufișurile din spatele pavilionului nostru. Ne-am dus la culcare, dar abia ațipisem când m-am simțit zgâlțâit de cineva. În dormitor era agitație. La lumina a trei–patru lanterne îndreptate șovăielnic în toate direcțiile, am văzut că toți băieții se treziseră și se îngrămădeau grăbiți, în liniște, spre ușa dormitorului. „Nu-l treziți, nu-l treziți!“, șopteau toți, cu ochii dilatați de spaimă. Vecinul meu de pat, un puști cu trăsături tătărești, îmi spuse că Traian e somnambul. Pentru noi, asta echivala cu „strigoi“, sau așa ceva. Am ieșit și eu pe coridor și, la vreo douăzeci de metri în fața noastră, l-am văzut pe băiatul blond și masiv mișcându-se încet spre ușa de la intrare. Picioarele lui goale stricau ordinea încălțămintei noastre înșirate de-a lungul peretelui, pantofi sau sandale cu șosete multicolore vârâte în ele. Deschise ușa și ieși în noapte. Ne-am năpustit și noi afară, ba chiar unii dintre noi o luarăm înaintea lui, așa că i-am putut vedea fața încremenită și ochii deschiși, plini de reflexele scânteietoare ale stelelor de deasupra. Căci albastrul intens al cerului de exact deasupra noastră se dilua în zare, astfel că la orizont ajungea o dâră alburie. Deasupra ardeau stele galbene, ascuțite, cu mari spații goale între ele, iar în depărtare stelele deveneau din ce în ce mai dese, confundându-se cu ceața albă din zare. Sub acest covor de stele înainta Traian, luând-o prin spatele pavilionului, apoi direct prin bălăriile de lângă burlan și în cele din urmă îngropându-se până la brâu în tufișurile care năpădeau toată curtea, până la gardul de sârmă, atât de îndepărtat în noapte încât nici nu-l vedeam. Lanternele noastre luminau aerul albastru, fumegos. Băiatul se încâlcise cu totul în arbuștii cu ghimpi, mergând cu încăpățânare în linie dreaptă. Şovăi o clipă, apoi se întoarse ținând în mâini, lucios ca argintul, borcanul cu coropișnița. Intră iar în hol, traversă

coridorul fără să ne dea nici o atenție, își descuie cușeta, puse borcanul înăuntru și încuie la loc. Apoi se așeză în capul oaselor pe patul său și rămase o vreme așa, cu privirea în gol. Până nu s-a întins pe pat și nu am fost siguri că doarme, nu am îndrăznit să mergem și noi în paturile noastre. Fiecare avea așezată o pătură pe tăblia de țeavă de la capătâiul patului, ca să ne apere de lună. Bineînțeles că n-am mai dormit în noaptea aceea. Şi nopțile următoare am vegheat cu schimbul, ca să vedem ce mai are de gând Traian, dar nu s-a mai întâmplat nimic.

Traian mai susținea că poate mișca hârtiuțe sau bețe de chibrit doar cu privirea și, când nu-i cășuna pe coropișniță, pe care o hrănea zilnic cu nimfe și râme, se apuca să fixeze câte unul dintre globurile de sticlă albă, mată, care atârnau de tavan la capătul unor tije de metal. Ne uitam și noi până ne dureau ochii la aceste tije, și uneori chiar aveam impresia că globurile încep să se clatine nițel. Doar Traian reușea să le facă să oscileze cam cinci–șase centimetri într-o parte și alta. Se plângea des de dureri de cap. Odată, „adormindu-l" cum aveam obiceiul, adică strângându-l în brațe, presându-i capul în piept și apăsându-i jugularele, era cât pe-aci să nu-l mai putem trezi: zăcu leșinat jumătate de oră, până l-au dus la infirmerie. L-am mai văzut la vârsta de șaisprezece ani, în holul farmaciei Policlinicii 10 de pe Rozelor. Stăteam la rând să iau nu știu ce medicamente, când l-am văzut intrând. Rareori am simțit o mai puternică fascinație ca în acel moment. Traian se deșirase incredibil, avea poate un metru și optzeci înălțime. Purta un trening roșu ca flacăra, bluză și pantaloni. În picioare avea bascheți, dar tot aspectul său fizic contrasta cu ținuta asta sportivă. Mâinile, fața îi erau zbârcite, mersul clătinat părea de om bătrân. Doar după ochii lui sticloși îl mai puteai recunoaște. Era efectiv o ruină. Nu numai eu, ci și ceilalți care stăteau la coadă la cele două ghișee

sau așteptau pe canapele, privind absent prospectele cu profilaxia gripei sau a bolilor venerice și nelipsita cană de sticlă cu apă de pe măsuță, își îndreptau cu milă și oroare privirea înspre Traian. Nu am avut curajul să vorbesc cu el, oricum trecuseră vreo șapte ani de la vacanța aceea. Mi-am luat medicamentele și-am ieșit repede în stradă.

Dar Traian mă interesează acum din alt punct de vedere, pentru paginile astea în care încerc și eu să „notez inexprimabilul“, să refac un drum care nu mai există pe nici o hartă și în nici o amintire. Căci Traian avea și o față diurnă, cel puțin la fel de stranie pentru noi, cei de-atunci. Pe Traian îl interesau fetele, era numai cu gândul la ele, el ne-a explicat prima oară ce înseamnă să iubești. Noi rânjeam auzind lucrurile astea și ne gândeam numai la prostiile noastre. Dar el insista, se apăra, spunându-ne că dragostea nu înseamnă numai prostiile, ci înseamnă să ai o iubită și să te gândești numai și numai la ea, să te ții după ea, să-i faci lanțuri de margarete, să te pierzi cu ea de mână prin pădure. „Și acolo…“ completam noi, rânjind și mai tare, căci nopți întregi nu vorbeam între noi decât despre cum sunt făcute fetele și ce se poate face cu ele. Nu, nu, răspundea Traian, să iubești o fată poate să fie foarte frumos, îi poți scrie versuri, poți să te muți față-n față cu ea la sala de mese… Bravada noastră se cam muia la cuvintele lui pătimașe, dar cu atât mai tare ne înverșunam și ne băteam joc de ideile astea. Fetele și băieții ni se păreau două specii diferite, pe care le notam simbolic desenând în praf, cu o nuia, un cerculeț străbătut diametral de o liniuță și respectiv două cerculețe și o liniuță. Firește, Traian își găsi curând o prietenă. Se numea Ante Livia și era mai mare decât noi, era în clasa a cincea. Livia avea părul tăiat rotund, „cu castronul“, anticipând cu câțiva ani moda Mireille Mathieu. După baie, părul ei castaniu căpăta sclipiri roșietice. Era zveltă, foarte

grațioasă și bine-crescută. În rochița ei favorită, un turcoaz nețipător, părea o mică domnișoară. Traian se învârtea toată ziua pe lângă ea. Din spirit de emulație, alți câțiva băieți mai frumușei își găsiseră și ei câte o prietenă din același detașament cu Livia. În timpul liber, tot acel grup se izola în pădure, mergând foarte departe pe potecile blocate de bușteni prăbușiți, pe sub bolțile copacilor, în tăcerea aurie, străbătută de triluri ascuțite și de bâzâitul miilor de musculițe, sclipitoare în câte o vână de lumină. Băieții se împodobeau cu coroane de cetină și se înarmau cu bâte viguroase. Își făceau centuri din scoarță și alergau țipând ascuțit prin pădurea rară. Rupeau uneori coaja unui copac căzut, atât de buretos încât l-ai fi putut ridica ușor, și priveau carii dinăuntru, fiecare insectă zvârcolindu-se la capătul unui lung și îngust canal. Striveau cu piciorul cuiburile de ciuperci și băgau mâna în scorburi după ouă de păsări. Micul grup trecea pârâiașul și se afunda în cea mai frumoasă parte a pădurii, până ajungea la o poieniță plină de clopoței și măcriș. Acolo se așezau în cerc. Ce făceau, ce-și spuneau, iată ce aș fi vrut să aflu, îmi doream asta (nemărturisit) cu toată ființa mea, dar mă exclusesem singur de la aceste mistere. Devenisem chiar organizatorul unui alt grup, ostil și disprețuitor, și consideram, cu o ură inexplicabilă, drept o crimă prietenia dintre băieții și fetele din grupul lui Traian. Ne organizaserăm într-un fel de patrule care îi urmăreau, îi pândeau pe după copaci și, pe neașteptate, agitând bâte strâmbe și țipând, năvăleau în mijlocul lor încăierându-se cu băieții și luând fetele la goană. Sfâșiam cu lovituri de picior lanțurile de margarete pe care le găseam, lungi de metri întregi, distrugeam buchetele mari și pestrițe de flori de pădure care ne rămâneau ca pradă. Ura noastră era atât de mare, încât nu mâncam, ci striveam cu călcâiul grămăjoarele de fragi pe care copiii le pregătiseră din timp pentru întâlnirea lor secretă.

Încinși cu centuri de scoarță și încoronați cu frunze, ne așezam în locul lor și ne întrebam ce să mai facem ca să ștergem și orice urmă de legături care mai existau în tabără între băieți și fete. Orice băiat care-ar fi fost văzut jucând volei cu fetele sau măcar vorbind cu ele ne devenea dușman. Îi băteam și pe cei care culegeau flori sau căutau ouă de păsări, ocupații femeiești, după părerea noastră. Odată l-am prins pe un puști care strângea în pumn un oușor pestriț, mic cât o alună. I l-am luat și am dat cu el de pământ. Coaja a sărit în țăndări și o baltă mică de sânge s-a lățit pe iarbă. Puiul era aproape format, ghemuit și bălos, acum năclăit de sânge. Mi s-a părut că a și mișcat nițel din aripile golașe. Mi-a fost rău toată seara.

Cei din grupul lui Traian nu se lăsau însă și înfruntau curajoși prigoana. Traian născocea tot felul de mecanisme romantice de apărare: organizase și printre băieți, și printre fete o rețea în care circulau permanent bilețele și semne tainice. Prindeam câteodată și noi câte un astfel de bilet pe care scria, de exemplu: „Veverițo, spune-i calului să se ducă la castel“ și ne chinuiam ore întregi să ne dăm seama cine e calul, cine veverița și unde e castelul. Apoi am început să găsim prin buzunarele și sub pernele noastre bilete pe care scria, cu litere mari, RĂZBUNARE. Le văd și acum, acele litere ciudate, rombice, dedesubtul cărora era desenată o săgeată roșie. Câte unul dintre noi mai era prins uneori de „ceilalți“ și i se lipea de frunte câtva timp o hârtie udă pe care se afla un desen multicolor făcut cu carioca, înfățișând de obicei un măgar sau cuvântul PROST. Când se lua hârtia, rămânea pe frunte „tatuajul“, imposibil de șters câte două–trei zile.

Noi, la rândul nostru, încercam să ne batem joc în toate felurile de Traian. Și, bineînțeles, din instinct, am găsit modul cel mai sigur de a-i face rău: să ne legăm de prietena lui, Ante Livia. Găsisem la cantină vreo șase cutii goale de

bomboane fondante și le tăiasem capacele astfel încât pe ele mai rămânea scris doar ANTE. Dedesubt am scris noi cu carioca neagră, verde și mov: ŞI TRAIAN. Seara, după ce am mâncat, am mers în spatele cantinei, unde era marginea pădurii, și am bătut în cuie, de șase copaci, cartoanele de bomboane. Rezultatul a fost îngrozitor, instructorii taberei s-au scandalizat, au făcut careu, au scos câțiva copii în mijloc, dar fără să nimerească pe cei din grupul meu, ci, la întâmplare, pe capii răutăților care se petreceau în tabără. Livia era să fie trimisă acasă, iar Traian devenise complet năuc, gata să se încaiere cu oricine.

Tabăra se termina, fără ca ura mea involuntară pentru orice fel de relații de amor să se fi epuizat. În ultimele două–trei zile însă am avut o surpriză mare și dureroasă. Era începutul lui august, și strălucirea cerului albastru cu norișori albi, îngrămădiți în forme dense și precise, melancolia pădurii însorite, gustul acrișor al măcrișului și duhoarea aricilor morți pe cărări se amestecau într-un sentiment ciudat, care începu să-mi îngreuneze inima. De câteva ori mă surprinsesem privind-o pe furiș pe Livia. Părul ei roșcat, atât de deosebit de al celorlalte fete, pata turcoaz, pe care o percepeam cu coada ochiului înainte de-a o privi, a rochiei, mersul ei, toate astea, am înțeles cu groază, mă atrăgeau, mă făceau să doresc s-o mai văd. La focul de tabără, printre scânteile incandescente ale cetinei, îi vedeam din când în când profilul, galben ca șofranul sau roșu ca purpura, după culoarea limbilor de flacără care i se reflectau pe chip. Arșița rugului înalt, sclipirea paietelor și aripioarelor de fluturi ale dansatoarelor din programul artistic, zdrăngănitul de chitară, toate se depuneau, strat peste strat, pe retinele mele, în mintea mea, pe pielea mea, dar pentru mine important era doar s-o văd. Mi-era foarte rușine, dar o rușine dulce, inocentă. Când, după câteva ore

de mers cu trenul, am ajuns acasă, Bucureştiul mi s-a părut pustiu, iar casa noastră posacă şi strâmtă. La masă, de faţă cu părinţii mei, am început să plâng.

Anii următori, în ciclul al doilea de şcoală generală, am devenit un copil îngrozitor de timid. Nu eram în stare să schimb nici două cuvinte cu o fată. Priveam cu disperare către băieţii şi fetele care se jucau împreună pe aleile parcului de lângă Circ. La orice încercare a vreunei fete de a glumi cu mine, răspundeam invariabil: „Lasă-mă-n pace!“ Sau, pur şi simplu, plecam, îi întorceam spatele. Lucrul cel mai ruşinos posibil mi se părea să-şi închipuie cineva despre mine că m-aş fi îndrăgostit. Era un gând absolut insuportabil. Rămăsesem încă un copil destul de frumos. Fetele din clasa mea făcuseră un clasament al băieţilor în ordinea frumuseţii lor, într-o oră liberă, iar apoi îl rupseseră în sute de bucăţele. Dar câţiva băieţi au adunat de la coş toate bucăţile de hârtie scrisă şi au reconstituit, chinuindu-se, tot clasamentul. Ţin minte că eu eram pe locul al patrulea din şaptesprezece băieţi. Lucrul m-a mirat, dar trebuia luat în considerare şi faptul că învăţam bine, ceea ce încă atârna greu în balanţa judecăţilor estetice. Dar nu mi-am schimbat comportamentul. Nu puteam privi o fată în ochi, iar în cele din urmă n-am mai putut privi nici în ochii băieţilor. Mi se părea probabil, inconştient, că asta ar putea trăda nişte sentimente ascunse, sau l-ar putea face pe celălalt să le bănuiască la mine.

Din acea perioadă îmi amintesc nişte ierni grele, cu omătul ajungând până la ferestrele şcolii, cu amurguri coborând în valuri roşii-cenuşii peste castanii din curte şi peste depozitul nostalgic, de cărămidă, de lângă şcoală. Aerul devenea cafeniu şi, în zloata de la ieşirea din şcoală, băieţii care aşteptau cu bulgări în mâini şi mănuşile fleaşcă să treacă pe-acolo fetele aveau ochii purpurii, scânteietori ca ai păsărilor. Răsăreau în aerul tare

primele stele, pe când noi, la ora a șasea, cu lumina aprinsă, priveam amețiți pe tablă șirul grotesc de formule chimice, rapoartele ciudate ale numărului lui Avogadro sau figurile de cristal strâmb ale geometriei în spațiu. Alteori ningea afară de prăpădea, iar noi, privind pe ferestre în ora de română, aveam senzația că toată sala zboară oblic în sus, cu viteză uriașă, ca o navă cosmică. În general, lumina aprinsă din clasă, contrastând cu imensitatea beznei de afară, ne dădea un sentiment atavic de intimitate, de adăpost, pe care trebuie să-l fi avut, în peșteri, în jurul focului, oamenii de altădată. Lumea devenea mică și ea era ușor de trăit. Dintr-o astfel de seară mi-a rămas singura mea experiență halucinatorie din acea vreme, despre care n-aș putea să spun mare lucru, nici să-i găsesc vreo explicație. Eram într-o pauză și trăncăneam despre fotbal sau despre altceva. Fetele, mai studioase, se strânseseră la tablă și căutau diferite localități pe o hartă a Europei. Multe din ele erau mai înalte decât băieții și aveau sâni rotunjiți frumos sub sarafan. În jurul lor, necăjindu-le, se învârteau băieții, cu ciudatele lor nume totemice, Șobolanul, Mamutul, Porcul, Rățoiul. În zgomotul difuz al clasei, în aerul galben, zdrențuit de siluete și mutre familiare, s-a petrecut lucrul acela inexplicabil. Am privit brusc în sus, ca și când cineva m-ar fi strigat, și la un metru deasupra mea și puțin mai în față am văzut o sferă albastră. Avea cam șaizeci de centimetri diametru și era de un bleu intens, chiar fosforescent, hipnotic. Stătea încremenită în aer, părând un uriaș balon de săpun, de o consistență gelatinoasă. Tot ce-am gândit în acele momente a fost subliminal, așa cum „gândești“ când ești, de exemplu, în mare pericol sau când trebuie să iei fulgerător o decizie. Am crezut mai întâi că sfera e de fapt o pată pe retina mea, adică un fel de fosfen, dar privind în altă parte nu am mai văzut-o, așa că mi-am ațintit privirea din nou spre ea și-a trebuit

să accept că ori este un corp real și inexplicabil, ori un produs nu al ochilor, ci al minții mele. Marele glob albastru a rămas deasupra mea poate vreo jumătate de minut, timp în care l-am privit incapabil să mă desprind de sub fascinația lui. Evident că nimeni altcineva nu l-a mai văzut, dar la fel de ciudat este că nimeni n-a observat starea mea de absență și prostrație din acea jumătate de minut. Globul a dispărut brusc: mi-am desprins o clipă privirea de pe el și, când am ridicat-o iar, nu l-am mai văzut. Nici măcar nu mi-a fost teamă în clipele alea, m-am dezmeticit mult mai târziu…

Cam pe atunci m-am îndrăgostit de Lili. Asta echivala pentru mine cu un dezastru. Ceea ce era să se întâmple în tabără, iată că se întâmpla acum — și nu aveam nici o șansă de scăpare. O vedeam în fiecare zi pe fata aceea care mi se pare și-acum frumoasă (am o poză de grup în care apare și ea), cu părul strâns la spate, punând în relief o frunte bombată, niște obraji cu gropițe, buze pline și insinuant zâmbitoare mereu și ochi negri, puțin cam proeminenți, cu o privire foarte caldă și totuși cumva ironică. De altfel nu o priveam niciodată drept în față și o evitam cât era posibil. Dar îi vedeam chipul, reflectat uneori în ferestre sau în vitrinele laboratorului de fizică sau chimie. Lili răspândea în jurul ei ceva tulbure. Uneori le povestea fetelor cu care era bună prietenă lucruri care le stânjeneau. Tot ea adusese în clasă diverse cărți, în care, căutând mult, puteai găsi vagi pasaje erotice, și atunci fetele mai îndrăznețe se strângeau și citeau împreună, roșii la față, zâmbind ciudat, reținut, în orice caz fără chicotelile cu care ar fi citit băieții. De altfel, lecțiile cele mai penibile din tot anul erau cele de biologie în care se vorbea despre reproducere. Unii profesori le și săreau, căci nu te puteai înțelege cu treizeci de rânjiți, gata oricând să izbucnească în hohote. Dar profa noastră era o băbuță conștiincioasă care nu se intimida așa de ușor. Încă de la iepure avusese

totuși probleme cu inevitabila lecție despre „înmulțire“. Acum era și mai rău, căci ajunseserăm la om și asta presa și mai tare, aproape insuportabil, barajele noastre sufletești, pe care familia se străduise ani de zile să le înalțe. De acasă știam că e rușine să atingi astfel de subiecte, iar acum o femeie serioasă ne vorbea, de la catedră, chiar despre „astfel de subiecte“, ceea ce ne surpa interior, făcea ca rușinea noastră să crească până la acea tensiune insuportabilă de unde începe un anume râs. La lecția respectivă fuseseră scoși trei elevi, între care și Lili, care nu se omora învățând, dar nici nu neglija cu totul școala. Ceilalți doi nu au vrut, pur și simplu, să scoată o vorbă, preferând să ia note proaste. Lili însă a luat lecția de la început și, cu un calm meticulos, cu o răceală de parcă ar fi vorbit despre sistemul nervos sau aparatul digestiv, a dus-o până la capăt fără să omită nimic, fără să producă nici un fel de ilaritate. De ce oare psihicul nostru rănit nu reacționase și atunci? Dimpotrivă, toți o priveam cu admirație, ca pe o eroină.

Chiar dacă avea ea legături mai serioase în afara școlii, Lili nu se putea lipsi de un prieten din clasa noastră. Acesta era Colorado, un băiat foarte înalt și cu o față roșie, pentru care își primise și porecla. El o conducea în fiecare seară până acasă, îi trimitea bilete în timpul orelor și, în general, o izola cu grijă de posibilii rivali. Când jucam, seara târziu, gajuri (de fapt, eu nu jucam niciodată, ci doar asistam, cu un râs prefăcut, cu o indiferență dusă aproape până la lacrimi) și când se nimereau să facă pereche, se suiau pe o bancă în mijlocul clasei, așa cum cerea „pedeapsa“, și, profilați cafenii pe amurgul greu de-afară, se strângeau în brațe și se sărutau. Gingășia și langoarea cu care ea se lipea atunci de el, și care aveau atât de mult din gestul somnoros al unei fetițe care-și îmbrățișează mama, mi se păreau atitudini inexistente în realitate, lumi aurii, grele de extaz și emoție și

suferință, lumi în care nu aș fi fost în stare să respir nici o secundă. Şi totuși suferam ca un câine în momentele acelea, mă simțeam din nou exclus, rămas pe dinafară, oprit de la o experiență terifiantă și totuși orbitor de frumoasă. Cred că nu era deloc greu de observat că nu puteam suporta privirile ei, că mă pierdeam dacă întâmplător îmi adresa câteva cuvinte. Prima, firește, a observat chiar ea și, amuzată, a început să-și facă din ce în ce mai mult de lucru cu mine. Pe atunci apăruseră și la noi în clasă „oracole“ de mai multe feluri, adică liste de întrebări legate de dragoste, la care trebuia să răspunzi cu „da“, „nu“ sau „poate“. Erau cam vreo sută de întrebări despre „persoana iubită“, mergând de la culoarea ochilor, părului, înălțime, dacă e sau nu din clasa respectivă, până la ce fel de actori și cântăreți îi plac sau „dacă v-ați sărutat vreodată“. Răspunsurile se însumau într-un anumit fel și oracolul era în stare, pe baza acestor însumări, să-ți spună ce sentimente are respectivul față de tine. De exemplu, putea să-ți cadă „te iubește“ sau „îi placi, dar nu te iubește“ sau „te admiră“ sau „nu te poate suferi“. Când i se făcea cuiva oracolul, ne adunam în jurul băncii jumătate din clasă, dându-ne cu părerea despre cine putea fi vorba și făcând bancuri. La fiecare amănunt auzeai comentarii ironice: „Hopaaa! să știi că-l iubește pe Tedi…“; „Ba nu, pe Sașka, el are ochii albaștri!“; „Da’ ce, Sașka e mic de statură?“ Firește că nu întotdeauna fetele se gândeau, când răspundeau la oracol, chiar la băiatul care le plăcea, uneori se amuzau să-și găsească un „client“ dintre repetenți sau inși mai șleampeți, ca să se poată distra și cei care asistau. Oricum, jocul avea ceva insinuant, meandric, care te emoționa ca și gajurile. Într-una dintre zilele lungi de la sfârșitul clasei a opta, oracolul îl făcea Petruța, o fată negricioasă și foarte vioaie, un fel de subretă care, fără să aibă un prieten, le mijlocea celorlalte întâlnirile. După ce răspunseseră mai mulți, între care și eu (mă

gândisem chiar la Petruța și îmi ieșise „îi placi, dar nu te iubește“), oracolul ajunse la Lili. Zâmbea cu gura ei minunată, cu buze foarte pline, roșii-lucioase. Ochii îi erau enormi, negri cu scânteieri mov, imposibil de suportat. O iubeam de doi ani. Cunoșteam fiecare amănunt al siluetei ei, părul strâns pe tâmple, sânii foarte rotunzi și picioarele cu glezne puternice. Lili răspundea râzând la întrebări. M-am înfiorat de o primă bănuială când a fost întrebată de statura tipului la care se gândea. Atunci ea și-a ațintit privirea spre mine și a răspuns: „Mijlocie.“ Am auzit restul întrebărilor ca prin vis. Ştiam, instinctul meu exacerbat nu mă putea înșela, că se gândise la mine, că despre mine era vorba. Mi se părea că toți știu asta, că sunt deconspirat și că toți vor începe să-și bată joc de mine, de suferința mea ridicolă. Am vrut să plec de-acolo, dar mi-am dat seama că asta m-ar fi trădat și mai tare. Așa că am îndurat totul până la capăt. Printre băieți era și Colorado, care se distra de minune. După ce se terminară întrebările fu consultat oracolul, care dădu un răspuns, pentru mine, uimitor: „Te iubește, dar o ascunde.“ În acel moment, râzând în hohote, Lili mă arătă brusc cu degetul, ațintindu-l înspre mine mai multe secunde. Toți se distrau, mă tachinau în glumă și eu însumi încercam să râd împreună cu ei. Jocul trecu la altcineva, iar eu, după câteva minute, m-am retras pe neobservate și m-am dus la toaletă. Voiam să mă spăl pe fața care-mi frigea de rușine, dar acolo am dat peste unii care fumau, așa că am lăsat-o baltă…

Din ziua aceea dragostea mea pentru Lili a crescut și mai mult. Ea nu pierdea nici un prilej să încerce să vorbească cu mine, iar eu îi răspundeam scurt și mă îndepărtam împleticindu-mă. Noaptea aveam crize de sufocare, mă răsuceam în pat gândindu-mă la Lili, apoi mergeam la fereastră și-mi lipeam fruntea de geamul rece. Ştiam că ea locuiește pe Barbu Văcărescu, de aceea mă

întorceam într-acolo și vorbeam cu ea. La un moment dat am auzit clar cum îmi răspunde. Îmi pronunța numele, vocea ei răsuna acolo, lângă urechea mea dreaptă, nu era nici un fel de halucinație. Sunt și acum absolut convins că, mai multe seri la rând, am comunicat. Important era să fie lună și să privesc înspre locuința ei. Atunci auzeam lămurit: „Andrei, tu ești?“, și apoi discutam fleacuri vreo jumătate de oră. Şcoala lâncezea, era sfârșit de an; și elevii, și profesorii erau mai mult decât epuizați, plictisiți. Sindili, grecoteiul, aducea magnetofonul și, în fundul clasei, ne strângeam la povești. A doua zi după serbarea de sfârșit de an, cu veșnicul careu, cu împărțirea premiilor și toată ceremonia aceea absurdă, avea loc adevărata serbare, pentru care școala noastră închiria în fiecare an tot Circul de Stat. Sala aceea mare, cu bănci abrupte, cu arena circulară, deasupra căreia se balansau tot felul de trapeze nichelate, de funii și plase, se umplea de părinți și copii. Cei micuți, din ciclul primar, se foiau de colo-colo, umblau la reflectoarele masive, de metal, cu discuri verzi, galbene, roșii și albastre care se puteau roti în fața farului puternic, iar cei mai mari se grupau pe clase și vorbeau la nesfârșit. Noi, cei care terminaserăm cu școala, ne permiseserăm să venim „în civil“, fiecare cu cămășile și nădragii mai buni pe care-i avea pe-acasă. Fetele se împopoțonaseră cu tot ce putea fi mai fistichiu, fuste care atârnau aiurea pe ele, bluze transparente prin care se vedea câte un sutien alb cu găurele, ciorapi de-ai mamelor. Își împletiseră părul cu o fantezie înduioșătoare, dar, chiar gătite ca niște paparude, le stătea într-un fel bine, datorită prospețimii fețelor. Unele își făcuseră unghiile, iar vreo două, pe care de altfel directoarea le-a trimis acasă, se fardaseră ca niște papagalițe. Erau surescitate, se simțeau niște adevărate domnișoare. Gândul că nu aveau decât paisprezece ani le umilea, se simțeau în stare deja

să sucească mințile unui bărbat. Cu cât dispreț trebuie să se fi uitat ele la noi, niște puști preocupați încă de mărci de mașini și de filme cu bătăi…

Lili, pe care o așteptam cu inima strânsă, apăru târziu, mult după ce programul începuse. Era un fel de *musical* ad-hoc după *Dumbrava minunată*, și nouă, băieților, ni se scurgeau ochii după Lizuca, o fată înăltuță și al naibii de bine făcută, dintr-a șaptea, îmbrăcată doar într-un colant de balerină. Alături de ea făcea giumbușlucuri Patrocle, un băiat mai mic metamorfozat în câine. Scena era plină de copii-fluturi, copii-flori și altele de soiul ăsta. Difuzoarele vechi emiteau un huruit continuu care la origine trebuie să fi fost niște dulci cântecele pentru copii. Cred că am fost primul care a văzut-o pe Lili. Era îmbrăcată simplu, cu o bluză albă foarte decoltată, fără mâneci, și o fustă neagră mult deasupra genunchilor. Dacă ar fi venit de la început, ar fi fost dată afară din pricina fustei, care îi dezvelea pulpele. În mână ținea un trandafir roz-pal. Mergea cu o grație care era numai a ei, strecurându-se printre scaunele plușate. Se așeză departe de noi, singură, și stătu acolo o vreme, mirosind din când în când trandafirul. Apoi se răzgândi și veni spre noi, găsindu-și un loc la vreo două rânduri mai sus de mine. Fusesem tot timpul, pe furiș, cu ochii la ea. Când m-am întors s-o privesc, prefăcându-mă că vreau să-i spun ceva unui coleg, nu mi-a venit să cred: Lili stătea picior peste picior, într-o atitudine care mi s-ar fi părut indecentă dacă nu ar fi fost fermecătoare. I se vedeau picioarele până sus, cu pielea lor albă și mată, iar ea, mi-am dat seama deodată, mă privea țintă. Nici nu știu când a venit lângă mine. Era parfumată puternic, zâmbea și mă privea cu coada ochiului. Eu mă uitam țintă la pantomima de pe scenă. Deodată mă luă de mână. Am întors capul uimit spre ea și mi-am tras repede mâna dintr-a ei. „Andrei, de ce mă ocolești?“, îmi spuse și mă luă din nou de mână. „Lasă-mă-n pace, i-am răspuns, ne văd colegii…“, dar n-am avut destulă putere să-mi retrag din nou mâna. Mă uitam drept înainte și începusem să tremur. Existau în sală sectoare,

lângă orchestră și în alte locuri, unde nu stătea nimeni, din cauza zgomotului prea mare sau a înălțimii de la care nu puteai vedea mare lucru. Spre un astfel de loc mă târî în cele din urmă Lili. Stăteam acolo, unul lângă altul, ea jucându-se cu trandafirul, eu asudat și simțindu-mă pierdut. Nici nu-mi mai dădea de fapt atenție, știa că prezența ei, parfumul ei sunt prea suficiente ca să mă tulbure. Toți colegii se întorceau spre noi și rânjeau cu subînțeles. Când nu am mai putut suporta, pur și simplu m-am ridicat și am fugit din sală pe prima ieșire. Am mai auzit vocea ei ironică strigându-mă încet și apoi, până acasă, am alergat clănțănind și strângându-mi umerii de fiori. M-am trântit în pat și n-am mai fost în stare să mă mișc. Am făcut febră, mama s-a speriat când a citit termometrul. Mi-a adus medicamente și a chemat doctorul. Câteva zile, primele zile de vacanță, am bolit, cu somn puțin și vise halucinante. De nenumărate ori, tot răsucindu-mă în cearșafurile umede, deschideam ochii și priveam prin aerul albastru, decolorat de lună, al camerei mele, spre fotoliul de lângă pat. Acolo o vedeam foarte clar pe Lili, îmbrăcată în sarafanul de școală, cu părul strâns, cu buzele lucioase, zâmbind ciudat și ironic. Mă ridicam atunci din pat și-o atingeam pe păr, pe umeri, mă convingeam că e cu totul reală. Simțeam atunci cum un fluid cald mă străbate dinspre torace către vârful degetelor, și mâinile mele, ca și când ar fi știut ele singure ce să facă, încercau s-o dezbrace. Dar ea era întreagă, dintr-o bucată, hainele erau una cu trupul ei. Ea nu era decât o statuie de consistență sticloasă, dar vie, mișcătoare. Ea nu putea fi dezbrăcată.

Un moment mi-am ridicat ochii de pe paginile care se tot înmulțesc în fața mea și, din reflex, am privit în oglindă. Am avut un șoc când privirile mi-au fost barate de celălalt text, de pânză, al husei de pe oglindă. E un text abscons, încifrat, prin el nu străbate nimic. Știu că nu am decât să-l smulg,

pentru ca razele adevărului să mă copleșească, să mă distrugă. S-ar face lumină, dar cui i-ar folosi oare lumina asta? Ea ar fi o flacără care m-ar mistui. Şi totuși, cât aș vrea acum să arunc măcar și o singură privire în oglindă! Nu o voi face însă decât când voi putea termina povestea asta care mă apasă. De multe ori, în timp ce scriam și scriam, bătrâneii mei au intrat șontâc-șontâc în cameră, sub pretextul că vor să dea mâncare la peștii beta din acvariu, să ia vreo casetă cu tot soiul de mărgele și agrafe sau să șteargă praful de pe mobilele stil și icoanele cu lujeri de viță-de-vie încărcați de struguri, ieșind din coasta lui Cristos. Dar sfârșeau prin a se apropia de mine, a-mi mângâia părul lung cu o îngrijorare prost ascunsă. Bătrânica efectiv lăcrima când eu, pe un ton oricum mai blând decât la început, le explicam că nu am nimic, că vreau doar să scriu o povestire și că pot să cheme și-o sută de doctori după ce-o termin. Le-am promis că într-o săptămână sunt gata. Ei acceptau resemnați, dar după-amieze întregi se adunau în salon cu alți bătrâni și șușoteau ore în șir. Era fără îndoială ceva schimbat în copilul lor, și asta îi umplea de spaimă. Refuzasem să mănânc în sufragerie, pentru că și acolo se afla o mare oglindă venețiană și nu le-aș fi putut cere s-o acopere și pe aceea. Așa că ei îmi aduc mâncarea aici, chiar pe birou, și mă veghează în timp ce mănânc repede, grăbindu-mă să reiau firul poveștii.

Deveneam un adolescent dificil, cu bizarerii și idei absurde. Sunt convins că fără apariția *ei* „în viața mea“, în anul al patrulea de liceu, aș fi pierdut definitiv contactul cu lumea reală. Citeam toată ziua și o mare parte din noapte, descoperind, din aproape în aproape, întregi familii de poeți (căci citeam în primul rând poezie), pe care îi exploram apoi individual, împrumutând cărți de la vreo patru biblioteci la care eram abonat. Tot ce-mi plăcea rețineam foarte ușor și, în pauze, pe când

colegii mei jucau ping-pong pe catedră, eu umpleam tabla cu versuri din Verlaine sau Eluard. La franceză și latină alcătuiam fraze cu exemple bizare. Dacă trebuia să conjug un verb în propoziții, scriam de pildă „Floarea neagră văzu vulpea transparentă“ sau „Eu lovesc verdele cu o vacă de piersici“, având grijă ca, formal, exercițiul să fie corect. Bineînțeles că sărmanele profesoare înlemneau. Dar învățam foarte bine și luasem niște premii la „concursurile de creație“, așa că mă lăsau cu toții în pace. Mă socoteam un damnat și îmi disprețuiam profund colegii. Scriam, desigur, și eu versuri în niște caiete și-mi începusem și un jurnal, pe care atâta l-am recitit încât aproape că îl știu și-acum pe dinafară. Fiecare lectură nouă era pentru mine o nouă viață. Am fost, pe rând, cu toată ființa mea, Camus, Kafka, Sartre, Céline, Bacovia, Voronca, Rimbaud și Valéry. Abia observam ce se petrece în jurul meu. Colegii mei veneau mereu la școală cu discuri, de obicei în stare proastă, lipite cu scotch în lung și-n lat pe coperte. Din luciul copertelor răsăreau figuri dure, grotești, de bărboși îmbrăcați excentric, sau peisaje cu fabrici melancolice, cu hornuri uriașe, peste care trecea în zbor un purceluș înaripat. Vocabule misterioase se încrucișau în cursul discuțiilor la care asistam absent: „Inagada Davida“, „Led Zeppelin“, „Samba pa Ti“, „Imagine“. Se murmurau refrene hipnotice și se recitau versuri aspre: „Nu cred în Hitler / Nu cred în Zimmermann / Nu cred în Beatles / Cred doar în mine / În Yoko și-n mine / Asta-i realitatea / Visul s-a terminat.“ Aduceau magnetofoanele în clasă, le cuplau la stații și emiteau niște modulații atât de tăioase de chitară, încât nu puteam sta să ascult nici cinci minute. Ignoram tot ce iubeau tinerii de aceeași vârstă cu mine. În cei doi ani cât a durat criza asta m-am apropiat atât de tare de nebunie încât și acum mai simt suflul ei înghețat învăluindu-mi țeasta. Așa cum se desprinde, încetul cu încetul, pielea

solzoasă a șarpelui când năpârlește, lumea mea se desprindea de lumea reală, devenea un film paralel, de consistența visului. Pentru că nu puteam sta să citesc chiar tot timpul și pentru că dacă nu ieșeam la aer aveam noaptea sufocări și coșmaruri, ieșeam să mă plimb zilnic, înainte de căderea serii. O luam pe Galați și Domnița Ruxandra, ajungeam în piața Galați și mă înfundam apoi pe străduțele tăcute și aurii de dincolo de strada Toamnei, până înspre Moșilor. Priveam casele bătrânești, cu balcoane sub formă de alveolă periculos suspendată deasupra străzii, cu stucaturi, ciubuce și mascaroane, cu atlași de ipsos muced sub arcade. Pe măsură ce soarele cobora la orizont, aurul zidurilor trecea în ambră și apoi în purpură, obrajii și nasurile gorgonelor de pe frontoane lăsau umbre ascuțite pe un zid întreg, ferestrele se umpleau de sânge, iar o fetiță în rochie albastră, oprită în poarta de fier forjat, cu sulițe, a casei sale, îți răvășea amintiri vechi, atât de vechi încât ți se părea că le ai dinainte de-a fi venit pe lume. Am ajuns de multe ori atunci pe strada Venerei, fără să bănuiesc că acolo, într-una din caselea acelea mari, negustorești, cu brâuri albe și roz, locuia fata care avea să fie cel mai monstruos de frumos lucru din viața mea. Mă fascina la această stradă aspectul lepros al câtorva ateliere și făbricuțe înșirate de-a lungul ei. Fuseseră vopsite pe dinafară cu vopsele acrilice, care în câțiva ani se jupuiseră, lăsând să se vadă dedesubt, pe spații mari, zugrăveala galbenă dinainte. Fâșii mari, albastru țipător, de vopsea mai atârnau în coji pe deasupra. Mai încolo veneau maghernițe cu cai în curte sau căsuțe de țară, cochete, cu bolți de viță-de-vie, în pridvorul cărora stăteau pensionari care pictau cu duco pe bucăți de carton peisaje marine sau naturi moarte cu liliac. Când se lăsa amurgul pe strada Venerei, carcasele frigiderelor abandonate chiar în drum, pe lângă școala Silvestru, ruginite de ploi și burniță,

deveneau de un roz mat, neverosimil, și tot peisajul părea artificial. Mă întorceam acasă plin de tristețe.

Erotismul meu intrase într-o fază de inhibiție agresivă. Totul era paradoxal, irezolvabil. Căutam prin cărți sau albume de artă pasaje erotice și nuduri, dar, pe de altă parte, ceva în mine se împotrivea acestor impulsuri. Mi se părea că eu sunt cu totul diferit de ceilalți, că dragostea și tot ce ține de ea nu e pentru mine, că eu merg pe un drum care mă va duce mult dincolo de condiția umană banală. Ba chiar, prin tendința de absolutizare pe care-o resimțeam atunci atât de puternic, am început să cred că tocmai erotismul e ceea ce-i împiedică pe oameni să se realizeze, că dragostea și deci femeia sunt cauzele banalizării, ale eșecului. Timp de doi ani, în acea stare de înstrăinare despre care am încercat să dau o sugestie, mi-am făcut un sistem monstruos de idei în această privință. Hotărâsem că eu nu aveam dreptul să cunosc vreo fată, pentru că aveam o misiune mai înaltă de împlinit. Eram convins într-un fel că nemurirea depinde tocmai de castitate și că în momentul în care iubești sau faci dragoste te-ai maculat definitiv. Nu era vorba, de fapt, de niște raționamente lucide, ci de impulsuri de la care nu mă puteam sustrage. Firește că mă chinuiam singur, dar nu puteam face altfel.

Femeia mi se părea un monstru. Vedeam în ea de fapt un bărbat modificat, estropiat. Sânii, grăsimea depusă altfel pe corp, șoldurile lățite, părul diferit de al bărbaților mi se păreau niște infirmități rușinoase. Comportamentul feminin, grația unor mișcări, psihologia diferită le luam drept prefăcătorie. Priveam cu ură la câte o fată care se îmbrăca mai elegant, se îngrijea mai mult și cocheta cu băieții. Pentru mine, asta însemna pur și simplu că ea își etalează dorințele erotice. Citisem că păianjenul femel își devorează în timpul acuplării masculul și începusem să scriu o

povestire fantasticoidă, în care îmi imaginam ce s-ar întâmpla dacă și-n lumea oamenilor femeile i-ar omorî pe bărbați după împreunare. Îmi imaginam dilema în care s-ar fi aflat bărbații, prinși între cele două instincte fundamentale. Să știi precis că femeia te va distruge, și totuși să nu poți scăpa de sub fascinația ei… Sau mă gândeam la călugăriță, ciudata *Mantis religiosa*, care în timpul copulației își ronțăie, pur și simplu, amantul. Sau la femela scorpionului, care găsește în câteva secunde singurul loc vulnerabil al masculului, singura fisură a platoșei chitinoase, și îl înțeapă acolo cu ghimpele veninos din coadă…

Dacă aș fi văzut pe bulevardul Magheru sau în Piața Romană uriașe, cleioase pânze de păianjen prinse de colțurile clădirilor, în mijlocul cărora ar fi pândit nemișcată câte o femeie goală cu sânii atât de asemănători chelicerilor, lucrul mi s-ar fi părut mai natural decât situația reală, în care femeile par ființe omenești ca oricare, „mamele, soțiile, iubitele sau fiicele noastre“, care întind doar plasa gesturilor, zâmbetelor, slăbiciunii lor. Cu cât delirul meu se dezvolta, cu atât îmi puneam mai multe întrebări în această privință, afundându-mă în speculații de tot felul. Mă întrebam astfel după ce trăsături distingem feminitatea cuiva. La nou-născuți sexul nu poate fi discernat decât strict anatomic. Până la doi–trei ani, copiii sunt îmbrăcați în culori diferențiate: băieții în albastru, iar fetele în roșu sau roz. Dar apoi, în același timp în care ei învață să distingă între prietenii lor băieții de fetițe, le apar pe obraji trăsături aproape imposibil de definit, dar pe care ochiul le percepe cu o precizie din ce în ce mai mare. Dincolo de diferențele create artificial (păr mai lung la fete, îmbrăcăminte specifică: fuste, rochițe, podoabe exclusive, ca de pildă cerceii) și de caracterele secundare care apar în adolescență, există și enigmatice repere psihice, și cred că de fapt ele sunt cele mai puternice, pentru că ele determină

pasiunile. Nu iubim o femeie pentru că are un corp perfect, ci pentru forma unică a ochilor sau a gurii, în care vedem (când formată? de ce apărută?) personalitatea ei profund și subtil erotizată. Suportăm mai ușor gândul că iubita noastră ne-a înșelat decât că i-a zâmbit altcuiva ridicând dintr-o singură sprânceană sau că pe obrajii ei au apărut, în jurul gurii, acele cute de o duioșie ironică, pe care tu le credeai ivite acolo doar datorită influenței tale și imposibil de repetat pentru altul… Dacă ochiul feminin nu este fardat, e foarte greu să-l distingi de al unui bărbat. Poate fetele au gene mai lungi și mai dese, ochiul ceva mai alungit, dar cine ar putea explica de ce ochii unei femei par imenși, cu flacără neagră-mov cât timp o iubim, iar când încetăm s-o iubim nu mai vedem altceva decât doi ochi obișnuiți? Gura pare mai ușor de distins de una bărbătească, dar prin ce? Ştii sigur că o gură, niște buze sunt feminine, dar nu cred că s-ar putea exprima în limbaj rațional elementele distinctive. Cum nu putem ieși din sexul nostru, vedem inevitabil cu ochi de bărbat sau de femeie toate aceste trăsături infinitezimale.

Mă schimbam văzând cu ochii. Figura mea căpăta trăsături ascetice, în ochi îmi lucea o lumină suferindă, puțin stranie. Gura rămânea senzuală, dar chinuită și ea de o constrângere interioară. Mustața începuse să mi se contureze sub nările lungi și foarte subțiri, și toate liniile feței se alungiseră. Mă complăceam în singurătate, mă apăram din toate puterile de ceva care trebuia să se întâmple. Într-o seară, trecând pe strada Venerei, am auzit un cântecel subțire, mecanic. Mi-am adus brusc aminte de scena aceea din copilărie, de casa aceea ciudată, de copiii cu sute de jucării. Era cântecul zdrăngănit, într-o gamă orientală, al mandarinului de celuloid. Sunetul venea de la o fereastră deschisă, aflată pe colțul unei case, deasupra unei marchize cu geamuri multicolore. Pe marchiză, în lumina incertă a amurgului, am

văzut o pisică auriu-portocalie, ghemuită, privind speriată înspre interiorul camerei. De acolo, când cântecul păpușii s-a oprit, se auzi o voce de fată, cu un timbru cam spart, strigând: „Zât, nerușinato! Pleacă de-acolo!“ Pisica se furișă de-a lungul zidului și sări într-o salcie mare de lângă casă. La fereastră, încadrată de draperii de stofă roșie, apăru o fată care mi s-a părut neobișnuit de mică și de firavă. Avea un păr lung, buclat, castaniu deschis, culoarea lemnului de stejar, și pe fața rotundă, cu fălcuțe frumos rotunjite, doi ochi gălbui. Nu am reținut decât vag, în trecere, această mutriță aristocratică și mi-am continuat plimbarea până s-a înnoptat. După aceea, de câte ori treceam pe-acolo, priveam spre fereastra de deasupra marchizei, dar în jumătate de an nu am mai văzut decât, de câteva ori, o femeie bătrână. Prin altă fereastră, mult mai mare, de la stradă, puteam vedea un glob pământesc, mobile foarte pretențioase și probabil prețioase și un mare policandru cu țurțuri de cristal și luciu de aramă. Nici măcar în jurnalul meu, care cuprindea versuri, note de lectură, vise mai stranii și prea puține fapte exterioare, nu am scris nimic despre această „întâlnire“. Tot ce-am notat în acea zi în agenda cu pagini dictando a fost că începusem *Aurélie* de Nerval.

Treceam în clasa a douăsprezecea și aveam să împlinesc curând optsprezece ani. Începeam să simt din ce în ce mai mult o strângere de inimă în privința viitorului meu. Cu doar un an înainte mă hotărâsem să renunț definitiv și fără părere de rău la tot ce ținea de viață, de „bucuria de a trăi“. Îmi era silă de oamenii care păreau mulțumiți de viața lor măruntă. Eu mă simțeam universal, gata să devin eu însumi cosmosul. Acum începeam însă să nu mai pot îndura fizic acest mod de viață. Încet-încet, nu mă mai simțeam un geniu, ci un eșuat jalnic. Schimbarea asta se producea sub presiunea singurătății. Altădată eram chiar bucuros să fiu lăsat în pace, să stau închis în casă cu săptămânile,

să citesc până nu mai vedeam. Înjuram în gând când trebuia să răspund la telefon. În primii doi ani de liceu, colegii mă mai invitau pe la ceaiuri și aniversări sau la discoteca din holul liceului, dar, cum nu mă duceam niciodată, renunțaseră. Simțeau pentru mine oroarea amestecată cu o admirație șovăielnică pe care-o ai pentru crisalida din care ar putea ieși un fluture, dar și cine știe ce gânganie înspăimântătoare. Chiar cei care-mi luau apărarea, căci se vorbea totuși mult despre mine, nu își puteau închipui că ar fi posibile între noi relații personale. Când împlinisem șaptesprezece ani, îmi pregătiseră un cadou, frumos înfășurat în hârtie și legat cu panglică, pe care însă nu avusese nimeni curajul să mi-l înmâneze: mi-l puseseră pe bancă. Erau jenați și puțin speriați de gestul lor, de parcă ar fi făcut un dar unui nepământean. Nici azi nu știu ce conținea cutia aceea, căci o lăsasem pe bancă, fără să o ating măcar. Pierdusem orice urmă de umanitate, îmi dădeam seama de asta, dar credeam că astfel progresez pe drumul către supraomul. În vacanța dintre a unsprezecea și a douăsprezecea trăisem o asemenea singurătate, încât mă speriasem în privința integrității mele psihice. Timp de trei luni mi-am simțit încontinuu inima grea de o dragoste abstractă, o dragoste pentru nimeni. Nu puteam sta o clipă în casă, ieșeam și hoinăream prin Bucureștiul galben-transparent de soare, așteptând mereu să întâlnesc pe cineva cunoscut. Priveam cu invidie cuplurile care mergeau îmbrățișate, femeile înțolite după ultima modă, tinerii de seama mea cu veșnicele discuri la subțioară, făcând schimburi în fața magazinului Muzica: *Sticky Fingers* plus cincizeci de lei contra *Deep Purple In Rock*; *Caravanserai* plus *single*-ul *My Generation* de „Who“, contra *Ummagumma*. Mă întorceam acasă frânt de oboseală, dar după-amiaza o luam de la capăt.

Abia așteptam să reînceapă școala, lucru care nu mi se mai întâmplase niciodată. Pentru că mă simțeam mult prea singur, ca un înger căzut sau în mare primejdie de cădere. Dar știam că a rămâne înger însemna să neg mai departe ceea ce se zbătea în mine, poate ceva malign, dar care avea o putere din ce în ce mai mare asupra mea. De multe ori mă trezeam plângând de singurătate. În fine, am început și clasa a douăsprezecea și revederea figurilor cunoscute mi-a făcut pentru prima dată plăcere. În laboratorul de biologie, unde s-a întâmplat să avem prima oră, l-am zărit mai întâi pe Bumbac, ciclist de performanță, cu o față lată de bonom și ochi verzi mereu pe jumătate închiși, care se apucase să însemneze într-un caiet de câte ori pe oră spunea profesoara de biologie „copilași". Recolta era remarcabilă (trăsese în caiet peste două sute de liniuțe), dar ea îl văzuse și-l scosese la lecție. Bumbac, cu o expresie dezarmantă de nevinovăție, spusese lecția despre parameci destul de corect, dar luase trei pentru că numise tot timpul acest mic animal *Paris Match*, în ciuda repetatelor corectări ale profesoarei. Era apoi Dalu, înalt de unu nouăzeci și trei și numit, evident, Calu sau Hipohipus, după numele unui strămoș al calului, despre care învățasem tot la biologie. Şi, ca să termin cu cele legate de această materie, îl mai vedeam la o masă și pe Mera, cu dințișorii lui împinși înăuntru și privirea cam tâmpă de blond care a auzit de Mallarmé. Pe el îl trimisese într-o zi profa să aducă de la laborator scheletul uman, în mărime naturală, până în clasa noastră de la parter. Mera se împiedicase pe scările largi și se prăbușise cu schelet cu tot până ce oasele, desprinse din sârmulițe, se împrăștiaseră în tot holul cancelariei sub privirile lui „Nea Zambilă", directorul. La altă masă stătea Mortul, un băiețel ca de clasa a opta, incredibil de palid la față, care nu s-a distins decât o singură dată, printr-un poem epic de care s-a apucat, nici el nu știa de

ce, într-o oră de matematică (pe când profesoara, vestita Drângă, despre care s-ar putea scrie de altfel o epopee, ne vorbea despre pekinezul ei preferat), poem care se compunea până la urmă doar din două versuri, rămase celebre: „În penumbra unei lămpi / Stau doi oameni ’nalți cu bărbi.“ Mai obscuri erau Grigoriță și Negruță, frați gemeni, și o altă pereche, Mihalache, luptător de greco-romane, unu patruzeci și opt înălțime, care purta tocuri de șapte centimetri, și Neagu, un colos cu capul strâmb de la forceps, interesat de un singur lucru în lume: locomotivele electrice de jucărie. Închei cu Lulu, un fel de măscărici vulgar, care la un bal mascat dintr-o tabără în care fuseserăm împreună se fardase și se îmbrăcase ca o femeie, ceea ce îmi făcuse atât de rău, încât când l-am văzut m-am sprijinit de perete. Cât privește fetele din clasă, ele formau pentru mine o masă aproape nediferențiată. Totuși era una Farcaș, cu mutră de slujnică, foarte preocupată de revistele de modă, era alta care, nu se știe de ce, pretindea să i se zică Vasile, mai era și una, foarte stranie, un fel de frumusețe de mahala cu ceva naiv-pervers în ea, un fel de lebădă neagră, numită Dialisa, care a rămas gravidă într-a unsprezecea și s-a retras de la liceu. Firește, erau și fete foarte bune și muncitoare, iar altele destul de frumoase și bine-crescute ca să nu se lipească nici o bârfă de ele. Dar nici unele nu mă interesau prea mult, iar azi efectiv nu mi le mai amintesc decât cu destul efort. Mai erau două colege noi, una blondă și cu o coadă de cal la spate, răspunzând la numele grațios de Pleșcoiu, iar alta, micuță și subțire, „o divă în miniatură“, cum a numit-o cineva în pauză, venită de la „Iulia Hasdeu“. Şi figura ei, cu ochi gălbui și mutriță de „doamnă“, și vocea ei de rață, puternică, puțin spartă, mi se păreau vag cunoscute. În toate pauzele, timp de vreo lună de zile din trimestrul întâi, am văzut-o fără s-o văd cu adevărat stând în hol într-un grup de prietene și

trăncănind încontinuu. Era foarte elegantă, purta inele cu pietre prețioase, schimba des cerceii cu clipsuri, căci nu avea, probabil, găuri în urechi. Desigur, în timpul orelor își scotea inelele, dar le păstra dacă profesorii erau bărbați mai toleranți, cum era Tom, de engleză, care schimba și el costumele și cravatele uimitor de des. Fata se numea Georgiana Vergulescu, dar colegele îi ziceau Gina sau Ginuța, cum i se spunea probabil acasă. Numele astea nu erau nicidecum o alintare, pentru că nu era greu de observat că fetele nu o iubeau deloc pe noua lor colegă, ci mai degrabă încercau s-o minimalizeze, să pară că nu o consideră decât un copil snob și răzgâiat. Ea le surclasa în privința toaletelor, fardurilor, parfumurilor, săpunurilor pe care le avea și le folosea când nu era la școală. La două–trei cuvinte se servea de vocabule la fel de goale de conținut pentru mine ca și cele auzite de la băieții înnebuniți de muzica rock. Nu auzisem, de exemplu, niciodată de *Burda*, *Chanel*, *Miss Dior*, *Hélène Rubinstein*, *Ella*, *Obao*, *Lancôme*, *Lux*, *Rexona*, nu știam diferența dintre parfumurile amare și cele dulci, credeam că toate deodorantele și șampoanele sunt la fel, că nu merită să umbli o jumătate de zi pentru o pereche de pantofi, că blugii și reiații, ca să nu mai vorbesc de bijuterii, nu sunt făcuți pentru muritorii de rând. Nu cu mult difereau de mine ca ignoranță în acest domeniu majoritatea colegelor noastre, care discutau cu ea rezervat, cu teama de-a nu face gafe, așa cum vorbeau cu mine despre literatură. Dar pe ea o urau din instinct, pentru lumea fantastă în care trăia, pentru ceea ce ea poseda ca recuzită sofisticată în acest domeniu. Când suna de intrare, noua colegă se îndrepta prima spre ușa clasei, cu mișcări foarte iuți, „înțepate“, mișcări de fată vioaie, obișnuită să poarte toc înalt și dădăcită în privința ținutei în mers. Pantofiorii ei, de măsura cea mai mică la femei, făceau întotdeauna zgomot, un țocăit

caracteristic, după care mai târziu o recunoșteam imediat, înainte s-o văd, încă din capătul culoarului cu mozaic alb și roșu.

Mă întreb când am discutat prima oară. Cred că am schimbat de multe ori cuvinte neatente. Ea se simțea oarecum atrasă de mine pentru că o interesa literatura și, mai ales, pentru că unii mă considerau drept „foarte bun", drept o valoare, ceea ce a avut întotdeauna pentru ea un efect hipnotic. Cumpărasem odată *Luceafărul*, care pe drum mi se cam udase sub stropii mari ai unei ploi de toamnă. În lumina cenușie din clasă desfăcusem pe bancă paginile cât un cearșaf și citeam atent o traducere din Sandburg. Ea a venit atunci lângă mine (colegul meu de bancă era afară, la fotbal) și, serioasă ca o pisică, s-a apucat să citească și ea poemele acelea. „Nu-mi place, mi-a zis. Asta nu e poezie. Așa ceva poate să facă oricine." Eu am luat un aer profesoral și m-am apucat să-i explic că Sandburg este un mare poet, dar Gina a continuat să-l nege cu indignare. Altă dată am însoțit-o până acasă, în jos pe Taras Sevcenco. Din castanii aproape cu totul desfrunziți cădeau uneori fructele lucioase, iar casele cenușii aveau pereții uzi. Mirosea puternic, nostalgic, a fum de prin curțile cu grilaje de fier forjat. Ea purta o haină de ploaie dintr-un material lucios, galben-citron și se distra împrăștiind cu vârful pantofului grămezile de frunze uscate. Atunci mi-a povestit, cu o expresie pe jumătate copilărească, pe jumătate afectată, despre „prietenul ei de la facultatea de matematică", acel Silviu care avea să fie coșmarul meu timp de luni de zile. Dar în acea după-amiază zâmbeam amuzat, cu gândul aiurea. Îi vedeam atât de bine defectele: mintea de vrăbiuță alintată, pretențiile de cultură, gesturile ușor manierizate. Râsul ei mă făcea și pe mine să râd, căci atunci își dezvelea niște dințișori strâmbi, nostimi, ca de liliac malițios, ce-i drept între niște buze frumoase, de o formă cu totul particulară: buza de sus avea o

mică „creastă“ verticală la îmbinarea celor două jumătăți, așa încât desena un arc în relief, plin de personalitate. Niciodată gura ei nu avea o expresie pasivă, feminină la modul „tipic“, adică de blândețe sau bunătate: dimpotrivă, era numai nerv, numai afectare, ironie, copilărie, dar și un rafinament de femeie matură, încă neasimilat cu totul. Năsucul ei avea vârful puțin turtit, ceea ce îi dădea o înfățișare și mai voluntară. Doar ochii, galbeni și luminoși, aveau ceva de frumusețe convențională. Gina nu-mi plăcea încă, dar mi-a părut, încă de la început, diferită de toate fetele pe care le cunoșteam. Adăpostită sub umbrela mea, îmi povestea tot soiul de întâmplări ai căror eroi erau persoane despre care nu știam nimic și pe care ea considera suficient să le numească. Cine erau Maricu și Tanicu, cine era Penelopa? Doar mamei îi spunea întotdeauna „mama mea“, cu alint. Îmi pomenea de Frau Else de la Kindergarten și de grupul de copii care se formase pe strada lor, despre relațiile amoroase dintre Fofo și Micheline, dintre Ilieș și Simina. Abia când am ajuns în fața casei ei, casa aceea masivă, cu marchiză și salcie în curticică, de pe strada Venerei, am făcut legătura dintre Gina și fata pe care-o văzusem odată, seara, la geamul cu draperii de deasupra marchizei. I-am spus, iar ea mi-a răspuns cu un aer revoltat că nenorocitele de pisici obișnuiesc să vină și să facă pipi exact pe vitraliul marchizei. Era silită să poarte un permanent război cu ele. Apoi m-a poftit să beau o cafea, „ca să ne mai încălzim nițel“, lucru care m-a surprins. Am intrat totuși pe poarta masivă, cu o clanță uriașă de fier modelat cu frunzulițe și lujeri. După un mic hol de marmură, întunecos, de care acum mă leagă atât de multe amintiri încât îmi vine să las totul baltă, am ajuns, urcând niște trepte, la ușa apartamentului. Casa mi s-a părut labirintică. Mai viu decât imaginea propriu-zisă a casei îmi amintesc acum pagina din jurnalul meu în care scriam despre această vizită

neașteptată. Văd agenda îmbrăcată în copertă de plastic roșu și văd fiecare rând de la data aceea: „9 octombrie 197… Din ce în ce mai departe de viață. Figura mai emaciată, lemnoasă, obosită, ochii ca și când s-ar cufunda în spirale de stuf, glasul negru cu capiteluri sobre și frontoane, ceva renascentist și o tinerețe despicată și prăfuită.

Am fost într-o casă mare, veche, cu odăi înalte și afumate (câte o sobă Siena în fiecare), cu pereții acoperiți de icoane pe sticlă, stranii, multicolore și miraculoase, altele de metal, crucifixuri și mobilă veche cu aplicații de bronz. În casa aceea se mișcau figurine de ceară: câteva babe identice ca înfățișare, un bătrân cu părul complet alb. Totul vopsit, contorsionat, nenatural. O casă veche, muiată în tăcere (și până și tăcerea siropoasă de muzică. Wajda ar fi plimbat aparatul pe pereții crăpați, cu stucatura căzută, pe fețele sfinților călăreți și ale Hriștilor costelivi, de lemn și cretă, pe clapele pianinei cu incrustații prețioase, pe macrameuri și pe trupurile fixe ale babelor în mătăsuri verzi și roz, cu pielea în jurul nasului lucioasă și cu ochi de apă. Abia simțită, ca o horbotă, ar fi umflat odăile o fugă concentrată și calmă de Bach). Tăceam și priveam icoanele încadrate în rame negre și putrede și mă gândeam ce monstru trebuie să fie (și aspectul bătrânicios pe care i-l descoperisem demult, în vocea răgușită, trupul mic și osos, dinții de liliac — și totuși o fetiță încântată de a spune obscenități și idioțenii; nimic naiv–sentimental–feminin în ea. Zicea că a plâns când «prietenul» ei o numise comună și banală sau așa ceva, dar eu nu mi-o închipui plângând, e prea uscată) fata de șaptesprezece ani care se mișcă în spațiul ăsta secționat și îmbălsămat în culoare veștedă și în umbră. Covoarele de pe jos fuseseră strânse, așa încât luciul sticlos, și el murdar, al policandrelor, câte unul în tavanul fiecărei camere, nu avea în ce să se estompeze. Cumplită viață moartă.

Un pasaj care trebuie notat. Din *Alteță regală* de Th. Mann: «Trebuie să mărturisesc că n-am avut altă alegere. Dintotdeauna m-am simțit complet incapabil de orice altă activitate omenească. Mi se pare că această incapacitate indubitabilă și necondiționată pentru orice altceva este singura dovadă și piatră de încercare a profesării poeziei, ba chiar că, de fapt, nu trebuie văzută în poezie o profesiune, ci tocmai expresia și refugiul acestei incapacități.»

Iată ceva, în sfârșit, în măsură să-ți dea speranțe."

Acum, firește, îmi vine să râd de maniera asta estetizantă pe care-o foloseam pe atunci în scris pentru orice fleac. Trăsăturile Ginei și ale mediului ei apar în această pagină de jurnal de două ori deformate: din cauza acestui manierism livresc și din motivele psihologice cunoscute, adică din cauza aversiunii mele pentru orice fată, a nevoii mele de protecție împotriva agresiunii erotice. Gina era cu adevărat o fată crescută într-un mediu de bătrâni, și care avea în consecință destule ticuri și ciudățenii induse de ei. Dar de aici și până la a spune că ar fi fost „bătrânicioasă" mi se pare ridicol de mult. E drept că într-un an s-a împlinit neașteptat, devenind o femeie adevărată, dar, din nou, mi se pare totuși ciudat că o vedeam la început atât de slabă. Acum, când scriu, dacă încerc să mă concentrez asupra chipului ei (și ce ușor mi-ar fi să-l am aievea în fața ochilor, doar peste câteva clipe), îl văd numai cum apare într-un diapozitiv color, pe care și-l făcuse vara trecută la mare. Acolo e uimitor de frumoasă. Poartă o cămașă subțire, bărbătească, în carouri, și părul lung, drept, doar ușor buclat, de culoarea stejarului, îl are pieptănat cu cărare într-o parte. În fundal se vede marea, verzuie, cu valuri de spumă, iar fața Ginei, întoarsă spre privitor, are înfățișarea tânjitoare, îndurerată. Ochii îi sunt largi și gura zâmbește amar, făcând niște cute care emană

sentiment. Am mai văzut fotografii de-ale ei de când era doar o adolescentă. Toate mi s-au părut cu neputință de suportat, ca și când ai vrea să ții mâna pe un fier înroșit. Nici nu știa că existi când și le-a făcut, iar faptul că ai pierdut momente atât de prețioase din viața ei, că a risipit atâta emoție pentru altcineva decât pentru tine, chiar dacă pentru nimeni, este de neînțeles, de netrăit.

Atunci, când am însoțit-o prima dată acasă, m-a lăsat s-o aștept puțin în camera ei, adică tocmai în asta în care scriu acum. Mă uitam cu aviditate la lucrurile din jur, mai cu seamă la faimoasele icoane. A venit cu două cafele și a pus o placă, pe care am ascultat-o la un pick-up dintre cele mai proaste, din acelea mici, îmbrăcate în vinilin gri, cum se vindeau prin anii cincizeci. În fața mea, Gina schiță câteva mișcări de tango, apoi se așeză lângă mine și începurăm o conversație literară, căci cu mine, evident, nu se putea discuta altceva. După vreo jumătate de oră am plecat. După-amiază am simțit că nu-mi vine să învăț pentru a doua zi. Așezat pe lada de la studio, cu picioarele pe caloriferul rece, am privit pe fereastră câteva ore. Aveam un sentiment de predestinare, știam, încă de pe atunci, că sunt prins, că această fetiță-femeie va dezarticula tot edificiul meu interior. Zilele următoare am condus-o din nou până acasă, și treptat ne-am obișnuit amândoi cu drumul acesta făcut împreună. Mă străduiam să n-o iau în serios, o bruscam permanent, îi răspundeam mereu ironic. Cu toate astea, am observat repede cât începeau să mă doară aluziile ei la diferiți prieteni cu care îmi spunea că se vede duminica „la o canastă“ sau sâmbătă seara „la un ceai“. Trebuia să suport, chiar cu un zâmbet condescendent și ironic, tot felul de confesiuni. Eram la curent cu marele amor dintre ea și Silviu, Gina era în privința asta de o cruzime incredibilă. În timpul orelor scria, cu litere mari de tipar, SILVIU pe marginea tuturor caietelor. Odată s-a apucat să deseneze interiorul unei camere. Apoi

a tăiat cu câteva linii groase fotografia înrămată pe care o schițase deasupra patului. Venea uneori plângând la școală, și într-o zi a plecat chiar după primele două ore. Gina suferea, dragostea ei nu mergea, și primul care trebuia să-i suporte nefericirea eram eu. Într-o seară (cred că era la mijlocul lui noiembrie, căci deja venea spic de zăpadă, iar afară se întunecase) m-a luat de mână. Ne-am oprit în mijlocul străzii. Era transfigurată de nefericire. Toată disperarea și-o converti însă, cum avea să facă și mai târziu de atâtea ori, într-un discurs exaltat și întretăiat în care aproape îmi striga cât de mult ține la mine. Mă ruga s-o ajut, să fiu mereu lângă ea. Mă îmbrățișă cu aviditate și atunci am luat-o și eu după umeri și am ajuns, mergând astfel, până la casa ei. Ne-am oprit în holul acela plin de un aer cafeniu și ne-am sărutat penibil, mai mult pe obraji și pe ochi decât pe gură. Fața ei era udă de lacrimi, iar eu, spunându-i mereu numele, strângând-o în brațe, mângâindu-i gâtul și sânii prin pardesiu, încercam din răsputeri să evit, să amân cuvintele de dragoste care mi se formau singure în minte. Timp de vreo săptămână a fost la fel de drăgăstoasă, dar tristețea neagră de pe fața ei, tăcerea ei obstinată mă chinuiau mai mult decât mă făceau fericit momentele din hol. Nu mai eram în stare nici să mai scriu versuri, așteptam să se termine forfota din casă ca să intru sub plapumă și să adorm. În vise însă aveam un sentiment sfâșietor de singurătate. De câteva ori am visat, astfel, că umblam pe aleile nesfârșite și mereu încrucișându-se ale unui parc. Era o înserare roz-violetă, ca o ceață ușor luminescentă. În acest ținut crepuscular lucrurile nu aveau greutate, ci doar o mare densitate emoțională. Tot aerul acela sidefiu, pâcla aceea mare se concentra dureros în mine. Știam că spațiul este infinit, că nu există speranță. Deodată, azvârlindu-și fleșele și statuile ciobite la o înălțime amețitoare, rotindu-și spre cerul de asfințit cupola de culoarea cuprului vechi,

apăru, într-o piață de o lărgime incomensurabilă, un monument colosal, o construcție pe jumătate ruinată, cu arcuri și frontoane acoperite de licheni, cu himere gotice, canelate adânc, rânjind pe ziduri. Nimic nu era de proporții umane în acest edificiu. Pe o nesfârșită scară în spirală am urcat în cupolă. Nu există în lume, și nici măcar în vise, cuvinte în stare să definească sentimentul omului aflat sub arcul unei cupole uriașe. Sus, la peste o sută de metri de dalele rombice care alcătuiau podeaua, în centrul cupolei, se deschidea o fereastră rotundă prin care se vedea plutirea norilor în flăcări de amurg. În rest, diverse grade de întunecime arămiu-sinilie umpleau spațiul în care te simțeai o insectă neînsemnată. Şi brusc am început să cresc, să mă dilat, să umplu spațiul geometric, brăzdat de nervuri și de raze. Pe măsură ce creșteam puteam privi frescele palide de pe pereții curbi, aerul din ce în ce mai întunecat de afară răzbătând prin ochiurile luminatoarelor în ovalul cărora, profilat pe purpură, se mai așeza câte-un porumbel. Curând a trebuit să mă aplec, să mă târăsc pe podea, să-mi aduc genunchii la gură și să-mi încrucișez mâinile și picioarele, căci umplusem cu totul bolta gigantică. Din acest vis mă trezeam întotdeauna amețit de singurătate, cu sentimentul că viața mi s-a sfârșit.

Deja începuse să ningă și era întuneric când ieșeam cu Gina de la liceu. Mergeam de mână, iar uneori ea își ținea mâna în buzunarul paltonului meu, fără să-mi dea drumul. Era teribil de schimbătoare, când veselă, când absentă, când de-o tristețe pe care abia o suportam. Mergeam încet prin stratul subțire de zăpadă, aprins de lumina vitrinelor, în același timp fericit și lipsit de orice speranță. Vedeam, cu cât legătura noastră avansa, că noi doi eram din lumi diferite, între care nu putea exista decât puntea irațională a unui sentiment unilateral, punte pe care nu putea trece nimeni. Eram disperat când ea începea să-mi

povestească despre voiajul făcut cu un an în urmă la Leningrad, de plimbările pe malul și pe podurile Nevei, în zorii albi ca laptele. Mi-o imaginam singură și visătoare trecând, cu părul înfoindu-se de curentul apei, pe sub felinarele de fier forjat, pe lângă leii de piatră, sau stând pe o bancă într-un parc distrus de toamnă și de amurg. Apoi îmi povestea cum, la mare, înotase pe raza soarelui reflectată în apă. Sau îmi relua la nesfârșit scene din copilăria ei de fetiță de familie bună, îmi arăta, pe o stradă apropiată de-a ei, o curte destul de mare, cu gard de sulițe, în care câțiva copii în paltonașe albastre și hăinuțe de urson verde se jucau cu zăpadă, și-mi spunea că acolo se jucase și ea de nenumărate ori când era la Kindergarten. Rămânea mult timp, privind printre gratiile gardului, cu o expresie de la care trebuia să-mi întorc ochii. Nu mai vorbeam despre Silviu, dar în tot ce spunea ea, în tonul cuvintelor ei, în dispoziția ei, până și în sărutările ei, căci se oprea uneori brusc în singurătatea străzilor ninse, se sprijinea de un stâlp și spunea „pupă-mă", în toate capriciile ei îl simțeam implicat. Ştiam că Gina se folosește de mine ca să se apere, ca să lase să răsufle nefericirea ei, ca să nu rămână singură, ca s-o țină cineva de mână când era silită să privească în față agonia dragostei ei. Cine eram eu ca să fiu prietenul ei? Un puști urât și bizar, care se aflase în pragul schizofreniei, care nu știa nimic în afară de-o brumă de literatură, care nu avea nici un fel de experiență de viață. Mă îmbrăcam cum se nimerea, nu călătorisem niciodată, nu aveam prieteni. Nu îi puteam opune decât spaima mea oarbă de-a nu o pierde. Pentru mine Gina era cu mult mai mult decât o prietenă, era o ființă cu neputință de suportat, un drog mult prea tare și pe care totuși trebuia să-l am. Ştiam că mai curând sau mai târziu totul avea să eșueze, că Gina avea să mă părăsească. Dar în holul casei ei, în întunericul în care abia ne puteam desluși conturul fețelor,

gesturile noastre de dragoste deveneau din ce în ce mai dezinhibate, mai îndrăznețe. Corpul mic și subțire al Ginei învăța să nu se mai crispeze la câte o mângâiere mai îndrăzneață. Eu învățam să strâng o femeie în brațe, învățam să-mi placă să mângâi, să mă amețească gura moale, gustul fad al buzelor și dinților și limbii ei, mirosul de șampon al părului ei, aroma genelor ei. Învățam, pe sub bluză, forma sânilor ei. După ce ne despărțeam o luam pe jos câteva stații de tramvai, prin fulguiala înghețată. Aerul iernii îmi făcea bine. Palmele mele păstrau mirosul pielii ei până noaptea, când adormeam.

Ni s-au întâmplat multe lucruri ciudate în timpul drumurilor spre casa ei. Într-o noapte senină ca un cristal, trecând prin piața Galați, priveam amândoi luna plină, care răsărise deasupra stației mașinii 40 și aurea șinele de tramvai. Vorbeam despre lună, ea îmi spunea că într-o excursie la munte, cu câțiva prieteni, se simțise atât de singură încât îi venea să mănânce literalmente luna. „Dar știi cum? Literalmente!“ Bineînțeles că am simțit un fior de gelozie și-am încercat să parez cumva, dar am rămas cu gura căscată, pentru că, privind luna, am văzut clar că sfera ei nu mai era perfectă, că într-o parte se turtise și că o umbră, care nu putea fi decât umbra pământului, acoperea lent, dar vizibil, tot mai mult din suprafața ei. Ne-am oprit, am lăsat servietele jos și, îmbrățișați și uimiți, am privit acest spectacol de deasupra acoperișurilor. Curând, globul de chihlimbar rămase luminat doar pe jumătate, iar apoi umbra se întinse, lăsând să mai scânteieze doar un corn din ce în ce mai subțire. În acest timp, prin piața Galați treceau taxiuri și autobuze, circulau trecători, dar nimeni nu ni se alătura ca să privească luna, care începu curând să crească din nou până ce, în vreun sfert de oră, redeveni globul perfect dinainte. Mai târziu, totul ni s-a părut un vis al amândurora, inexplicabil.

Duminicile, Gina nu voia să ne întâlnim. Îi dădeam telefon și n-o găseam acasă. Îmi răspundea de obicei bunica ei, care-mi spunea că Gina ieșise în oraș. Ce făcea ea duminică seara? Ce făcea în serile când nu mă lăsa să o conduc? Îmi imaginam scenele cele mai neverosimile. Dar de la un timp începuse să aibă o anumită aroganță în ton, nuanța aceea de ironie cam vulgară pe care a folosit-o întotdeauna când s-a simțit superioară cuiva sau stăpână pe situație. Atunci făcea o mutriță în același timp cinică, afectat vinovată și misterioasă, care mă scotea din sărite. Limbajul ei începu să se încarce de aluzii și termeni erotici, pe care îi strecura compulsiv, indiferent de subiectul discuției. Simțeam că vrea să se laude cu ceva sau să-mi transmită ceva și că dorința ei era mai mare decât grija de-a nu mă răni. „Ce loc bun pentru făcut dragoste!“ îmi spuse odată când treceam pe lângă o casă cu turnuleț. Apoi, poate tot în seara aceea, mi-a mai dat de înțeles că ea știe cum arată un bărbat gol. Desigur că râdeam de ea și că împingeam discuția spre absurd, dar simțeam în plin fiecare lovitură. Asta într-un fel mă ajuta să domin (chiar dacă iluzoriu) situațiile acelea disperate, pentru că, atunci când eram sub tensiune, deveneam de o elocință neobișnuită. O potoleam și-o captivam pe moment cu o erupție teribilă de imaginație. Dar nu, ea voia ca eu să-i simt bucuria și triumful și, până la urmă, după câteva zile, mi-a spus că s-a reîntors la Silviu, că a fost acasă la el, că s-a lăsat dezbrăcată de el, dar că, firește, „nu s-a întâmplat nimic“. Toate astea mi le spunea în umbra holului, pe treptele de marmură, colorând totul până la un soi de feerie tipic femeiască: el o dusese mai întâi la „Berlin“, unde băuseră Cinzano, apoi îi luase un trandafir galben și merseseră acasă la el cu taxiul. El avea o motocicletă cu care duminică vor… I-am strigat atunci să înceteze și m-am repezit în stradă. Plângeam în hohote, noroc că era întuneric.

Treceam plângând pe lângă vitrinele cu costume de schi, pe lângă atelierele de reparat televizoare, prin lumina vernil a magazinelor de pantofi. Ştiam că o pierdusem și totuși nu puteam să înțeleg asta. Era ca și când cineva mi-ar fi spus că am murit sau că murise Gina. Nu îmi puteam imagina cum vor trece zilele în care o voi vedea la școală tot timpul și totuși nu va mai fi ea. Cum ar fi să nu mai mergem amândoi spre casă, să nu-i mai suport mofturile și alintările și cinismele… Lăsam dâre lungi prin zăpada șoselei, eram terminat.

În seara aceea m-am hotărât să nu mai am niciodată de-a face cu ea. Am scris în jurnal: „Gina nu vrea, NU VREA să ne înțelegem. Nu pot să pricep cum este posibilă atâta monstruozitate, atâta prostie în copilul ăsta pervers. Asist la dizolvarea coloană cu coloană, treaptă cu treaptă, zid cu zid, ca o bucată de zahăr în apă, a edificiului nostru. Oricum, nu mai e nimic de făcut, nu poți lupta împotriva iraționalității ei animalice. Trebuie să-mi aduc aminte cine sunt, să reiau vechea viață, orice-ar fi. Eu sunt un om care scrie, nu mă pot pierde pentru o ființă subumană, obnubilată, pentru o nefericită.“ Şi continuam așa pe vreo trei pagini, într-un delir în care o vedeam pe Gina ca o întruchipare a mizeriei și ticăloșiei umane. Poate mai mult decât permanenta obsesie a feței ei, a vocii ei, mă chinuiau laturile pur fiziologice ale pasiunii mele: bătăile inimii accelerate până la palpitații, durerea grea și caldă din coșul pieptului și din oase, insomnia în care trebuia să combin la nesfârșit monologuri amare. A doua zi, la școală, silueta ei mi-a sărit de la început în ochi: ca de obicei, trăncănea în mijlocul colegelor, fără să-i pese dacă o ascultă cineva sau nu, fără să asculte vreodată replicile lor. Ce afectate păreau înfloriturile ei retorice, expresiile franțuzești și nemțești pe care le risipea nepăsătoare în jur! Era un limbaj de bătrână cochetă, de prețioasă ridicolă, particular și, pentru mine, atrăgător, în ciuda disprețului meu pentru histrionism și afectare. Uneori mă gândeam amuzat cât de potrivit e cuvântul „perlă“ pentru fiecare vorbă a Ginei, cât de bine exprimă el amestecul de magie și superficialitate care o caracteriza. În ziua aceea m-am străduit să nu-i arunc nici o privire. Mi-am făcut de lucru cu băieții, în toate pauzele am spus bancuri, am discutat despre fotbal, despre diferențele de interpretare dintre Mick Jagger și Robert Plant. Dar era ca și când aş fi avut un radar interior care-o localiza pe Gina oriunde s-ar fi

aflat. O „vedeam“ chiar și când stăteam cu spatele spre ea, chiar și când ieșeam în curte, în zăpadă. O auzeam vorbind de la orice distanță, știam ce spune, știam că nu se poate stăpâni să nu-și trâmbițeze peste tot dragostea. Colegele știau de-acum că „prietenul ei de la facultatea de matematică“ o va lua duminică la plimbare cu motocicleta. Cel mai rău mă durea faptul că ea nu se ferea de mine, că a venit de câteva ori la banca mea, când citeam câte ceva într-o pauză, și mi-a desenat repede pe un caiet o floricică lângă care a scris GINA. Vioiciunea ei în mișcări era neobișnuită: ritmul pașilor, mișcările mâinilor, rapiditatea scrisului ei mă uimeau întotdeauna. Faptul că mă considera doar un simplu prieten, că nu vedeam mai nimic schimbat în purtarea ei față de mine mă umilea, mă făcea să simt valuri de ură. De mai multe ori a încercat să intre în vorbă cu mine, dar am respins-o brutal. Atunci zâmbea, cu nota aceea de persiflare, cu un aer de indiferență care mă înfurie și-acum. Făcusem o adevărată erotopatie, amestec de dragoste, ură, dispreț, admirație, idolatrie și silă. În fiecare seară mă întorceam singur spre casă prin fulguiala blândă din lumina farurilor de mașini, prin forfota aceea ciudată, însingurată, a amurgurilor târzii de iarnă, când pare, de fiecare dată, că se face noapte pentru totdeauna.

Iar ea creștea pe măsură ce eu scădeam. Dintr-o fetiță bizară și afectată, un copil trăit printre bătrâni, devenea cu încetul o ființă imensă, hieratică. Gina devenea Totul. Duminică n-am putut să stau în casă. Mi-am pus fularul și cojocul și-am mers pe jos până în centru. Dimineața era orbitoare. Zăpada de pe trotuarele bulevardelor, de pe balustrada de cauciuc a scărilor rulante din pasaj, de pe turnulețele Universității și Institutului de Arhitectură îmi dădea o stare de exaltare. Aerul înghețat și scânteietor îmi amorțea, limpede ca sticla, senzorii interiori, îmi ștergea imaginea care

încerca tenace să mi se lipească pe pereții craniului: el și ea pe motocicletă, cu căști portocalii, dintr-a Ginei prelingându-se pe umăr o viță castanie de păr. Am intrat în cofetăria de la Dunărea și am mâncat încet, cu pauze mari, o prăjitură. Priveam afară prin vitrina gălbuie. Erau femei frumoase în cojoace albe sau în paltoane fanteziste, erau străini, negri sau arabi, zgribuliți în canadienele lor cu guler mare de blană. Încercam degeaba să mă obiectivez, să ies din mine, să lupt cu boala psihică a dragostei mele. Imaginile dinăuntru le copleșeau pe cele din afară.

Luni, Gina nu a venit la școală. A doua zi a apărut la prima oră după ce intrase profesoara. A rămas tăcută și izolată până la sfârșitul orelor. Nu-mi puteam da seama dacă e oboseală sau tristețe pe figura ei, pe care-o observam tot timpul cu coada ochiului. După ultima pauză, când m-am întors în banca mea, am văzut pe colțul unui caiet care stătuse pe bancă floarea cu patru petale, pe care o știam atât de bine, și lângă ea, cu litere de tipar, GINA. Am privit spre ea, dar ea nu îmi dădea atenție: copia de pe tablă o listă de verbe englezești neregulate. E ciudat cum îmi putea schimba dispoziția cel mai mic gest al ei. Brusc, așa cum dispare o durere de dinți la o doză puternică de analgezic, floricica aceea desenată rapid cu pastă roșie îmi instală în tot corpul un calm pe care nu mai speram să-l ating vreodată. Destinderea a fost atât de puternică, încât o clipă m-am simțit imaterial. Seara mi-a dat telefon. Mi-a spus că nu-i nimeni acasă la ea și că stă pe întuneric. Mi-o închipuiam, mică și sidefie, în casa aceea cu mobilier greoi, care trebuie să fi arătat înfricoșător pe întuneric. Mă ruga s-o iert, îmi spunea că totul se terminase între ea și „el“ (dar însuși faptul că evita să-i rostească numele și că folosea în loc acest *el* atât de semnificativ dovedea contrariul; la fel, pentru mine exista o singură *ea*). Apoi își reluă unul dintre obișnuitele,

exasperantele discursuri emoționale, în care-și exprima suferința și nostalgia la un mod impersonal, încât le puteai crede foarte bine niște declarații de dragoste ușor voalate, deși nu erau decât răbufnirea cenzurată a nefericirii ei. Îmi spunea că se simte mai singură ca oricând, că mă regretă, proiecta asupra mea, ca într-o beție, fantasmele ei pasionale, care altfel ar fi înăbușit-o. Precipitat, printre lacrimi, îmi spunea că ține la mine și că nu mai vrea să ne despărțim. După ce am închis telefonul, am rămas o clipă gânditor. Faptul că exista o minimă șansă ca totul să fie adevărat mă orbea, mă făcea să vreau să cred că Gina poate fi a mea, să uit brusc toate diferențele dintre noi, pe care le ruminasem de-o sută de ori până atunci și de fiecare dată mi se păruseră insurmontabile. Nu aveam de ales. Trebuia să cred, cu toată ființa mea, fiecare cuvânt al ei. Dar undeva, în apele freatice ale minții, rămânea certitudinea dezastrului, convingerea că Gina nu mă va iubi niciodată. Sentimentul acesta alterna cu o speranță irațională, într-un mod care-mi dădea peste cap tot echilibrul interior. Psihicul meu mergea spre ruină prin oscilația asta permanentă între dragoste și ură, speranță și disperare, admirație și dispreț. Deocamdată eram însă fericit, eram dispus să cred în sfârșitul poveștii dintre Gina și Silviu și mă simțeam eliberat de parcă asta ar fi fost singura piedică dintre mine și ea. A doua zi am condus-o iar spre casă, pe viscol. Se apropia vacanța de iarnă și mă gândeam cu groază la revelion. Îl voi face oare împreună cu ea? Mi se părea neverosimil. Mergeam aplecați prin ninsoarea care ne repezea ace de gheață peste obraji și până după gât. Străzile încâlcite, luminate stins, portocaliu, din loc în loc, erau măturate de vifor până se dezgoleau pe alocuri pietrele negre din pavaj, iar în alte părți, prin locurile mai ferite, zăpada făcea valuri cu umbre albastre. Ea își scosese mănușa și își ținea mâna în buzunarul meu

căptușit cu blană. Îi strângeam degetele mici și inerte, care doar din când în când răspundeau prin tresăriri abia perceptibile. Ne-am oprit de multe ori ca să ne sărutăm, gata să fim dați jos de vânt. Ne turteam căciulile de blană una de alta, încercam să ne cuprindem peste cojoacele greoaie, ne priveam în ochi în frigul acela întunecat care ne prindea steluțe de gheață în gene. Gina era ninsă, sclipitoare în lumina vitrinelor de autoservire, decorate cu beteală, copii pe săniuțe de carton, becuri și globuri colorate. Părul și fața ei, sub spicul delicat al căciuliței de vulpe, se înroșeau brusc de la staniolul purpuriu al veșmântului vreunui Moș Crăciun tronând, cu barba de vată, între băuturi și conserve. În holul casei, când am prins-o în brațe, m-a întrebat dacă n-aș vrea să stăm puțin în camera ei. Am intrat amândoi în casă, unde, la televizorul din sufragerie, un TEMP 6 dintre primele apărute la noi, stăteau bunicii și mătușa Ginei, trei bătrânei înfășurați în pături și în lumina magică a ecranului pâlpâitor. Am spus bună seara și, condus de ea, am intrat în odaia ei. Mi-o aminteam atât de bine! De câteva ori o și visasem, camera aceea foarte înaltă, cu pianină, scrin pictat vag renascentist, icoane pe sticlă pe toți pereții, sobă de teracotă cu frumoase desene albastre, draperii satinate, de un stacojiu șters de trecerea timpului. Ne-am așezat, descotorosiți de paltoane, pe dormeza îngustă, acoperită cu un macat și cu pernuțe fantezi. Ea dispăru câteva minute și se întoarse îmbrăcată în blugi și cu un tricou galben subțire, care îi scotea în evidență sânii frumoși, deși nu prea mari, rotunzi și cu vârfuri vizibile sub pânza de bumbac. Îmi aducea puțină dulceață de nuci verzi și, într-un pahar de cristal de o formă ciudată, niște vin de smochine. Lumina, abătută de țurțurii lămpii din plafon, cădea peste noi stinsă, ușor roșcată. Am vorbit despre tot soiul de nimicuri până ne-am terminat și vinul, apoi am rămas tăcuți, înghițind în sec și privindu-ne.

Creştea între noi o tensiune care curând ajunse de nesuportat. Ea cedă prima, lăsându-se pe spate între pernele de pluș. Am îmbrățișat-o amețit, i-am ridicat tricoul până la subțiori și mi-am lipit obrajii de sânii goi, cu bănuți arămii. Ne-am mângâiat multă vreme, până când i-am descheiat nasturele metalic de la blugi și i-am tras fermoarul. Zgomotul acela ne-a trezit. Merseserăm cam departe: bunicii se aflau la câțiva metri, iar ușa era de sticlă mată. Gina își trase la loc fermoarul și brusc fața i se întunecă. În ochi îi țâșniseră lacrimi și curând începu să plângă în hohote. O țineam în brațe, o strângeam ca să-i înăbuș suspinele și știam de ce plânge. Gina se șterse la ochi și îmi luă obrajii în palme. Mă privi în ochi cu o expresie chinuită și-mi spuse aproape răstindu-se: „Nu-l mai iubesc pe Silviu. Înțelegi? Nu-l mai iubesc deloc, mi-e silă de el. Hai să ne batem joc de el, vrei?“ Şi brusc, își smulse tricoul de pe ea și își descheie din nou pantalonii până când, deasupra marginii chiloțeilor mini, răsăriră câțiva cârlionți strălucitori. Ne-am îmbrățișat din nou, dar de data asta ea se agita cu o voință de profanare care-o făcea să uite de orice. M-am ridicat în ciuda strânsorii ei și mi-am pus haina. Mi-am aranjat ținuta răvășită în oglindă. Părul îmi era ud și despărțit în șuvițe. L-am pieptănat din câteva mișcări. Gina se ridicase și ea, își trase tricoul și, cu părul buclat, desfăcut, se sprijinise de umărul meu. Ne priveam în oglinda scânteietoare. Ochii mei băteau în violet deasupra pometților ascuțiți, pe când ai ei, chihlimbarii, păreau și mai deschiși la culoare în aerul cafeniu-roșcat. Țin încă minte fețele noastre contractate, inexpresive, de măști extatice, așa cum răsăreau una lângă alta din cristalul oglinzii. O vreme ne-am privit tăcuți și imobili, apoi ea a zâmbit cu acel zâmbet amar, fantast, specific ei, și și-a ațintit degetul arătător spre oglindă. Dar imaginea din cadrul oglinzii nu repetă acest gest. Mâna Ginei din oglindă era

sprijinită de umărul meu, pe când a celei reale își purtă degetul cu unghia dată cu lac transparent, sclipitor, atingând direct pe sticla rece fruntea mea, coborând de-a lungul nasului, stăruind pe buze, urmând apoi, cu încetineală, linia gâtului, până se opri în piept. O linie de abur ușor îmi secționa acum figura, stropii mărunți tremurând o culoare roșiatică. Mâna aceea fantomă și totuși reală se îndreptă apoi spre fruntea Ginei din oglindă, se opri cu degetul ațintit între sprâncene, apoi coborî spre buzele care continuau să zâmbească straniu, atoateștiutor. Degetul se opri între sânii Ginei, apoi se depărtă de sticla pe care rămăsese încă o linie aburită. Mâna se ridică apoi și se apăsă, cu toată palma deschisă, între capetele noastre din oglindă. Rămase și în acel loc pecetea dizolvată a unei mâini de aburi roșietici. Apoi, mâna Ginei coborî pe umărul meu, identificându-se cu imaginea ei reflectată. Nu mai era nici o diferență între noi, cei din realitate, și din oglindă. Cu pași șovăitori, ea se reîntoarse pe sofa, își așeză sub cap o pernuță cu franjuri de mătase și peste câteva minute dormea. E singura ființă din câte cunosc care doarme cu ochii deschiși. Fixitatea privirii, contrastând cu mișcările pieptului din timpul respirației, îi dau atunci aspectul unei ființe în comă, al unui suflet care își vede, își aude, își simte moartea. M-am aplecat deasupra Ginei și m-am privit în ochii ei, care aveau pupilele enorm dilatate, încadrate doar de un foarte subțire inel de culoarea mierii. Dar, în loc să văd chipul *meu* în pupilele întunecate, l-am văzut pe al *ei*!

N-am reușit să-mi iau stiloul cu mine și, în consecință, a trebuit să cer aici un pix cu pastă. Și încă mi-au dat o pastă roșie idioată, care mai mult murdărește decât scrie. Mâinile mele sunt într-un hal fără de hal. Oricum, e un privilegiu că am totuși voie să scriu mai departe, ei speră probabil că vor putea trage vreo concluzie citindu-mi foile astea pe care am ținut atâta să le iau cu mine.

Desigur, au scris pe undeva „grafomanie“ și se grăbesc să profite de asta. De altfel, nu am nimic împotrivă să le dau manuscrisul, tot trebuie până la urmă să-l citească cineva, și ei îl vor înțelege poate mai bine decât alții, atât cât poate fi înțeles. Mă întreb cât timp a trecut de când am întrerupt scrisul. Nu mai știu dacă e marți sau miercuri, august sau septembrie. Pare totuși un început timid de toamnă, după ceea ce văd pe ferestrele salonului. Mă plimb zilnic prin curte și nu o dată am ridicat de jos o frunză moartă. Printre clădirile albe plutesc valuri de funigei pe care bolnavele și-i scutură furioase din păr. Eu îi las însă în buclele mele și abia spre seară, în lumina stacojie care se lățește pe pereții lucioși ai salonului, îi scot din păr cu pieptenele. Cred deci că poate fi pe la jumătatea lui septembrie. Cerul e de un albastru adânc și, în ciuda luminii galbene prelinse peste tot, e răcoare.

Scriu pe noptiera albă, de tablă. În patul vecin stă Elisabeta, blondă și cam murdară. Şi acum își întinde pe cearșaf cărțile de joc, care au s-o înnebunească. Mi-a dat și mie în cărți, nu-i scapă nimeni. Are niște cărți vechi, austriece, zicea ea, la care ochii tuturor figurilor sunt împunși cu acul, pentru ca prezicerile să fie infailibile. Le întinsese mai întâi în câteva evantaie, apoi în șiruri și tablouri și, tocmai când să arate cu degetul o carte zicând „Asta ești tu“, rămăsese încremenită. Eu nu privisem cu mare atenție scamatoriile ei. Am privit cartea, pe care Elisabeta continua să mi-o arate cu ochii holbați. Era un valet, dar partea de jos a cărții nu era imaginea răsturnată a valetului, ci o superbă damă de ghindă, cu o floare de iasomie între degete. Am răvășit repede cărțile de joc, dar Elisabeta începuse să se zvârcolească. După ce i-a trecut criza, am luat împreună fiecare carte din pachet, dar nu am mai găsit imaginea aceea ambiguă. Elisabeta e foarte tandră cu mine, lipicioasă aș spune, gata să-mi satisfacă orice capriciu, dacă aș avea capricii. Dar e atât de

jegoasă și ochii ei injectați, de epileptică, mă sperie. Mi-a propus acum câteva seri să ne unim paturile. I-am spus să se potolească. Nu vreau să ajungem ca Mira și Altamira, care dorm împreună și se dezmiardă toată noaptea. Lucru deosebit de romantic, dacă stai să te gândești că Mira are degetele de la mâini și picioare deformate, strâmbate în toate direcțiile, încât aproape că nu poate apuca un pahar, iar Altamira (de fapt Paula i-a zis așa, căci pe ea o cheamă Ștefania) e, ce-i drept, o fată bine făcută și perfect normală, în afară de faptul că într-o seară s-a culcat și a dormit șaisprezece zile în șir, după care s-a trezit de la sine ca și când nu s-ar fi întâmplat nimic. Medicul ne vizitează în fiecare dimineață, trece pe la fiecare din cele zece paturi și stă de vorbă cu noi. Se așază pe marginea patului meu și mă privește în ochi. Uneori uit să-mi acopăr pieptul, iar lui nu-i scapă asta. Privește apoi teancul de pagini de pe noptieră. A promis să nu mi le ia până nu termin. În rest, evident, nu am ce discuta cu el și nici cu altcineva. De altfel, nu sunt singura persoană din salon care scrie. La geam e patul Laviniei (Lavița, cum își spune singură), care mâzgălește cu febrilitate, opt ore pe zi, scrisori de dragoste către un oarecare Doru. Textul lor e foarte spațiat pe paginile roze, portocalii, albăstrii sau violete, așa încât rămâne loc destul pentru desene. Lavița, cu limba scoasă de-un cot, ca un copil mic, desenează cu creioane colorate flori, prințese cu ochi mari și nasul format doar din două puncte negre, porumbei și inimioare. Până și plicurile în care își pune scrisorile seamănă cu niște automobile pictate de artiști pop. Lavița transformă și cearșafurile, imediat cum se schimbă paturile, în mari scrisori adresate lui Doru. Pe pânzele de in scrie cu creion maro, desenând niște litere caligrafice de zece centimetri înălțime fiecare și umplând spațiile albe cu desenele ei colorate pueril. Patul îi e fistichiu și pitoresc, cum doarme înfășurată în paginile unei

scrisori uriașe. Chiar lângă ea stă Paula, o fată cuminte și cu bun-simț ziua, dar pe care o urâm cu toatele pentru că ne strică somnul în fiecare noapte. Paula vorbește noapte de noapte, în somn, cu mama ei. Țipă, se agită, îi aduce aminte cum se purta cu ea când era mică. Trăiseră doar ele două într-un demisol, o femeie fără bărbat și o fetiță care trebuia să suporte toate isteriile mamei sale, pe care o oprise de câteva ori, în ultimul moment, să nu-și taie venele cu lama. Şi azi-noapte Paula a tot delirat, patul Mirei și Altamirei a tot scârțâit, surorile de serviciu au tot deschis ușa lăsând să-mi bată în ochi lumina de pe culoar. Noaptea de nesomn îmi dă acum o anume frenezie, care mă face să am chef de scris. Îmi reiau deci manuscrisul, profitând de siesta colegelor, care citesc sau își pilesc unghiile.

Acum câteva zile, pe când povesteam cum Gina adormise cu ochii deschiși, în care văzusem reflectat propriul ei chip în loc de al meu, am retrăit acel moment de spaimă înghețată. Am simțit nevoia să revăd, să *știu* din nou și din nou să nu înțeleg. M-am ridicat de la birou și am smuls cu disperare husa de pânză de pe oglindă. Am privit. Apoi am început să țip. Am luat de pe birou mandarinul de celuloid și-am dat cu el de pământ. Când au intrat bătrânii în cameră (Maricu și Tanicu și apoi Penelopa, livizi, cu saliva curgându-le pe bărbii de spaimă), m-au găsit tăvălindu-mă pe jos, târând după mine toate covoarele, înfășurându-mă în draperiile de purpură pe care le smulsesem de la geamuri. Pe jos erau împrăștiate cărțile aruncate din bibliotecă și bibelourile de pe pianină. Nu mă puteam calma. Cu cât încercau mai mult să mă mângâie și să mă liniștească, cu-atât mă agitam mai tare, lacrimile udându-mi toată fața și picurând pe parchet. Conștiința mi se întunecase și am simțit doar ca prin vis cum doi bărbați în alb mă ridică și mă transportă până la mașina salvării din stradă. Drumul de zece minute până la spital mi s-a

părut, nu știu de ce, extrem de lung. Aici, bătrânii ei m-au vizitat în fiecare zi, cu zâmbete de-o falsă veselie, aducându-mi borcănele de orez cu lapte și scorțișoară, portocale și suc de lămâie. Au trecut pe aici și mama ei cu bărbată-su. Maică-sa îi seamănă până în cele mai mici amănunte, dar cu o doză mai mare de frivolitate sporovăitoare: o minte de vrăbiuță, gata oricând să povestească lucruri nostime. Faptul că m-au adus într-un salon de femei m-a tulburat la început, dar m-am obișnuit destul de repede. Mi-e cam frică de pasivitatea cu care am început să accept situația, dar până și frica asta e, de fapt, mai mult ceea ce *ar trebui* să simt decât ce simt cu adevărat (cu adevărat simt o dorință de a râde cu lacrimi, totul mi se pare un carnaval, o farsă comică). M-au așezat aici, între Elisabeta și o bătrână sălbăticită rău, cu pareză facială. Tanti Laura are un colț al gurii lăsat până la bărbie și clipește doar dintr-un singur ochi. Pe celălalt și-l închide cu degetul când vrea să doarmă. Din colțul lăsat al gurii i se prelinge continuu un fir de salivă. În rest, e o cochetă bătrână, fardată strident, care nu vorbește cu nimeni, stă mereu în capul oaselor, cu ochii într-o oglinjoară de buzunar, și zâmbește cu jumătate de gură. Părul violet i se răsfiră, ca un păienjeniș diafan, pe pernă. Mi-au trebuit câteva zile ca să mă obișnuiesc cu mediul, care m-a inhibat total la început. Curând mi-am dat seama că m-au adus la neurologie. Fetele au tot soiul de nevroze, pareze și isterii. Aici ne aflăm, mi-am zis, într-un fel de limb luminat până la transparență de auriul autumnal de afară…

Am ieșit din camera Ginei amețit, incapabil de vreun gând. În holul apartamentului era întuneric, bătrânii ei plecaseră de mult la culcare, iar televizorul din colț era înghițit de penumbră. Singura lucire metalică, unsuroasă, rembrandtiană venea de la marginea unei mari tăvi de aramă de pe măsuță. Am ieșit în stradă și, cu toate că era

aproape douăsprezece noaptea, am mers pe jos până acasă, prin zăpada apocaliptică, cu greu împinsă în troiene de insectele metalice ale mașinilor de deszăpezire. În farurile lor orbitoare, albastre, zăpada cădea și cădea, părând că vrea să acopere odată lumea. Mănușile mi se udaseră și cruste moi, înghețate, îmi pătrunseseră și în ghete. Pe când treceam prin fața vitrinelor luminate, cu manechine încremenite pe schiuri, purtând pulovere și canadiene la modă, în lumina roșie și verde, fluorescentă, am văzut de departe înaintând înspre mine o pereche îmbrățișată. Erau elevi de liceu, căci purtau în mâini serviete. Când s-au mai apropiat, am fost mirat de asemănarea fetei cu Gina: același mers țopăit, pe tocuri interminabile, aceeași haină de blană. Căciulița de vulpe cu luciu roșcat pe care-o purta fata era și ea asemănătoare cu a Ginei. Am simțit că-mi pierd cumpătul când am înțeles că spre mine se îndrepta Gina cu un băiat, ținându-și mâna în buzunarul lui și râzând în hohote. L-am privit și pe el, când ajunseserăm practic față-n față. Avea o față prelungă și palidă, cu ochi adânci în orbite, cu o mustață abia răsărită, ca o umbră cafenie sub nările prelungi. Ne-am privit o clipă în ochi înainte ca ei să treacă mai departe, îndreptându-se spre strada Ginei: acel tânăr eram eu.

De atunci am fost de multe ori la Gina, care a părut pentru o vreme să fi uitat definitiv de Silviu. Iarna a trecut pentru noi în nebunia camerei ei, unde era de fiecare dată altfel, unde o nuanță emoțională diferită de orice trăisem până atunci mi se revela de fiecare dată când o mângâiam, mergând din ce în ce mai departe. Într-o seară, ea își adusese din altă cameră vreo douăzeci de rochii vechi, rămase de la bunica și străbunica ei, galbene ca șofranul, cu șaluri împodobite cu franjuri de mătase, cu centuri brodate cu fir de aur. Își pusese cercei cu diamante și probase apoi, în timp ce beam un soi de cocktail de portocale și Havana

Club, toate acele rochii în fața mea, învârtindu-se ca o sfârlează. Cu rochiile acelea grele pe ea, cu o broboadă rusească pe cap, arăta ca o păpușă din cele care intră una într-alta — sau, cum mi-a trecut atunci prin cap, ca Grușenka din *Karamazovi*. În altă rochie, cu talie foarte înaltă, pornind chiar de sub sâni, cu decolteu frumos desenat, și cu o pălărie largă, legată sub bărbie cu o panglică lată de un albastru decolorat, Gina aducea cu Adela. Dar în rusoaică îi stătea cel mai bine, din cauza râsului ei viclean și-a ochilor dulci fără dulceață, dulci la un mod aproape cerebral. Ne amețiserăm bine când ea a trecut după ușa șifonierului ca să-și pună un furou adus „de la Paris" de mama ei. Când mi-a dat voie să mă uit, nu mi-a venit să cred. Furoul era negru și lucios, cu dantelă neagră. Îi ajungea până mai sus de pulpe, așa încât i se vedeau chiloțeii *cache-sexe*, tot de mătase neagră. Ținuta asta senzuală contrasta cu fața inocentă, bună, copilărească a Ginei. Am luat-o în brațe și am întins-o pe covor. Ne mângâiam cuprinși de-un soi de furie deznădăjduită. Gâfâind, strângându-mă după umeri cu toată forța ei, ea îmi suspina la ureche: „Andrei, acum nu se poate, dar îți jur, Andrei, îți *jur* că am să fiu a ta..." Eu îmi pierdusem capul cu totul, numai că mie îmi era poate mai teamă decât ei. Actul erotic mi se părea un rit îndepărtat, la care nu-mi venea să cred că voi ajunge vreodată. Mi-era teamă că instinctele nu sunt de ajuns, că nu voi ști ce să fac, cum să fac... Resimțeam amplificat complexul lipsei mele de experiență, știam că *eu* ar fi trebuit să fiu acela care să *știe.* Lucrul acesta mi se părea încă un obstacol care avea să mă despartă de Gina. Mai târziu m-am gândit că, dacă aș fi avut atunci o cât de mică experiență amoroasă, Gina ar fi fost chiar de atunci a mea și, poate (poate!) ar fi rămas a mea pentru totdeauna. Așa, ne iroseam întâlnirile din camera cu icoane pe sticlă în exasperări temătoare.

Şi la școală eram prieteni buni, eram mereu împreună. Ne mutaserăm în aceeași bancă și legătura noastră era cunoscută de toți. Probabil că se bârfea pe socoteala noastră, pentru că, din instinct, toate colegele Ginei o urau, iar pe mine, deși mă respectau, mă mai credeau un biet monstrișor nimerit pe mâini rele și care aveau să mă strice și mai mult. Da, pe mine mă priveau cu milă și oroare, ca și când mi-ar fi spus: „Trezește-te odată, nefericitule!“ Pe culoarul liceului, Gina, ținându-mă de braț, înduioșător de mică în sarafanul ei, îmi povestea visele ei labirintice, cu fluturi multicolori lopătând prin temple de marmură, sau se alinta rugându-mă să merg să-i cumpăr un covrig. De multe ori îi vedeam în ochii translucizi, în penumbră, atâta tristețe, încât mă posomoram și eu, simțind că întreaga mea viață cu ea este clădită pe nisip, că tot ce ne leagă e iluzoriu. Atunci nu mai scoteam o vorbă toată ziua, iar ea, chițcăind și trăgând de mine („Hai mă Andrei… hai, nu fi…“) încerca să mă facă să râd. Sau îmi desena repede o floricică pe caiet, sub care scria într-o fracțiune de secundă: GINA. Şi povestea noastră continua, în ciuda sentimentului meu, care apăruse încă din acea vreme, că nu o voi putea păstra și că ar fi trebuit să ne despărțim de atunci, pentru că mai târziu avea să fie mult mai rău. De câte ori o vedeam mai plictisită, mai fără chef, de câte ori mă expedia când ajungeam, seara, la poarta casei ei, aveam sentimentul că totul s-a terminat, că ea și-a găsit alt prieten, că vrea să scape de mine. Dar ea revenea mereu, în ciuda purtării mele de multe ori violente (nu vorbeam cu ea câte o zi întreagă, fără nici un motiv, până venea lângă mine și ochii i se umpleau de lacrimi, ba, uneori, din impulsul sinucigaș de-a termina mai repede, îi spuneam direct să mă lase în pace), și cred și acum că, în acea perioadă de la sfârșitul trimestrului, ea a ținut cu adevărat la mine.

Dar în primele zile din vacanță nu ne-am văzut. Iarna se potolise și țurțurii de gheață se topeau sub un cer luminos, albastru scânteietor. Zăpada se duse și ea în câteva zile și pavajul șoselei Ştefan cel Mare începu să apară de sub stratul de murdărie tulbure. Stăteam după-amieze întregi la fereastră, lângă calorifer, priveam Bucureștiul și mă gândeam la ea. La telefon îmi spusese că e bolnavă, că are gripă, apoi, zilele următoare, răspunsese numai bunică-sa, care nu mi-o dădea la telefon, spunându-mi că nu se poate ridica din pat sau că face baie și că o să-mi telefoneze ea peste o oră. Dar seara trecea și Gina nu-mi dădea telefon. E ciudat că totuși nu mă îndoiam de ea. Mă obișnuisem prea mult ca ea să fie sinceră față de mine. Ceea ce mă făcea să simt o durere tot mai mare era faptul că vedeam cum se micșorează șansele să petrec revelionul cu ea, la niște prieteni care ne invitaseră. O văzusem de atâtea ori, în imaginație, ciocnind cu mine paharul de șampanie, la lumina tremurată a lumânărilor, și apoi sărutându-ne la miezul nopții… Îmi și făcusem, în secret, primul costum de comandă, cu vestă, și eram mândru de felul în care arătam. Nu știam să dansez, dar soră-mea mă învățase câțiva pași și, în momentele mele de entuziasm, mă gândeam că aș putea face față cât de cât. Mă pregăteam să fiu alt om, să-i arăt că mă schimbasem, că puteam fi și un băiat „de viață“, nu numai un șobolan de bibliotecă.

Pentru că în acea perioadă, prin influența Ginei, începusem să deschid ochii, să privesc mai cu atenție lumea din jur, și-mi dădeam seama din ce în ce mai bine ce viață ștearsă, anacronică duceam. Priveam ore întregi, la ea acasă, reviste masive de modă, *Neckermanuri* și *Burde*, cu pagini grele, lucioase, pline de imaginile unor femei elegante. Mă întrebam dacă există bărbați care se bucură de acele buze, de corpurile lor, dacă există undeva interioarele de nuc și catifea în care o astfel de

pereche își bea J&B-ul și se iubește. Aș fi vrut să am motocicletă, ca acel Silviu, să am combină AKAI cu boxe rotunde, metalice, cum văzusem la un coleg, aș fi vrut să duc o viață frumoasă și ușoară, cum intuiam că arăta viața pentru care se pregătea Gina. Începusem să sufăr pentru înfățișarea mea, care mi se părea jalnică, pentru faptul că nu am bani, că n-o pot invita pe Gina la un bar din centru, că nu pot pleca pe munte cu ea. Dar, în primul rând, îmi uram mentalitatea de visător neglijent care, știam, mă va împiedica întotdeauna să duc o viață așa cum aș fi dorit. Mi se strângea inima de câte ori Gina îmi pomenea de iernile ei la schi sau de veșnicele ei canaste (mai nou, învăța bridge și începuse să piardă serile la cluburi de bridge, cel puțin așa îmi spunea bunica ei la telefon), pentru că știam că mirajul ăsta al distracțiilor snoabe o depărtează de mine iremediabil. Pe atunci nu mai puteam să citesc o carte fără să identific personajele cu mine și cu ea. Așa am citit, de pildă, *Ultima noapte de dragoste*… și *Jocurile Daniei.* Amândouă îmi spuneau, mai mult, îmi demonstrau aproape matematic, că nu voi rămâne cu ea, că ea se va lăsa, încetul cu încetul, atrasă de viața pentru care era făcută și-n care eu aveam loc, cel mult, ca o amintire amuzantă din juneţe (parcă o auzeam, imaginându-mi o întâlnire de-a noastră de peste ani: „Ce penibil erai…“). Voiam totuși să încerc, dacă nu să trăiesc, măcar să mimez acest *way of life*, pentru că teama de-a nu o pierde era mai puternică decât propriile mele obișnuințe, decât însăși nevoia de a-mi păstra personalitatea. Aș fi vrut din toată inima să mă adaptez ei, să mă las modelat de ea, s-o las să „pună mâna pe mine“ și să mă facă „un băiat de viață“. Din cauza asta ajunsesem să socotesc revelionul ca un fel de punct de plecare pentru un fel de-a fi în care

trebuia să-mi și să-i dovedesc că pot fi așa cum își dorește ea.

Pe 29 decembrie, când i-am telefonat iar Ginei, cum făceam în fiecare seară, bunicul ei mi-a spus că plecase din București la niște rude care o invitaseră să petreacă împreună Anul Nou. Bătrânul părea ușor stânjenit și era clar că nu mințea cu plăcere. Știam că nu are rude în provincie, așa că ori rămăsese în oraș, ori plecase la munte, în orice caz *cu cineva*. Gina avea să ciocnească paharul de șampanie și să se sărute cu altcineva la lumina tremurată a lumânărilor. Nici măcar după acel telefon nu am putut să cred, nu am putut să-mi imaginez că este posibil. De revelion am rămas acasă. Părinții mei nu pregătiseră nimic deosebit: un litru de vin și atât. De la ora nouă au deschis televizorul și au încremenit în fața lui. Soră-mea era invitată la niște prietene, așa încât casa, meschină ca întotdeauna, era parcă mai rece ca oricând. La miezul nopții am stins luminile și, cu figurile albăstrite de ecranul TV, ne-am pupat și-am băut din vinul prost, de la Alimentara. Apoi m-am îmbrăcat și am ieșit să iau puțin aer. Nu mă putusem stăpâni să nu mă gândesc la ea imediat după ultima secundă a anului trecut și mă gândeam mai departe la ea în timp ce mergeam de-a lungul șoselei Ștefan cel Mare, întunecată, înghețată, luminată stins de lămpile portocalii, ca un adevărat culoar de infern. De la colțul blocului, am cotit pe Aleea Circului. Fulguia, foarte rar, dar pe jos zăpada ajunsese până la genunchi, înotai, pur și simplu, în ea. Boschetele de tuia și brazii de la colțurile aleii abia mai rezistau, cu crengile curbate de zăpadă. Putea fi Siberia, dacă pe margini n-ar fi licărit sute și sute de dreptunghiuri colorate, pâlpâind în ceață: ferestrele blocurilor cu patru etaje care se înșirau până la construcția, încă ascunsă în ceață, a Circului. Priveam prin ferestre, ca un copil sărac dintr-o povestire sămănătoristă,

brazii falnici încărcați cu steluțe colorate, pâlpâitoare, cu jucării și bomboane de salon, cu globuri sofisticate și beteală. Vedeam zvâcnirile verzi și roșii ale vreunei orgi de lumini cuplate la o stație din care vibra muzica. Vedeam câte un muc de țigară, roșu fosforescent, căzând dintr-un balcon întunecat. Cu ochii în lacrimi, îi vorbeam tot timpul, sperând să mă audă, așa cum îi vorbisem altădată lui Lili. Vorbeam chiar cu voce tare, scoțând aburi în aerul care mirosea a gheață. Am luat-o printre brazii înzăpeziți și, după o încâlcire de alei, am ajuns la panta care cobora spre lac. Aici, în vale, ceața devenise și mai groasă. Din loc în loc, câte un bec cu neon îi mai spărgea masivitatea. Era umezeală și frig, dar nu-mi păsa. Curând am distins sălciile care împrejmuiau ovalul lacului înghețat. Acolo era capătul. Am pășit pe gheața acoperită de zăpadă moale. Abia îmi vedeam mâna întinsă prin pâcla de aici. Am mers mult, cu pași mici, pe gheața lacului, apoi, năpădit brusc de-o undă de durere, m-am ghemuit și am îndepărtat cu mâinile înmănușate stratul de zăpadă. Dedesubt, gheața era netedă și neagră. Plutea o tăcere de planetă moartă. Nu se vedea nimic nici la doi metri. Eram singur în mijlocul lumii înghețate. Fermecat de acea lume nouă și stranie, uitasem de Gina și de orice. Privind adânc sub gheață, am putut vedea, încurcat în mătasea-broaștei, un copil înecat. Era blond și avea fața verde ca smaraldul. Nu am putut să-l privesc prea mult timp, căci deodată am auzit un mic zgomot sacadat. Am simțit că asud brusc și că inima mi se dizolvă, pur și simplu, în torace. Am încremenit și mi-am încordat privirea spre locul de unde venea zgomotul. Era un zgomot de pași, un tocănit de tocuri de damă pe gheața cristalină. Știam că înspre Circ zăpada fusese curățată de pe gheață pentru patinaj, așa că omul care se apropia trebuia să vină pe acolo. După un timp, tocăniturile încetară, înlocuite de un zgomot înfundat, aproape

imperceptibil. Într-un loc, ceața începu să se coloreze cu un strop de cafeniu, la început palid, apoi mai accentuat. De fapt, era discernabilă mai curând mișcarea, la câțiva metri, a unui corp nedefinit. Când a putut să mă zărească, ființa s-a oprit și ea, a ezitat, dar s-a îndreptat spre mine, ieșind tot mai mult din ceață. Când a fost la un pas de mine, fumuri și pâcle aburii i se roteau încă în jurul trupului. Era o femeie brunetă, la vreo treizeci de ani, cu ochii puternic machiați, prelungiți cu o coadă de dermatograf negru unsuros. Purta o haină de blană cu glugă și cizme cenușii. Ne-am uitat unul la altul ca două ființe aparținând unor regnuri diferite. Niciodată nu mi s-a părut mai stranie împărțirea oamenilor în bărbați și femei. Era o femeie și mi se părea monstruoasă, aducătoare de moarte. Nu era făcută la fel ca mine. Între noi nu era posibilă nici o comunicare, de parcă am fi fost făcuți din altfel de materie și am fi respirat fiecare alt amestec de gaze. Mă privea cu o expresie cu totul impenetrabilă, ca și când ar fi exprimat un sentiment nou, necunoscut mie. Ştiu că ar fi vrut să-mi spună ceva, dar cuvintele în acea liniște ar fi fost mai mult decât impudice. Deodată, femeia a început să plângă urât, ca un copil, urlând, sughițând și suspinând. Se aruncă pe umărul meu, cutremurată de plâns. I-am întors, jenat, fața spre mine: era schimonosită toată, iar rimelul i se întinsese, cum se frecase la ochi, pe obraji și până și pe buze. Am șters-o cu batista mea, pe când ea se ținea din toate puterile de brațul meu, suspinând și gemând. O târam spre marginea lacului, când s-a oprit brusc și m-a silit să mă-ntorc cu fața spre ea. M-a privit în ochi. Vedeam că se concentrează, ca și când ar fi vrut să pătrundă în creierul meu și să-și lase acolo mesajul teribil. Nimic însă nu răzbătea până la mine. Nu înțelegeam decât că e, poate, o femeie părăsită, care ieșise ca și mine în iarnă. Am lăsat-o pe Aleea Circului și, înghețat bocnă, m-am întors acasă.

În toată acea vacanță de trei săptămâni, Gina n-a mai dat nici un semn de viață. Eu nu i-am mai dat telefon. Orgoliul nu-mi mai permitea să fac primul pas. Serile sufeream câinește, dar dimineața nu era atât de rău: mai ieșeam prin oraș, mai mergeam cu câte un prieten la „Studențesc“, la un ping-pong, sau în centru, la vreo expoziție. Citeam foarte mult, șapte–opt ore pe zi, și-mi umpleam jurnalul cu fragmente delirante de versuri și cu note de lectură, între care mai intercalam fragmente de vise și fraze scurte despre Gina. O visam aproape în fiecare noapte. Era ceva nebunesc în (totuși) liniștea mea în privința ei. Nu puteam să cred că nu se va întoarce la mine. Scriam, mi se pare, pe zece ianuarie:

„Viață orientată spre exterior. Nu mai regăsesc decât cu greu drumul care duce spre centru, spre mine. O proză volatilă dublată de senzația de incapacitate, de indolență, crize emotive declanșate pe un fond indiferent, atenție difuză.

Citesc *Thanatos* de Biberi și *Visul* de Popoviciu. Am terminat *Orlando* de Virginia Woolf.

Din când în când îmi amintesc și de Gina. S-a dus, și nu se știe dacă va mai fi ceva între noi. Poate chiar mâine, poate niciodată. Sentimentele mele față de ea, încetând să mai fie de dragoste, au devenit de simpatie aproape duioasă, cu striații de resentiment. Am ajuns la vechea și sănătoasa concluzie: nu i-aș putea face față și, dacă prin absurd am relua povestea asta, s-ar termina la fel. Prefer să fiu lângă ea în poeme, în vise, în amintiri, acolo unde imaginea ei este estetică și inofensivă. Dacă aș ști că mai există vreo șansă ca ea să mă iubească, aș risca, dar e absurd. E adevărat totuși că fără ea nu sunt nimic.

Am visat-o azi-noapte. Eram acasă la ea, în holul mare spre care dau toate camerele. Nu cred că mai era cineva, și în cameră plutea un aer roșu-închis, o înserare de o tristețe dizolvantă. Pe perete, o ușă uriașă, de cel puțin cinci metri

înălțime, stacojie și umflată de bătrânețe. Eu stăteam pe pervazul unei ferestre și mă uitam în susul străzii după Gina, care întârzia. Afară era la fel de trist: același aer roșu prin care treceau tramvaiele ca printr-o ceață. Ușa scorojită mă obseda. Când mi-am dat seama că Gina nu mai vine, am plecat acasă. Am ajuns, am descuiat și am rămas surprins: mă găseam tot în holul acela, iar pe peretele din fața mea se desena aceeași ușă imensă, stacojie, de lemn coșcovit."

Îmi urmăream sentimentele cu atenție: mă bucuram și în același timp sufeream dacă observam o scădere a pasiunii mele pentru Gina. Dimineața aș fi vrut s-o iubesc în continuare, uitam gestul ei, nu aveam în minte decât figura ei din momentele noastre bune. Dar seara, sub presiunea suferinței fiziologice, înnebunit de bătăile inimii, de durerea intensă, care-mi îngusta conștiința, mă gândeam că aș fi vrut să n-o fi cunoscut niciodată. Îi doream moartea, dispariția definitivă din creierul meu. Totuși, până și această idee mă făcea să sufăr — că nu-mi închipuiam cum aș putea să supraviețuiesc fără să mă gândesc, măcar, la ea. Așteptam începutul școlii și reîntâlnirea inevitabilă, mă întrebam cine a devenit. Pentru că noaptea nu puteam să dorm, mergeam la fereastră, după draperie, și privind luna de pe cerul limpezit îmi imaginam la nesfârșit reîntâlnirea noastră.

Prima zi din trimestrul al doilea a fost dramatică pentru mine. Gina nu a venit la prima oră și am crezut că poate nu va veni deloc. Deși eram emoționat, am intrat și eu în cercul băieților, care spuneau bancuri și continuau păsăreasca lor despre discuri. Cu o foaie jumate puteai să cumperi orice disc indian. Mera, urât și sclivisit, cu dințișori de crocodil, avea de vânzare doi „Rollingi" și un *Santana*; Bumbac adusese cu el, într-o pungă pe care scria *King Size*, o cutie cu trei discuri de Harrison. Pe cutie era fotografiat probabil Harrison

însuși, cu o barbă până în piept și înconjurat de pitici monstruoși. Dădea acest „triplu“, cum îl numea, cu patru foi. Nu uita să spună niciodată, când făcea oferta asta cuiva, că pe primul disc este și *My sweet lord*, cuvinte magice, la care se aprindeau ochii tuturor. Dar cea mai mare senzație a făcut-o Radu G., un coleg cu figură de armean, cu sprâncene groase ca pictate de Baba, și care se ocupa intens de „muzici“: el venise cu un album roșu, lăcuit sclipitor, pe care era o fotografie reprezentând sute de personaje așezate într-un grup ca un polip gregar, în fața cărora se aflau patru tineri într-un fel de uniforme vechi, cu ceaprazuri. „Maaamă, bătrâne, ziceau toți, *Sgt Pepper's*!“ Şi apoi, ca niște nebuni, începeau să mimeze o formație muzicală. Unii se crăcănau cât puteau, își îndoiau genunchii, se lăsau pe spate și, mișcându-și mâna stângă pe un grif imaginar, lovind cu degetele mâinii drepte niște corzi imaginare, scoteau din gură sunete stranii, care voiau să imite *fuzz*-urile de chitară. Alții băteau pe bancă un ritm asurzitor. Toți aveau în acele momente o mimică exaltată, toți știau ce cântă, pentru că ei cunoșteau discuri întregi pe de rost, notă cu notă, așa că dacă unul începea câteva măsuri dintr-un cântec, ceilalți le continuau imediat, cu o plăcere extraordinară. Când am văzut, peste câtăva vreme, *Blow-up*, meciul de tenis imaginar din ultima secvență mi s-a părut mai puțin reușit decât acea mimare colectivă, trăită extraordinar, a unei formații rock. De altfel Radu G. și Mera aveau chitare electrice și se pregăteau să-și facă o formație. Şi acum, în pauză, vorbeau despre o pedală „oa-oa“ pe care voiau s-o adapteze la chitara solo a lui Radu. Profesoara de chimie ne-a întrerupt discuția, la care eu asistasem cu destulă invidie și cu sentimentul, reînnoit, că nu sunt bun de nimic, că nu pricep nimic din viață. Aproape în același timp cu profesoara s-a strecurat pe ușă, ca un șoricel, și

Gina, zâmbind cu gura până la urechi. Era atât de amuzată, încât unul dintre dințișorii ei inegali îi ieșea dintre buze, dându-i un aer malițios, de vrăjitoare drăguță. În sarafanul bleumarin, cu un lănțișor fin de aur care se vedea prin gulerul bluzei albastre, părea și mai mică, aproape cât o vrabie. S-a trântit în banca mea, mi-a aruncat un „bonjur" și s-a apucat să-și scoată cărțile din servietă. Eu nu i-am răspuns nimic, dar nici n-am fost în stare, toată ora, să urmăresc ce se întâmpla la tablă. O priveam cu coada ochiului. Stătea dreaptă, afectată, cu toată feminitatea ei scoasă în evidență, și rânjea permanent, ca un copil răsfățat când știe că a făcut o boacănă. Mă scotea din sărite că se purta „normal", ca și când am fi fost doar doi colegi și atât, ca și când n-ar fi fost niciodată nimic între noi. În pauze mă mai întreba ce avem ora următoare, apoi se amesteca printre fetele care se strânseseră lângă calorifer și sporovăiau vesele. Curând se auzi numai vocea ei spartă fabulând despre volane și mode, puternică de parcă s-ar fi adresat unor bătrâni surzi.

După ore, Mera ne-a chemat pe la el, pe mine și pe alți câțiva prieteni, căci părinții lui nu erau acasă. În afară de mine mai veneau Manea, un ins cam grobian, fiu de chelner, poreclit de profesorul de engleză *little tiger* din cauza părului roșu-portocaliu și alurii feline, Radu G., apoi o colegă prietenă cu Mera, pe care o chema Mălina și la vederea căreia toți începeau să cânte din *Creedence*: *Molina, where you're going to?*, Mortul și prietena lui, Sanda, zisă și Calceola Sandalina, după numele unui foraminifer. Dar Sanda (Sanda era numele ei de familie) era bună prietenă cu Gina, așa că, neinvitată de fapt, Gina s-a luat și ea după noi. Oricum, gașca era încântată, căci simțise că lucrurile nu sunt în regulă între mine și Gina și sperau că vor asista la vreo scenă tare. Eu mă țineam cât mai departe de ea și-mi dădeam silința să discut însuflețit cu băieții, mai ales că venise vorba despre filme și aici eram tare. Văzusem la Cinematecă *Eclipsa* lui Antonioni și mă entuziasmase scena în care Monica Vitti se săruta cu Alain Delon printr-un geam de sticlă. Tot grupul nostru, care ieșise de-acum în bulevard, a intrat mai întâi într-o autoservire, de unde am luat două sticle de votcă. Fetele au reușit să stârnească acolo indignarea casieriței, râzând și țipând tare, cine știe de ce. Toate erau nostime, fâșnețe și le plăcea să-și arate dinții și gingiile, să se prostească, să scoată limba. Am luat-o pe o străduță laterală, cu mașini parcate pe ambele borduri, și am ajuns în fine acasă la Mera. Stătea într-un apartament modern, cu mobilă de lemn și aluminiu, cu lustre de sticlă mată, gălbuie. Biblioteca ocupa un perete întreg și, într-un spațiu special, avea un superb pick-up japonez, cu plăcuțe de metal pe marginea tamburului și cu o mulțime de potențiometre nichelate și de luminițe. Ne-am așezat pe unde am nimerit, încercând să nu dăm jos de pe măsuțe și servante vazele delicat lucrate și alte obiecte

ciudate: un dagherotip, un lornion care se plia lentilă peste lentilă, niște păpuși rusești… Băieții s-au repezit la secțiunea pentru discuri a bibliotecii, unde se aflau cel puțin două sute de bucăți, atât muzică clasică, în mari cutii elegante, cât și discuri rock jerpelite și lipite peste tot cu scotch gălbui. Mera a mai adus niște saleuri, apoi a pus la maximum o muzică insuportabil de violentă și ne-am apucat de votcă. Aproape că trebuia să strigăm ca să ne auzim. Cu toate astea, prindeam din când în când câte ceva din ceea ce povestea Gina în celălalt colț al camerei. Se trăseseră deoparte, ea și Sandalina, și râzând, emoționată totuși, dar afectând mereu aerul de vampă, Gina îi vorbea despre „reveillonul" ei: fuseseră în două case în noaptea aceea; se pupaseră tot timpul pe drum; dansaseră la nebunie, până căzuseră pe jos… Încercam să aud mai mult, deși tot ce auzeam îmi făcea rău, simțeam că nu mai pot sta pe loc, că nu mai pot suporta. Îmi turnam permanent votcă în pahar. De la un moment dat nu m-am mai putut controla și, în timp ce unii se ridicaseră să danseze, eu am început s-o fixez tot mai insistent pe Gina, care se prefăcea că mă ignoră. Cred că o priveam ca un dement, căci, înainte să-mi pierd luciditatea cu totul, am observat uitătura speriată a Sandei. Din acest moment, mi-au rămas mai mult senzații decât amintiri. Mi-au povestit mai târziu că m-am apucat să mă plâng băieților de felul în care se poartă Gina cu mine, să o numesc în toate felurile, iar apoi, clătinându-mă și vărsând votcă din pahar, m-am apropiat de ea, i-am luat mâinile și am delirat vreun sfert de oră despre cât de mult o iubesc. „Repetai întruna ca un țicnit: «Ești totul pentru mine… ești totul pentru mine!» Erai mai palid decât Mortul. Nu mai puteam să ne înțelegem cu tine. O asaltaseși pe săraca Gina, adică pe dracu' săraca, scorpia dracului, care-a încercat să-ți spună ceva cu delicatețe, dar tu nu ascultai nimic, părea

că tot ce conta pentru tine era să te umilești cât mai mult în fața ei, la un moment dat îți frecai obrajii de genunchiul ei…“ „Dragă, erai îngrozitor, n-aveam ce să-ți fac, dacă ai fi fost treaz aș fi încercat să-ți explic, dar așa n-avea nici un sens.“ „După ce a plecat Gina (tu nici n-ai observat când a plecat, te uitai nedumerit după ea, erai al dracului de simpatic) și după ce au plecat și ceilalți, m-am pomenit cu tine în bucătărie, aducându-mi cu ochii aproape închiși, pe o tavă, ceșcuța de cafea. Mă mir că nu ți-a căzut. Te-am ajutat să te îmbraci. Mi s-a părut că te-ai mai trezit nițel, altfel nu te-aș fi lăsat să pleci.“ Țin minte cum am ieșit în aerul înghețat, de ianuarie, cum am așteptat troleibuzul în stație și cum, când a venit, am căzut grămadă în zăpadă, încercând să mă prind de bara mașinii. Acasă nu era, din fericire, nimeni. M-am trântit pe pat în uniforma de elev și am adormit. M-am trezit pe întuneric și la început m-am speriat. Apoi mi-am adus aminte de Gina. Într-o reverie de vreo oră, ascultând distrat zgomotul tramvaielor de pe Ştefan cel Mare, mi-am imaginat amănunt cu amănunt tot revelionul Ginei, până am simțit că mă sufoc. M-am spălat pe față și apoi, privind pe fereastră, mi-am promis că sub nici un motiv nu se va mai întâmpla așa ceva. Nu puteam să mă autodistrug astfel pentru… cine? Mi-am luat jurnalul și am scris cu litere strâmbe și cu multe ștersături: „Dezamăgit de Gina, de imposibilitatea noastră de-a exista împreună. Ea nu vrea asta, îngheață tot ce poate fi afectivitate, înlocuind-o cu o simplă afectare. E o ființă inferioară, nu îi poți cere să-și depășească condiția de demimondenă iresponsabilă, egoistă și nesărată. Bănuiesc că disprețul și ura sunt reciproce. E o junglă.“ Mă așteptam să-mi dea un telefon, doar mă părăsise într-o stare jalnică, dar nu mi-a telefonat nimeni în seara aceea. A doua zi dimineață mă întrebam cum o să mai pot merge la școală, cum voi înfrunta mutrele lui Mera, ironiile lui *little tiger*, privirile

aluzive ale Sandei. La ea nici nu voiam să mă mai gândesc. Dar de data asta colegii s-au purtat față de mine absolut OK, în afară de faptul că au difuzat peste tot întâmplările penibile de la Mera. Nu și-au bătut însă joc de mine, dimpotrivă, au început să mă privească parcă mai atent, cu un plus de considerație. Mai ales compasiunea fetelor pentru mine a devenit mai mare ca oricând, toate aveau ce aveau cu Gina. O amică de-a mea, poate fata cea mai inteligentă din clasă, Loreta Bedighian, a stat peste câteva zile de vorbă cu mine pe culoarul liceului, când ne nimeriserăm amândoi de serviciu la intrare. Îmi spunea că tot ce face Gina e numai un spectacol, că îi place să fie privită, să fie în centrul atenției, oriunde s-ar afla. Ciudat că toți o vedeau numai sub aspectul ăsta frivol. Chiar și acum, când eram atât de pornit împotriva ei, simțeam că nu pot fi de acord cu aceste, în definitiv, defăimări ale Ginei. Eu știam cât de fermecătoare, de bună și chiar de inteligentă putea fi ea uneori, știam că, printre zeci de prostii, putea să aibă câte o replică uimitoare, știam cât de obsedată e de moarte, de îmbătrânire. Firește, sufeream și-o uram pentru că aparținea altcuiva (mă întrebam dacă e tot cu Silviu sau cu altul), dar tocmai prin asta ea mi se părea o ființă și mai complexă. Mi se părea și mai dezirabilă, pe măsură ce se îndepărta. Deși mă mutasem din bancă, deși eram hotărât să nu mai am de-a face cu ea, legătura noastră nu s-a rupt nici atunci. După câteva zile, Gina mi-a dat din nou telefon. Nici nu mi-a venit să cred când i-am auzit vocea în care bănuiai un râs vinovat. Am închis telefonul, dar a doua zi s-a apropiat de mine în fiecare pauză. Zâmbea, afurisita, cu năsucul ei bont și botul de liliac, afurisit de frumoasă, cu părul ușor ondulat, culoarea lemnului de stejar. Stătea lângă mine fără să zică nimic, privindu-mă doar, apoi mă lua de un deget sau de-o șuviță de păr, cu prefăcută teamă și timiditate. Eu plecam imediat în altă parte, dar nu

puteam să nu zâmbesc când o vedeam apropiindu-se. „Ce scorpie sunt!“ — îmi șoptea câteodată. După vreo săptămână vorbeam din nou, dar amândoi evitam intimitățile. O conduceam iar spre casă, stăteam iar cu orele în camera ei, ne mai sărutam uneori, dar oarecum distrat, fără participare. Ea îmi arăta albume cu poze de-ale ei din copilărie — o fetiță neobișnuit de dulce, cumva retro, poate și din cauza îngălbenirii fotografiilor — sau îmi proiecta diapozitive pe perete, care erau tot fotografii de-ale ei, în culori. De ce ieșea atât de tristă în toate pozele? Chiar când râdea din toată inima, chiar când era cu adevărat fericită și amuzată, iradia tristețe. Nu, Gina nu era doar o „demimondenă“, cum scrisesem în jurnal. Nici n-aș fi putut să iubesc o demimondenă. Fusese crescută rău, avusese tot ce-și dorea, dar rămăsese o ființă neliniștită, predispusă, dincolo de aparențe, la suferință și neîmplinire. Unul dintre diapozitivele pe care, în camera întunecată, le proiecta pe perete (eu în semiobscuritate, cu obrazul lipit de al ei) o reprezenta în curtea Muzeului Satului, unde se ducea des, bunicul ei ocupându-se de folclor. Surprinsă în plan american, îmbrăcată într-un taior verde deschis, cu clipsuri verzi smarald la urechi, Gina privea cu franchețe direct spre noi. Poate mărimea naturală în care imaginea ei se proiecta pe perete, sub primul șir violet de icoane pe sticlă, mi-a inspirat gestul neașteptat: m-am ridicat de pe sofa și m-am așezat lângă perete. Imaginea Ginei se proiecta acum pe fața mea, chipurile noastre se amestecau. Cu ochii licărindu-i în întunericul de lângă becul strălucitor al diascopului, Gina îmi spuse amuzată că așa ar putea arăta copilul nostru. Apoi scoase diapozitivul și mă lăsă orbit în mijlocul dreptunghiului gol de lumină.

Îi spuneam de multe ori că o iubesc, dar ea părea atunci nemulțumită, așa că până la urmă n-am mai avut acest curaj. Pierdusem orice inițiativă,

dacă o avusesem vreodată. Trebuia să fac orice voia Gina, necondiționat. Ea lua bilete la teatru, ea propunea să mergem la film, iar dacă intram într-o cofetărie sau, odată cu venirea primăverii, la o braserie, nu mă lăsa niciodată să plătesc pentru amândoi. Întotdeauna refuza orice aș fi vrut eu să facem, chiar lucrurile cele mai normale. Ne vedeam acum uneori și duminica, dar numai când avea ea chef. Dacă eu propuneam ceva pentru duminica următoare, era inițial de acord, dar puteam fi sigur că sâmbătă seara o să primesc un telefon de contramandare. Bineînțeles că uneori nu mai suportam dependența asta pe care mi-o impunea și deveneam violent, plecam de lângă ea chiar în mijlocul străzii, îi spuneam cuvintele cele mai jignitoare, ca să se termine odată toată mizeria pe care-o simțeam acumulându-se între noi. În acele momente însă, ea, până atunci rece și disprețuitoare, începea să plângă, să-mi spună că nu vrea să ne despărțim, că ține la mine mai mult decât la oricine altcineva. Nu eram în stare să rezist acestei presiuni emoționale și cedam întotdeauna, cu un sentiment de vinovăție. Dar odată ajunși aici, ciclul se relua, disprețul ei, nepăsarea și plictiseala pe care le arăta față de mine devenind iarăși ingredientul de bază al legăturii noastre. Totul era cu-atât mai dezolant cu cât așteptasem primăvara ca pe o renaștere după infernul iernii. Lăsasem baltă paltoanele grele și, sub soarele umed și strălucitor, învârtejiți în mirosul acela de cruditate, până și lepra atelierelor de pe Venerei, și galbenul de closet al școlii Silvestru ni se părea că au farmecul unei lumi noi și curate. Din curți auzeai tropot de copite, iar granitul lucios al caldarâmului începea să reflecte strâmb albastrul cerului. În locul beznei prin care-o condusesem toată iarna pe Gina spre casă, acum înaintam amândoi printr-un crepuscul dens, cu miros de iarbă și calcar vechi, cu ferestre purpurii și cornișe albastre. Şi tocmai acum, când,

purtându-și duminica bluzițele ei pastelate și fustele ecosez prinse cu un mare ac de siguranță cu piatră striată, Gina era atât de feminină, acum când ne plimbam pe traseele noastre de pe Pitar Moș, Bulevard, Piața Cosmonauților și când eu mă simțeam mai capabil să uit și să iau totul de la capăt, ea devenea mai rece, de nerecunoscut. Părea că tot ce face este numai rutină, și o rutină tot mai relaxată. Numai după ce bea ceva începea să devină mai afectuoasă, ceea ce mă jignea și mai mult. Scriam prin aprilie: „Găsesc tot mai puține lucruri care merită să fie scrise. Aseară, pe ploaie, cu o Gina agasată după mine, purtându-și masca aceea de vampă dezinvoltă pe care i-o cunosc atât de bine, am colindat barurile pline (de unde le cunoaște ea pe toate: hai la Union, hai la Capșa, hai să încercăm la Salonul spaniol…?), am așteptat jumătate de oră la Continental ca să ni se spună că nu se servește nimic fără mâncare (Gina răsturnând solnița, eu reproșându-i destule), apoi, la Muntenia, bere neagră, dulce, muzică, eu trăncănind despre orice, din ce în ce mai surescitat, ea făcând mutre, umblându-i ochii spre indivizii aceia cocoșați peste măsuțe umplute cu pahare, sticle, brichete, mâini cu țigări, și apoi iarăși prin ploaie, ea îmblânzită sub umbrelă, ținându-se cu amândouă mâinile de brațul meu, alintându-se, apoi în hol (*Never change your love*) și apoi, stând alături, în fund, pe treptele scării, discutând *exquisite* de serios despre dragoste, apoi lovitura în plex, pe neașteptate: «Ştii, sunt amorezată…» și eu crezând mai întâi, crezând neîncrezător și sperând fără să pot spera, că se referă la mine, dar după un moment: «Azi am băut pentru divorțul nostru, OK? Ştiu cine va fi viitorul…» La care, deși știam că vorbea serios, am încercat să iau totul în glumă. I-am luat fața în palme. Avea aerul acela de viclenie somnoroasă: *je m'en fiche*. Am privit-o în ochi, concentrându-mă cum n-am făcut-o

niciodată. Am silit-o să rămână așa câteva minute bune.“

Până la catastrofă nu-mi mai amintesc decât o singură scenă, când, în vacanța de primăvară, ne-am mai văzut o dată. Ne däduserăm întâlnire în Grădina Icoanei, dimineața. Aerul era rece și cerul foarte albastru printre copacii încă dezgoliți. A venit îmbrăcată într-un poncho de lână colorată, peste blugii ei care-i acopereau vârfurile pantofilor. Ne-am așezat pe o bancă de lângă bordura de piatră care desparte parcul de strada Pictor Verona. În parc nu era nimeni, doar mai departe o femeie în vârstă, cu un cățel cafeniu, cu vestuță, după ea. O țineam pe Gina după umăr, iar ea, blândă și delicată, știa că sunt ultimele clipe ale unei legături în definitiv frumoase și savura acea melancolie a sfârșitului. I-am vorbit liniștit, i-am spus încă o dată că nu pot renunța la ea, că o iubesc foarte mult. Ea mi-a răspuns că putem rămâne prieteni și că prietenia e un sentiment mai frumos decât dragostea și așa mai departe. Că ea însăși nu este fericită, că simte că e într-un mare pericol. „Cred că el vrea de fapt doar să se distreze cu mine. Îi cam plac femeile.“ Şi o simțeam că trăiește cu adevărat panica pe care-o arăta când spunea asta. Am stat câtăva vreme privind absenți spre afișele teatrului Bulandra, spre câinele care alerga de colo până colo printre copacii negri, până când ea mi-a spus să o sărut. Buzele ei aveau gust de parfum din cauza rujului. I-am spus, mângâind-o, să nu-mi mai pomenească niciodată de Silviu, la care ea s-a blocat, apoi a început să râdă cu lacrimi: „Silviu? Ești cam în urmă cu politica. Pe prietenul meu îl cheamă Şerban… Uite-l aici.“ Şi, desprinzându-se de mine, atât de amuzată încât uitase că trebuia să se poarte delicat, își trase de sub bluză un lănțișor de aur cu medalion, îl deschise cu unghia și-mi arătă o mică poză alb-negru, fața unui tânăr slăbuț, cu părul blond, tuns scurt. Era prima dată când aveam o dovadă sigură

că ea are un prieten. Până atunci, deși în mod rațional știusem asta tot timpul, sperasem totuși ca ea să fi exagerat, să fi vrut să mă facă gelos. Abia acum mă vedeam marginalizat în lumea ei, insignifiant, și nu am putut să nu-mi arăt revolta, umilința și durerea. M-am străduit s-o jignesc cât mai tare, s-o fac în toate felurile, până ne-am ridicat amândoi fără nici un cuvânt și am plecat în direcții diferite. Am izbucnit în plâns în stația de troleibuz de la biserică, fără să-mi pese de cei care se uitau la mine. Am plâns pe tăcute în troleibuz, cu lacrimile curgându-mi din ochi direct pe canadiană, iar acasă, în fața mamei, am făcut o adevărată criză isterică. M-am aruncat pe jos în hol și-am plâns ca un copil, cu gesturi de furie disperată, cu mocheta adunată în jurul meu. Mama a încercat să mă potolească, blestemând-o pe „ticăloasa de Gina, care i-a adus băiatul în halul ăsta…“ Abia după vreo jumătate de oră am fost în stare să stau liniștit pe scaun, dar nu puteam mânca nimic. Mi se părea că va trebui să mă distrug, că nu mai trebuia să exist. Abia mai puteam să respir. După vreo oră, ea mi-a dat telefon. Şi-a cerut iertare, ceea ce m-a făcut să mă simt brusc mai bine. Dar de data asta fără să mai sper nimic, dimpotrivă, știind că era absolut necesar s-o uit, că ori o uitam, ori nu supraviețuiam. Cred că în acea noapte am visat din nou parcul infinit, cu alei aburoase, crepusculare, intersectându-se până la orizont, cu monumentul uriaș, mai mare decât orice pe lumea asta, de cărămidă ancestrală. Am urcat din nou în cupolă pe scara spiralată, cu trepte ciobite, și-am pășit iar pe dalele de marmură, infim sub cupola plină de ecouri și umbre. Mă simțeam nesfârșit de singur, în creșterea aceea monstruoasă, de aluat, a corpului, și vedeam tot mai aproape fereastra circulară, ca un soare purpuriu, din vârful cupolei. Am crescut, chircit, până am simțit cu coatele, cu șoldurile, cu creștetul, pereții moi și elastici ai bolții. Şi brusc, într-o încordare și-un

țipăt ca de sfâșiere, am străpuns cu capul fereastra bolții și m-am trezit deodată afară. Înaintam pe o crustă de gheață în care se reflectau stelele, pe suprafața unei oglinzi infinite, pe muchea de sticlă a lumii. Gerul vâjâia pe lângă mine și se învârtejea apoi înspre stele, până prinseră și ele pojghițe și ace de gheață. Dar singurătatea era mai pătrunzătoare ca frigul. Din cețurile ei se desprinse o siluetă care veni către mine, călcând pe luciul oglinzii cu tălpile goale. Era o femeie, dar imaginea ei în oglinda de dedesubt era a unui bărbat. Se apropie de mine și-mi luă fața în palme. Mă privi adânc în ochi, de parcă viața ei ar fi depins de ceea ce trebuia să-mi spună. Încercam și eu s-o ajut, s-o înțeleg, îmi goleam creierul pentru ca ea să poată intra acolo. Ştiam că nu e nimic de sperat, că ea este o femeie și că de aceea n-am s-o pot înțelege niciodată.

S-a făcut vreme urâtă. Azi-noapte n-am putut dormi de fulgere și trăsnete. Şi nici măcar nu avem draperii la geamuri. Când se umplea toată camera de albastrul acela electric, pâlpâitor, și când urma trosnetul ăla care parcă îți dezghioca oasele, toate fetele începeau să zbiere atât de rău, că până la urmă a venit sora de gardă și a stat cu noi, spunându-ne povești și cântându-ne ca în *Sunetul muzicii*. Mira și Altamira se strângeau în brațe și se uitau speriate împrejur, obraz lângă obraz, ca niște pui de maimuță, iar Lavița, în patul ei multicolor, cu cearșaful în cap, urla ca o hienă. Pe cearșaf desenase până și un timbru de vreo jumătate de metru lungime, cu zimțișori în regulă, și care înfățișa biserica de lemn din Muzeul Satului. Normal că Elisabeta, a cărei stare cred că se înrăutățește din ce în ce mai mult, a găsit cu cale să cadă iar și să facă spume la gură tresăltând ca o apucată, așa încât sora a aprins lumina, i-a pus o pernă sub cap și i-a apăsat mâna peste gură și nas, ținând-o strâns vreo treizeci de secunde, până convulsiile s-au mai rărit. Iar azi, dimineața, când

a intrat sora cu căruciorul cu medicamente, Elisabeta, cu ochii goi, a înghițit tranchilizantele și s-a proptit din nou între perne. Nu i-au dat micul dejun, ceea ce ne-a trezit suspiciunea, și când a intrat medicul împreună cu alte două surori, una dintre ele ducând o cutie de metal nichelată, am înțeles că se pregăteau să-i facă Elisabetei acel lucru îngrozitor, pe care-l știam numai din povestite, care se numește puncție lombară. Nimic nu le speria pe fete mai tare decât cuvintele astea. Paula și Maia, o femeie la cincizeci de ani, cu enurezis și automatism ambulatoriu nocturn, povesteau, fiind ele mai vechi în salon, despre o bolnavă căreia îi înțepaseră sub ochii lor măduva spinării și îi paralizase partea de jos a corpului. Dacă îți mai suflau și aer în creier, pentru encefalogramă, rămâneai cu niște dureri de cap, ziceau ele, de-ți părea rău că-l ai pe umeri, până se resorbea tot aerul. Ne uitam de aceea cu groază și fascinație la martiriul Elisabetei, care, dopată, nu părea să înțeleagă ce se întâmplă. O soră i-a scos pijamaua, lăsând-o cu sânii goi, în capul oaselor, pe patul de țeavă albă, iar apoi, presându-i bărbia în piept, i-a arcuit spinarea, ținând-o bine de umeri și de ceafă. Vertebrele, ca niște noduri de piele lucioasă, și coastele alungite ieșiră în evidență pe sub pielea gălbuie, ceea ce te făcea să te gândești la un spate masculin, cumva dizgrațios. Mai jos de jumătatea spinării era locul vizat, pe care medicul îl pipăi cu o mișcare rapidă, iar sora îl umezi cu o bucată de vată muiată, cred, în iod. Apoi, din cutia sterilizată, de sub un petic de tifon, scoase o seringă lungă și îngustă, cu pistonul împins la maximum în interior, la care atașă un ac lung și gros ca o croșetă, cu vârful retezat oblic. Mi s-a părut straniu să nu văd nici o urmă de sadism pe fețele lor, ei, care se pregăteau să chinuie, care-o făceau cu o răceală inumană. În toate picturile cu martiri și mucenici, cu trupurile împănate cu săgeți trase din apropiere, cu sâni retezați și așezați pe

tipsii de aur, cu capete duse la subțioară de trupul decapitat, cu mațe trase afară din burtă și înfășurate pe mosorul uriaș, cu fecioare tăiate în două, din creștet până la brâu, cu ferăstrăul, călăii sunt hidoși, emaciați, rânjind și juisând la vederea suferinței. Au bube, lepră, astigmatism, unghii căzute: se știe foarte bine cine de ce parte este. Dar acum — iat-o pe Elisabeta, urâtă, epileptică, nespălată, în mâinile ființelor gingașe și docte, în halate albe, mânuind totuși instrumentele diavolului, în măsura în care provoacă panică și durere. N-am crezut niciodată că dentiștii, chirurgii și alții de soiul ăsta te torturează pentru binele tău: e rău tot ce e durere, fizică sau morală, rău și umilitor. Sora mai planturoasă, cu niște umbre verzui pe sub halat, după care puteai bănui furoul, apucă seringa, îi îndreptă acul spre acel spațiu dintre vertebre, care lucea de iod de parcă ar fi fost scuipat, și înfipse opintindu-se acul în piele. Se opri o clipă, apoi îl împinse din nou, până se auzi un mic trosnet. Elisabeta gemu într-un fel ciudat, aproape senzual, și apoi începu să suspine. Sora detașă repede acul de seringă, tocmai când din capătul umflat al acestuia începu să țâșnească, în stropi aurii, lichidul cefalorahidian, pe care îl colectară într-o eprubetă scânteietor de curată. Fata gâfâia și gemea din ce în ce mai tare, până când, la scoaterea, tot cu efort, a acului, țipă răgușit. O mai ținură arcuită câteva minute, cu un tampon de vată udă apăsat pe locul înțepăturii, apoi o întinseră încet pe spate, trăgând pijamaua pe ea. Nu trebuia să miște capul cel puțin douăzeci și patru de ore. Cele mai multe dintre bolnave nici nu se uitaseră, Lavița plânsese să se omoare cu fața în cearșafuri, Paula stătuse calmă cu fața la perete. Doar eu și cucoana aceea cu pareză facială priviserăm totul, eu răsucindu-mi pe deget, cu destulă nervozitate, buclele, ea cu o expresie de arlechin, zâmbind cu o jumătate de față și plângând cu cealaltă, clipind

dintr-un singur ochi. Cu asta m-am distrat toată noaptea și dimineața…

Doctorul a trecut adineauri pe la patul meu și m-a întrebat dacă am terminat de scris. Of, Doamne, încă nu. Ce cuprind paginile astea pe care le-am înșirat pe noptieră și pe cearșaf? Sunt ele opera mea, sau opera ei? Mai pot discerne ce e al ei de ce e al meu? Iarăși mi-e frică. Pierdut în peisajul creierului ei, călcând pe terenuri nesigure, prin zone roze și sidefii, afundându-mă în văile circumvoluțiunilor ei, în râpele vestibulare. Afundat pe cărări înguste în pădurea obscură a paleoencefalului ei, oglindindu-mă în apele epifizei (dar văzând pe cine?), trecând pe deasupra bolgiilor cu amintiri care urlă în smoală topită, sucindu-mă sub ploi cu fulgi de foc, suind purificat în mezencefalul plin de reptile și de păsări cu dinți, pierdut acolo, printre ferigile arborescente. Şi sus, explorând cele șase straturi extaziate ale neocortexului, pictate cu chipul Ginei deformat ca un fetus peste emisfere: frunte turtită, gură cu buze groase și limbă enormă, trup minuscul, dar mâini cu degete cât tot corpul, rășchirate grotesc. Şi pretutindeni conclavul viermilor, insectelor, reptilelor, mamiferelor, adunările de gală ale ramapitecilor, australopitecilor, pitecantropilor, apoi oamenii de Cro-Magnon, romanii, celții, dacii, slavii, tătarii, străbunicii, bunicii (Maricu și Tanicu), părinții, rudele, prietenii, eu însumi întâlnindu-mă cu mine însumi acolo, în creierul ei, și nici un Virgiliu și nici o Beatrice și nici o mântuire și nici o urcare spre stele. Rătăcesc prin labirintul minții ei, trag de pârghiile prin care se rotesc ochii ei, apăs pedalele prin care se mișcă genunchii ei. Îmi privesc degetele micuțe și moi, cu unghiile deja cojite. Cu ele am ținut pixul. Deci — cine a scris?

Nu mai am mult. În câteva zile termin. Şi apoi voi lăsa teancul ăsta de pagini pe masă, căci n-am mai multă pudoare decât Lavița. Poate să citească

oricine, poate să-și închipuie oricine orice. Poate să se găsească orice motivație, orice interpretare acestei acoperitoare de oglindă, acestui text, acestei texturi, acestei textile. Acestei cârpe reușite numai dacă prin ea nu se vede nimic. Nu vreau s-o țes la infinit, nici să destram noaptea ce lucrez ziua, dimpotrivă, mă apuc chiar acum să duc lucrurile mai departe, să intru în vizuina dragonului, sau gânganiei lui Kafka, sau îngerului cumplit al lui Rilke (sigur că el, într-un fel sau altul, mă va avea). Dar să scriu, în fine, că după despărțirea de Gina, după scena aceea urâtă din Grădina Icoanei, n-am mai vorbit cel puțin trei săptămâni, sau poate chiar o lună întreagă. A fost pentru mine o perioadă neagră, din care nici acum nu știu cum am ieșit. Nu mai puteam să citesc, să învăț, tocmai atunci, când examenul de bacalaureat și mai ales cel de facultate se apropiau. Îmi pierdusem firea, nu mai știam ce să fac ca să supraviețuiesc. Nu mai suportam nici să mă plimb singur pe străzile orașului, cum făceam altădată ca remediu pentru singurătate, nici să joc ping-pong sau să văd filme. Câțiva colegi mai apropiați (căci de prietenie nu putea fi vorba) au simțit nevoia mea de ajutor și s-au străduit să mă scoată din erotopatia asta. Ea se opaciza față de mine văzând cu ochii, ca și când ar fi prins o crustă sidefie, indescifrabilă. Nu-mi mai dădea nici o atenție la școală. După primele săptămâni din trimestrul al treilea m-am mutat iarăși din banca ei, fără ca ea să reacționeze în vreun fel. Era foarte schimbată, ca și când s-ar fi maturizat cu câțiva ani. Căpătase în ținută un soi de mândrie și sfidare. Arăta acum că nu mai șovăie, că, în fine, știe ce vrea, e matură și puternică. Nu se mai alinta în timp ce vorbea cu colegele, ci, în tot ce spunea, avea o anume suficiență enunțiativă, semn al experienței, după părerea ei. Era femeie, nu mai avea timp să-și pună întrebări, să mediteze, ea *știa*. Din cauza acestui „stil înalt" pe care-l adoptase, probabil că pe mine

nici nu mă mai observa, ea făcuse saltul și se afla printre cei puternici, pe când eu mai căscam niște fălci spasmodice în apa stătută a adolescenței. Dacă aș fi avut o putere mai mare de-a suporta, probabil că, după terminarea liceului, nemaivăzând-o, aș fi reușit s-o uit, deși nu-mi imaginam — și nu-mi imaginez nici acum — cum ar arăta lumea mea fără Gina. Din păcate, n-am fost în stare să stau liniștit și m-am apucat într-o seară să-i scriu. I-am scris șaisprezece pagini și m-am dus să-i pun eu însumi scrisoarea în cutia din holul casei. Nu mai intrasem în holul acela cu trepte de piatră albă de o grămadă de vreme. Traseul nostru, strada Venerei, unde atelierele leproase începuseră să fie demolate, Moșilor, unde de asemenea se lucra ceva, apoi Eminescu, Toamnei, Viitor, pe unde o conduceam spre casă în iarnă și pe unde mă întorceam apoi cu mâinile în buzunare, mi se părea o zonă vie, psihică, diferită de străzile anonime ale plasei de păianjen bucureștene. Căci acolo pândise însuși păianjenul, și firele mai păstrau vibrația membrelor păroase și căldura burții palide, sferice. Ştiu că am făcut o prostie scriindu-i, dar a fost un gest pornit dintr-o logică subliminală, afectivă, cu atât mai puternică. Am făcut ceea ce se impunea să fac în acea situație. Nu era o scrisoare lacrimogenă, tonul era trist dar uscat, reținut, uneori ușor cinic. Nu mai țin minte nici un rând din ea, dar știu că în linii mari îi arătam cât de rău îmi părea că nu s-a putut să rămânem împreună și cât aș fi vrut să pot pătrunde în creierul ei, în nervii ei, în venele ei, în toate celulele corpului ei, ca să pricep odată cine este ea, ca să pot odată comunica total cu ea. Mi-a dat telefon seara târziu, peste două zile, foarte emoționată. Mi-a spus că-mi citise „scrisorica de amor“. „Dacă ai fi știut cum să mă iei, dacă ai fi știut să mă joci puțin… Eu am ținut foarte mult la tine, dar nu aveam ce face, tu nu pricepeai nimic… Dar acum aș face orice pentru tine, cere-mi

ORICE…“ I-am spus că nu mai vreau să-i cer nimic și că acea scrisoare nu avea nici o legătură cu ea, ci mă privea numai pe mine, nici nu mă interesa s-o citească. Tremuram în timp ce vorbeam la telefon, dar am reușit să fiu rece, căci acum o cunoșteam.

Iar a doua zi (pe ce dată a fost nici nu vreau să-mi amintesc, nici nu are sens, căci de-atunci a devenit absurd să mai vorbești despre timp) s-a întâmplat totul. Gândindu-mă acum, intens, îmi dau seama că de dimineață, de când m-a trezit un soare de-a dreptul insuportabil, ceva nu era în regulă. Mama spălase perdelele și draperiile de la geamul triplu, panoramic, al camerei mele, care era străbătută acum în toate direcțiile de razele apoase, luminoase ca o apoteoză, ale răsăritului. Nici n-am putut deschide ochii în primul moment de atâta lumină, am mai întârziat câteva minute în văile cu turbă, gaze de mlaștină și roua-cerului ale viselor întortocheate dinspre zori. Am alunecat o vreme pe un tobogan umed, de o mucozitate roșcată, cu mari excrescențe albastru-transparente, am înotat cu mișcări de delfin printr-un lichid gros ca gelatina, care se densifica din loc în loc în desene aurii de degete, omoplați, vertebre, buze, cutii craniene, venele și arterele antebrațului, sistemul limfatic, o structură a rinichiului, totul scânteind orbitor și dizolvându-se imediat după închegare. Un pavilion al urechii, un mușchi orbicular, o măsea cu patru rădăcini ascuțite, o față schimonosită urlând ca în ziua de apoi. Pluteam în acel lichid fantomatic, prin culoarul alunecos, până am ieșit la larg și, în sala plină de gelatină, în centru, am zărit marele soare crepuscular, sucindu-se lent, ca un gălbenuș sângeriu de ou. M-am azvârlit cu capul înainte și i-am străbătut membrana, afundându-mă într-o imensă, indicibilă strălucire…

La școală, după-amiază, ea a venit din nou la mine. De atâta vreme nu ne mai „conversasem“,

cum zicea, încât aproape că nici nu mai făceam legătura între ea, așa cum era în realitate, o fată de optsprezece ani, și felul în care apărea în mitologia mea, femeia imensă, fără contururi precise, neobiectuală, mai curând un câmp de forțe care-mi ordona lumea interioară. Într-un fel o uitasem, zicând mereu, fără gând și fără sunet, *ea*, pe Gina nostimă și rânjită, o fetiță printre alte fetițe dintr-a douăsprezecea. Am discutat fleacuri, în fiecare pauză, iar după ora a doua ne-am mutat din nou în aceeași bancă.

În timpul orei de istorie ne-am apucat să scriem versuri, „un vers tu, unul eu", cum făceam în vremurile bune, și ne-am amuzat atât de tare, încât era să fim dați afară amândoi. Era un armistițiu, nu-mi făceam nici o iluzie, încercam doar să verific, precum Kierkegaard, dacă repetiția e posibilă. Iar Regine Olsen a mea părea să mă lase să cred asta, desigur tot de dragul jocului. Pe seară (dar acum era lumină ca în miezul zilei și pe cerul albastru, încremenit, nici un strop de roz nu se răsfrângea încă în sideful norilor) am condus-o din nou înspre casă, cu inima din ce în ce mai grea, pe străzile liniștite, sonore, ale traseului nostru. Din loc în loc se deschidea câte-o piațetă pustie, cu un rond de flori sau o bisericuță în mijloc. Câte o fetiță în rochie albastră izbea de perete o minge vărgată, multicoloră, apoi se oprea și ne privea cum treceam pe lângă gardurile cu țepușe de fier forjat. Nu sperasem să mai intru vreodată în camera ei, cu cele două rânduri de icoane pe sticlă de jur-împrejur, cu pianina aburită, scrinul pictat și draperiile stacojii, lucioase, ale geamului îngust și înalt până la tavan. Chiar și-n preajma verii, lângă soba de teracotă rece, mi se părea că acolo este mereu înăbușitor de cald, că spațiul este elastic și că se strânge în jurul meu și-al ei. Uneori ne simțeam ca doi gemeni strânși unul în altul într-un uter colorat halucinant, lipsit de deschidere, gemeni cărora orice naștere le este de la început

refuzată. De altfel, atât Gina, cât și eu suntem născuți în Gemeni, în iunie, la câteva zile unul după celălalt. Mă uitasem prin nenumărate horoscoape, vulgare de tot sau cu pretenții științifice, și toate erau de acord într-o privință: nici o legătură de dragoste nu poate dura între doi gemeni, care își sunt suficienți sieși și au nevoie de o zodie foarte puternică, Taur sau Scorpion, care să-i poată smulge acestui narcisism. În acea zi însă nu mă gândeam nici pe departe la implicațiile astrologice ale legăturii mele cu Gina. Ea stătea din nou lângă mine pe sofa, mâncându-și cu lingurița minusculă de argint dulceața de nuci verzi de pe farfurioară și îndemnându-mă, ca altădată, să beau din paharul de cristal vinul ușor, în care se simțea aroma de scorțișoară. Repetiția era posibilă: Gina era din nou fetița alintată pe care o știam, cu ochi galbeni și ten lucios, cu buze pe care nu citeai decât o veselie castă. Am stat de vorbă până s-a întunecat, eu înfășurându-mi părul ei pe deget, ea povestind și râzând, jucându-se cu degetele de la mâna mea stângă. Era ca și cum toate prezențele mele în camera aceea, încă din toamnă și până acum, s-ar fi depus una peste alta ca niște straturi succesive de lac dens și policrom, așa încât lumea noastră devenea, cel puțin pentru mine, din ce în ce mai reală, până la realitatea de dincolo de real a halucinației. Fiecare moment cu ea era *toate* momentele cu ea, fiecare lucru pe care îl priveam se suprapunea peste *toate* amintirile mele despre acel lucru, până când nu mai puteam identifica obiectele reale printre zecile de suprapuneri. Vocea ei se suprapunea peste vocea ei de data trecută, și aceasta peste cea de data trecută, și aceasta peste cea de data trecută. Ajungeam să nu mai știu dacă e toamnă sau primăvară, dacă am venit a doua sau a douăzecea oară în camera ei. Nu mai știam a câta oară am lăsat-o pe spate pe sofaua cu pernuțe fantezi, a câta oară i-am mângâiat sânii și mi-am trecut mâna peste spatele ei cu omoplații

abia discernabili sub pielea caldă, uscată și alunecoasă, sub care simțeai un strat elastic de grăsime, a câta oară am tras de tricoul ei și i-am împins înspre mijloc, boțindu-i-o în cute suprapuse, fusta ecosez. Când mi-am împins degetele mâinii drepte sub dunga de sus a chiloțeilor ei, afundându-mi-le în părul aspru și cârlionțat… Dar ea se ridică în capul oaselor, îmi luă obrajii în palme și-mi spuse, cu acea expresie contractată, imperioasă, că vrea să facă totul pentru mine. „De data asta vreau, înțelegi? Dar nu aici. Hai cu mine să-ți arăt ceva." Ne-am ridicat, îmbrățișați, și Gina mi-a arătat o ușă stacojie, cu clanță de fier forjat, aflată între dulapul de haine și pianină, ușă pe care nu-mi amintesc s-o fi remarcat până atunci. Gina a deschis-o și-am pătruns amândoi într-un coridor îngust, cu pereții de piatră umedă, neregulați, ca ai unei grote. După ce a închis ușa nu s-a făcut întuneric total, deși nu exista nici o sursă de lumină. Distingeam bine contururile și culorile, iar silueta Ginei, cel puțin, cum mergea la doi pași înaintea mea, o vedeam ca la lumina de zi. Fiecare fir de păr al ei răspândea un luciu auriu. Ea își întinsese o mână spre spate, ca eu s-o pot apuca de degetul arătător, și înaintam astfel în spațiul strâmt. Nu m-am întrebat nici un moment unde duce culoarul, mă lăsam purtat de o ciudată fascinație. Din când în când coboram câteva trepte tăiate grosolan în aceeași stâncă umedă. Frigul de pivniță începea să se simtă ca un curent care ne înfoia părul și ne făcea pielea de găină pe brațe. Pe jos, terenul începea să devină cleios și, prin băltoace, se vedeau tot felul de resturi aruncate: păhărele de plastic în care fusese înghețată, cutii sparte de chibrituri, hârtii cerate cu coji de parizer, bucăți de vată murdară. La o cotitură a culoarului am zărit două biluțe roșii, legate cu elastic, din cele cu care își prind fetițele părul. Cu cât culoarul devenea mai întortocheat, cu pereții de pe care acum se scurgea apa în șuvoaie

groase, irigând florile palide de licheni și mușchiul pârlit din care, la trecerea noastră, fugeau un fel de căpușe, cu atât aceste reziduuri se înmulțeau: fire de lână colorată, fotografii rupte în bucăți, bilete de tramvai, brațe de păpuși de cârpă, metri întregi, jilavi, de hârtie igienică. Un cub, pe o față a căruia se vedea o coadă de curcan, iar pe alta un uger de vacă. Corzi de chitară, ruginite și destrămate. Gina se întorcea din când în când spre mine, cu un zâmbet senzual și fățarnic. Aerul se densifica, iar prin bălțile care ne ajungeau acum până deasupra gleznelor înotau protei orbi cu pielea transparentă și mânuțe de om. Deasupra noastră auzeam clar zgomotul circulației, tramvaiele huruind și apoi îndepărtându-se, mașini ambalând motoarele. Fundațiile Bucureștiului își prelungeau din loc în loc până în culoarul nostru câte un cofraj de beton din care ieșeau fire îndoite. Uneori culoarul se bifurca, și până și Gina se oprea încurcată, întorcând înspre mine ochii nedumeriți. Apoi zâmbea triumfător, arătându-mi, la câțiva metri mai încolo, pe unul dintre coridoarele îngemănate, vreun cocoloș de gumă roz de mestecat sau o jumătate de pateu cu brânză, acoperit de puful mucegaiului. O luam pe acolo, afundându-ne tot mai departe pe sub orașul ce plutea ca un nor peste capetele noastre. După ce merseserăm o vreme prin apa până la genunchi, plină de larve care ni se agățau de picioare, urcarăm câteva trepte și drumul deveni mai drept și mai uscat. Ținând-o pe Gina de deget, așa cum, în copilărie, o ținusem pe Marcela de fustiță, când ne jucam de-a trenul, am străbătut ultima porțiune a culoarului care urca în pantă lină, la capătul căreia se vedea o ușă stacojie, mai mare decât aceea din camera Ginei. Înainte să o deschidă, Gina se opri și se propti cu spatele de lemnul umed. Am îmbrățișat-o și am intrat astfel, aproape prăbușindu-ne, în sala plină de întuneric spre care dădea ușa.

În beznă luceau stins, verzui, mari suprafețe de sticlă, în spatele cărora întunericul parcă se coagula în forme indistincte. Gina închise ușa și pipăi peretele din dreapta, unde se afla un panou electric. Ridică o mică manetă în formă de furcă și începu să se facă din ce în ce mai multă lumină, deși nu se zărea nici aici vreo sursă. Pur și simplu, încetul cu încetul, tot ce puteam vedea căpăta de la sine formă și culoare, din ce în ce mai vii și mai precise, de parcă fiecare punct al spațiului ar fi fost propria sa sursă de lumină. Curând, tot șirul acela de săli, de-a lungul cărora se înșirau vitrinele pline, deveni vizibil ca sub niște neoane puternice. Cunoșteam locul atât de bine! Când eram copil și chiar mai târziu venisem aici de zeci de ori, acesta mi se părea locul cel mai fascinant, centrul enigmatic al lumii. Ce-i drept, în sălile de la subsol nu zăboveam prea mult timp, grăbit să le străbat ca să ajung sus, la animale și păsări, la scheletele uriașe și la peștera plină de lilieci. Cadavrele palide din borcanele de spirt, ființele împăiate, cu ochi de sticlă, cu unele cusături vizibile, toată această necropolă a muzeului Antipa mi se părea un ghemotoc de vis în miezul banal al cosmosului. Părea, în acele momente, foarte normal ca odaia Ginei să comunice cu muzeul Antipa. De fapt, încântarea produsă de surpriză a fost atât de mare, încât, deși am continuat s-o țin pe Gina de deget și să-i zâmbesc, aproape că uitasem de ea. Eram singuri în tot muzeul, puteam să-l vedem cum nu-l văzuse nimeni niciodată! Ea mă trăgea după ea cam nerăbdătoare, dar, tot timpul cât am rătăcit prin muzeu, nu m-am putut opri să nu privesc cu aviditate exponatele. Căci în prima sală, licărind în toate culorile posibile, pe rafturile vitrinelor negre sau pe măsuțele acoperite cu sticlă, se aflau bucăți de materie solidă, bulgări și plăci minerale. Am văzut silvanitul, cinabrul roșcat, blenda cu galenă și blenda cu mică, în bolovani concavi, bismutul, sulful galben, ca niște bucăți de zahăr cubic peste

care ar fi urinat cineva, gneisul striat, gresia. Zone speciale erau rezervate pietrelor semiprețioase, cu luciu mat sau limpezi ca apa: aventurinul verde translucid, cum erau înfățișate pe harta lui Piri Reis mările Chinei, agatul cu o mie de culori, de la cafeniu sticlos la roșu sticlos și de la albastru sticlos la portocaliu sticlos, calcedonia azurie, cuarțul ochi-de-tigru, pe care cine îl vede moare în același an, piatra de Mokka, de o culoare necunoscută, fără nume, sardonixul, heliotropul zis și matostat, malachitul de culoarea otravei, serpentinul și prasopalul stând sumbri unul lângă altul, emanând singurătate. De o mie de ori mai mari, formate (pentru cine?) în mari bule subpământene, zăceau pe sticla groasă geodele de cuarț și aricii violeți ai geodelor de ametist. Pietrele prețioase, lustruite, cuminți, falsificate, păreau niște indivizi anodini, civilizați, alături de aceste divinități ale unui *mundus subterraneus* dezvăluit de știința lui Athanasus Kircher. Opalul, safirul, turcoaza, berilul și turmalina încercau să rivalizeze cu marile diamante imitate din sticlă ieftină: Marele Mogul, Koh-i-noor-ul mare și cel mic, fascinanta „piatră a lunii" numită și diamantul Stewart, imensul Cullinan, mai mare ca o minge de tenis, Piatra Sudului.Vedeam fața Ginei reflectată în toate vitrinele. Se prinsese și ea în joc și ne străduiam să găsim lucruri cât mai ciudate. O luasem de mijloc și îi prindeam uneori ușurel cu buzele lobul urechii, dar ea mă trăgea mai departe printr-un paradis taxinomic. Am străbătut repede culoare întunecate în care se deschideau ferestrele dioramelor mici, înfățișând, prin mulaje vopsite grosolan, viața în cambrian, silurian, devonian (doar niște forme subacvatice, greu de identificat, un soi de moluște cu cochilia conică, nerăsucită, și cu tentacule la bot, apoi un soi de știuleți de porumb de un galben nenatural, prinși de fundul oceanului cu pedunculi subțiri), carbonifer, permian, triasic, jurasic, cretacicul cu reptilele lui

caraghioase (Gina se strâmba de râs privind „marele“ Tiranosaurus rex, de vreo cincisprezece centimetri înălțime), miocen, pliocen, cuaternar (mamuți înzăpeziți în peisaje apocaliptice, față de care Antarctica e un joc de copii). În culoarul cu fosile Gina n-a fost cuminte: a deșurubat o piuliță cu care era prins genunchiul cerbului uriaș, al cărui schelet era dominat de niște coarne galbene, mucede, ca de ipsos, s-a cățărat pe cupola pietrificată a mamiferului cu carapace și-a încercat să deschidă geamul în spatele căruia, ca un fel de struț scheletic, se afla diornisul. Lângă ghearele lui, în nisip, se rotunjeau două ouă fosilizate. Geamul vitrinei glisă într-o parte și Gina ridică în brațe, abia putând să-l țină, un ou cât o minge de rugby. M-am repezit să i-l iau și să-l pun la loc, dar cum ea se întorsese cu spatele și chițcăia ca un șoarece, i-am tras mâna și oul a căzut pe dalele de ciment cu un sunet înăbușit, de pietroi. Oul se crăpă și, pe când îl rostogoleam la loc pe nisip, am văzut cum din crăpătură se scurgea un fir subțire de sânge întunecat. Am tras geamul și am fugit de acolo. Ne-am mai venit în fire holbându-ne și chicotind la dioramele cu oamenii primitivi, negri, chirciți și goi în jurul vreunui foc de vreascuri. Deși erau goi, atributele virile ale oamenilor de Neanderthal sau de Cro-Mangon lipseau aproape cu desăvârșire, în schimb femeile se puteau lăuda cu niște săculeți mamari de toată frumusețea pe pieptul costeliv. Nu era greu de înțeles matriarhatul. Subsolul se termina cu peștera artificială, migălită în ceară, cu lilieci mumificați atârnând de pereți. La cotitură ne-am oprit și ne-am sărutat. În lacul limpede, plin de reverberații, apa picura dintr-o stalactită cu țeavă de metal în interior. Am urcat scările spre parter. Tot holul era plin de lumină. Prin geamurile înguste ale intrării se vedea, în noapte, scânteia albastră a vreunui troleibuz. Îmi trecu prin cap că lumina din muzeu trebuie să se vadă afară prin toate ferestrele, dar

Gina mă trase mai departe, ca și când ar fi avut un traseu și un orar de la care nu trebuia să se abată.

Intram în marea nebunie a nevertebratelor. Saloane întregi de vitrine cu monștri. Diavoli și îngeri de carne palidă, conservați în borcane cu spirt. „Greața sau moartea e cea care vine?“ Gina se înfioră. De fapt, primele vitrine conservau exemplare mai curând grațioase: spongieri ca niște horbote albe, tubulare, sau ca frunzele agitate ale unei alge, sau ca un pahar, mai curând un potir, un Graal de buret cu piciorul de jumătate de metru. Celenteratele etalau meduze în borcane turtite, ființe halucinante, văluri verzi peste văluri roz peste văluri albastre, și corali: mărgeanul în pomișori strâmbi, de piatră lucioasă ca plasticul, gorgonia ca o creangă lălâie plină de sânge și de încă ceva azuriu, madrepori albi și sferici ca niște bulgări de sare. Când am trecut pe lângă viermi, Gina s-a prefăcut că varsă, deși unii erau deosebit de frumoși: purpurii și de culoarea ambrei, cu nenumărate falduri și ondulații. Moluștele aveau ca vedetă uriașa caracatiță, palidă și grețoasă în borcanul ei gros cât o conductă de canalizare; alături se afla nautilul cu cochilia sa portocalie striată cu negru, cu mănunchiul său de tentacule pornind chiar din ochi. Şi apoi nenumăratele insectare, prin fața cărora am trecut scoțând tot felul de exclamații, de parcă am fi inspectat fauna stranie de pe altă planetă. Cum erau posibile atâtea forme hidoase ale materiei? Mai întâi termitele, mișunând în cuibul lor sferic, de vreun metru grosime, apoi viespile, unele negre și lungi cât un deget, *Vespa crabo* cea aurie, cicadele ca niște muscoi urâți și călugărițele care-și mănâncă bărbații. Gina se opri încântată în fața fluturilor exotici, care îi apăreau atât de des în vise (și eu am visat de mai multe ori, de atunci, fluturi uriași, multicolori), și-mi arătă niște exemplare cu aripile mai mari decât o palmă de om, de un azuriu electric sau un galben palid, mătăsos, terminate în

coadă de rândunică sau în capete de cobră: viermi cu aripi somnoroase. Unii erau pufoși ca plușul, alții translucizi ca sticla. Gina deschise un insectar și scoase, înfipt în acul său, cel mai mare fluture, țin minte că se numea *Polyphemus*, și și-l prinse în piept. Se întoarse apoi cu fața spre mine ca s-o admir. Pe sânul ei stâng, pe care îl acoperea în întregime, fluturele începuse să bată ușor din aripi și să se împingă cu picioarele în tricoul ei, ca să se desprindă din ac. Gândacii uriași, de forma semințelor, dar grei de un sfert de kilogram, cu tot felul de coarne și mandibule, nu prea ne-au interesat. În schimb ne-am desprins cu greu de marea vitrină unde, în toată monstruozitatea lor, zăceau, cu labele întinse, păianjenii. Ciudat că aceste fețe ale groazei n-au apărut niciodată în tablourile medievale despre ispitirea Sfântului Anton, despre gurile infernului, sau ca întruchipare a diavolului în centrul iadului. Pe lângă el, dracul cu coarne și copite e ridicol. Şi ce nume aveau, cum se înșirau în borcanele lor: toate sugerau, în înțeleapta latină, cutremurarea, oroarea. Unii erau groși, cu corpul vânjos și picioare scurte, cu gheare vizibile, alții întindeau căngi roșii ca muiate în sânge. Unii erau subțiri și uscați, ca tarantulele, cu burți negre sau palide, cu cruci sinistre sau pete purpurii, ca de seringă; alții sferici, cu firele picioarelor de zece ori cât corpul. Printre ei, păianjenul păsărar, cât o broască mare, negru și păros ca un sex grotesc, era însăși groaza. Gina abia dacă-și mai putea muta privirile de pe corpul acela cu cheliceri la fel de păroși, împinși în față. Își răşchiră degetele mâinii stângi și le lipi de sticla rece a vitrinei, suprapunându-le peste labele păianjenului. Pe sticlă rămase conturul de abur al mâinii ei. Scorpionii erau mai ușor de suportat. Erau identici, de la cei imperiali până la cei care ar fi încăput într-o cutie de chibrituri: chihlimbarii, semitransparenți, doar cu o dungă neagră-verzuie străvăzându-se prin crusta de opal: drumul otravei,

care străbătea segmentele cozii și ajungea la ghimpele din capăt. Cleștii mari nu provocau oroare, erau cleștii inofensivului rac. Am trecut repede, ca și când oprirea la păianjeni ar fi fost excesivă și ne-am fi aflat în întârziere, pe lângă crustacei (un homar cât un iepure de câmp, crilul roșu într-un borcan), miriapode și scolopendre, am zăbovit puțin să admirăm stelele de mare, ofiuride cu brațe lungi și încolăcite și stele în cinci colțuri, ca de coral, acum cuprinse de paloarea morții. Mai mult priveam la Gina, răsfrântă în vitrinele verzui. Era din ce în ce mai stranie, mai transfigurată. Zâmbetele ei deveneau mai stereotipe, ca un fel de promisiuni, de insinuări pe care nu le înțelegeam până la capăt. Mă remorca mai departe de un deget și, uneori, când zăboveam mai mult, se aduna lângă umărul meu, mă trăgea și mă împingea până mă urnea din loc. Cu câtă plăcere hălăduiam printre peștii cu pielea plesnită, vopsiți artificial, din sala peștilor! Rechinii, narvalul cu dintele de doi metri care crease legenda inorogului, diavolul de mare, rombic, de patru metri pe diagonală, ca un zmeu de piele neagră, neîncăpând în vitrine, erau așezați deasupra lor. Iar înăuntru, în zeci de cilindri de sticlă, putrezeau în zeamă albăstruie pești palizi, cu ochi bulbucați: peștele-balon, peștele-arici, peștele-lună, rândunicile de mare cu aripi ca ale păsărilor, roșcate, cu striații portocalii. Salomâzdrele și broaștele, de la brotăcel până la râioasele cu ochi omenești și la marea broască neagră de Titicaca, cântărind un kilogram, nenumăratele reptile: hatterii, varani, cameleoni (dar cu culorile duse) păreau ieșite din tratatele de demonologie, din *Maleus Maleficarum.* Veninul mustea în aceste ființe de coșmar. Gina fugi repede spre cutiile de sticlă în care, încolăciți pe trunchiuri de copac, așteptau pitonul și anaconda. Intră în cutie și, cu un gest care m-a surprins, își lipi obrazul de trupul gros și solzos al șerpilor uriași. Luă capul triunghiular al anacondei în

palme și îl privi concentrată. Chiar și de sticlă fiind, ochii roșii, limpezi, ai reptilei erau fascinanți. De data asta a trebuit s-o trag eu pe Gina mai departe, printre șerpii veninoși și crocodilii turtiți, cu burțile moi, tolăniți pe mari postamente de scândură. Gavialul avea un bot lung și subțire, ca de rață, cu dinți de ferăstrău. Roșu ca mărgeanul, cu inele late, negre, șarpele surucucu se încolăcea în vitrină alături de cobra cam famelică și viperele cu și fără cornițe. Broaștele țestoase de la ieșirea din sala reptilelor erau, desigur, cele mai „prezentabile" ființe din acel iad. Țestoasa de supă, țestoasa-elefant și careții de mare, în posomoreala lor gerontofilă, ne amuzară un pic, dar Gina se cam bosumflă fiindcă, așezate pe-o dungă, nu puteau fi călărite.

La parter se aflau doar puţine mamifere, în sălițele care prelungeau culoarul reptilelor, și mai cu seamă mamiferele primitive: câinii zburători din Java, cu aripi de piele neagră și lucioasă ca dată cu cremă de ghete, susținute de oscioare pneumatice și cu gheare la umeri, bineînțeles marsupialele: cangurii tronconici, mai mici decât ai fi crezut, lupul cu pungă și alți australi excentrici. Castorul rânjit, gata să-ți facă triunghiul masonic în palmă dacă i-ai fi strâns laba, furnicarul fără Dali și porcul spinos, mai mult spinos decât porc, se strâmbau în vitrina din stânga, arătându-și cusăturile și suturile retușate artificial. În dreapta era neamul cilindric al cârtițelor, sobolilor, orbeților și aricilor, mâncători de râme și pupe lăptoase. Şi astfel, prin aceste furci caudine ale strămoșilor cam dubioși, puteai intra în marea sală a mamiferelor adevărate, în cuști de sticlă, grupate în perechi ca în Arca lui Noe și gravitând în jurul enormelor schelete, unul galben-rozaliu, cu colți întorși, ca de morsă, al Dinotheriului, celălalt mai mic, vânăt, al Mastodontului. Lăsând în urmă o trenă de lupi, vidre, vulpi, leoparzi, irbiși, antilope, porci

mistreți, girafe, hipopotami, viezuri, urși albi, foci, lei, bizoni, facoceri, pisici sălbatice, toate cu blănuri vălurite, de culoarea pământului sau a zăpezii, sau chele, cu pieile groase de trei degete, toate alergând încremenite pe labe boante sau gracile, toate cu mutrițe familiare sau fălci mizantropice sau expresii de frică și perplexitate, mici cât un ghemotoc sau înalte până la tavan, cu pete de camuflaj, cu dungi sau monocrome, toate cu ochi de sticlă, cumva inocenți, o cascadă de nasturi de sticlă, Gina alergă să se așeze dedesubtul Dinotheriului. Tocmai la doi metri deasupra capetelor noastre începeau să se rotunjească coastele gălbui, oasele boante ale coloanei, să atârne țeasta mare cât amândouă corpurile noastre la un loc. Între picioarele monstrului, groase ca stâlpii, priveam șurubăria și tijele discrete care-l țineau în picioare. Uriașul cu picioare de lut. Ea nu mi-a zis nimic, a fost un fel de telepatie faptul că ne-am apucat, îndârjiți, de treabă. Mă întreb și acum, printre multe alte lucruri, ce ne căşunase pe biata fantoșă de cinci metri înălțime. Cred că am muncit vreo jumătate de oră, slăbind piulițe, scoțând șuruburi și rângi, până ce bătrânul schelet s-a prăbușit în genunchi. Nu voiam nimic mai mult. Triumfători, ca niște cornaci indieni, ne-am cățărat de-a lungul coloanei vertebrale până pe țeasta lui și ne-am așezat acolo, pe osul tare și neted, privind cu dispreț mortăciunile împăiate din jur. Dinspre ele mi s-a părut o clipă că venea un vuiet de revoltă, ca și când toate blănurile sutelor de specii s-ar fi zbârlit deodată. Aici nu mai era nimic de făcut. Trecând pe lângă diorama din perete, cu elefantul de mare și o focă, în peisaj arctic, am suit la etaj pe scara străjuită de tot felul de coarne și țeste. Aici, în galeria pătrată din jurul sălii Dinotheriului, aerul era plin de păsări. Toate întorceau ochii rotunzi după marele fluture catifelat din pieptul Ginei, care încă mai fâlfâia din aripile moi. Dar altfel

rămâneau nemișcate, fiecare pe bucățica sa de lemn. *Sunt mani tucani și lari ilari* îmi venea în minte, privind toate acele ciori vopsite, cu paiele ieșind prin câte-o crăpătură, cu ciocurile șui, butucănoase ca ale tucanilor și ale păsărilor-rinocer, în formă de ac, ca ale păsărilor colibri, unele cât bondarii. Penajele erau și ele răsuflate, decolorate: ce fusese odată albastru de Prusia și verde ca smaraldul în cozile păunilor, ruginiu-vulpe în ale fazanilor, ce fusese curcubeu în penajul papagalilor și al păsării-paradisului devenise acum același maroniu pe cenușiu sau fusese atât de strident retușat încât ți se părea că privești acele poze de nuntă colorate cu creionul sau obrajii înșelător îmbujorați ai ofticoșilor. Hotărât, nu ne plăceau, așa că am intrat pe filiera glorioasă a antropogenezei, reprezentată de câteva săli înguste cu vitrine și diorame reprezentând maimuțe, de la prichindeii macaci și cercopiteci, umblând cu cozile îmbârligate după portocale, fețe omenești pe corpuri de pisică, până la babuinii, mandrilii, urlătoarele, maimuțele cu fundul roșu (vizibil chituit și vopsit ulterior), pavianii, semințiі pigmee, cu nasuri prelungi ca niște târtițe. Gina, firește, se amuza la culme, la un moment dat desprinse din brațele mămicii sale un pui de cimpanzeu cu figură comic-amenințătoare și-l legănă ea însăși la piept, mângâindu-l pe freză. Trecu mai încolo, unde bătu pe umăr, camaraderește, o mare gorilă, mascul urât ca dracul, cu o față abrutizată, de recidivist. Apoi se așeză în fața lui și-l lovi cu pumnul în piept: „Tarzan.“ Apoi se lovi pe ea: „Jane.“ Apoi iar: „Tarzan.“ „Jane.“ „Tarzan.“ „Jane.“ Eu râdeam așa cum fac de obicei, fără zgomot, înecându-mă. Urangutanul roșu, cu labele lungi ca ale lui Popeye Marinarul, avea însă o față melancolică de clovn alb, amorezat *sans espoir* de-o Colombină sortită altcuiva. Apoi însă ne trecu cheful de râs.

Intraserăm într-o sală rotundă, care încerca să prezinte procesul ontogenezei, mai întâi paralel, la pești, reptile, păsări și mamifere, apoi la om. Pe lamele scufundate în alcool se prezenta evoluția unui embrion de la fazele abia vizibile cu ochiul liber: morulă, blastulă, gastrulă, până la diferențierea organelor. În evoluția lor, embrionii treceau prin faze arhaice, le apăreau branhii, caractere reptiliene, formațiuni atavice care mai târziu se resorbeau, o adevărată metempsihoză, o Karma, o roată nesfârșită a existențelor. Pe un perete era un mulaj secționat prezentând poziția copilului în uterul unei femei gravide. Mi-am amintit de atrocitățile războaielor cu tătarii: pruncii smulși de vii din pântecele mamelor. Mai încolo, pe tot peretele, erau înșirate pe o poliță zeci de borcane în care pluteau fetuși cu malformații: macrocefali sau acefali, prunci cu un singur ochi central, cu o singură nară deasupra buzelor, cu trei picioare dintre care unul fără labă, cu palmele minuscule ieșind direct din umeri, fără brațe, ca niște aripioare. Ce ciudați erau, zbârciți și galbeni-pal, galbeni-moluscă, pieile prea lungi atârnând pe ei! Ce priviri lenevoase aveau în ochii cu pleoapele jupuite! Păreau înțelepți și oarecum satisfăcuți de faptul că nu apucaseră să trăiască. Ceva între broaște și genii, cu neputință de privit în carnalitatea lor cinică. Şi ei ne fixau parcă, ne petreceau cu privirea, fluturându-și în lichidul grețos cordoanele ombilicale. Gina îi privea nu cu oroare, ca mine, ci cu un fel de liniște și resemnare, cum ai privi mobilierul urât din casa în care ai locuit toată viața și pe care nu ți-a trecut prin cap să-l schimbi. Am străbătut acea sală, privind atent fiecare avorton în parte. Așa cum făcuse cu șarpele, Gina își lipi palmele de pereții curbi ai unui borcan și privi adânc în ochi, cu o concentrare dureroasă, unul dintre acei gnomi palizi. Am intrat apoi, printr-o ușă strâmtă, pe care n-o remarcasem, într-o cămăruță ca de mansardă,

un „dulap“ ca acela în care locuia Raskolnikov, cu afișe jupuite pe pereți, cu o sofa veche care ocupa mai mult de jumătate din spațiu, cu un mic raft de cărți pe care se aflau hârțoage vechi dintre care îmi amintesc *Cartea tibetană a morților, Fiicele focului* de Nerval, *Netocika Nezvanova* de Dostoievski și un album de William Blake, cu planșele la *Cartea lui Urizen*. Una dintre aceste planșe fusese smulsă din album și prinsă cu pioneze pe ușa de lemn: înfățișa o femeie îngenuncheată, văzută din spate, privind într-o fântână. Deasupra ei, uriaș, strălucea un soare negru. Ne-am așezat pe sofa, iar Gina scoase de sub pat o cutie de pantofi plină cu tot felul de lucrușoare: globuri de pom de iarnă, păpuși cu capetele turtite, poze foarte vechi, bilețele și ilustrate, o seringă ruginită, un stetoscop. „Când eram foarte, foarte mică, am descoperit drumul care duce aici. Aici aduceam tot ce mă bucura, tot ce-mi plăcea: păpușile mele, cadourile de la rude, aici veneam cu prăjiturile ca să le mănânc în liniște. Cred că n-am scăpat o noapte în care să nu mă plimb prin muzeu, singură printre animalele mele. Așa-mi închipuiam că se plimba fata moșului din poveștile Penelopei printre acei balauri ridicoli. Le cunosc pe toate, e un farmec care le cuprinde pe toate și pe mine. Dar cel mai mult îmi place în această cămăruță, aici, adânc, adânc, adânc de tot. Aici mă simt eu însămi.“ În timp ce vorbea, Gina, de mult transfigurată, devenise pur și simplu alta, o vrăjitoare ciudată, o călugăriță cu mâinile împreunate extatic. Am luat-o în brațe și am culcat-o pe sofa. Am făcut amândoi dragoste prima dată în viața noastră. Nu dintr-o pudoare, care nu-și are locul în paginile astea, voi spune prea puțin despre acele gesturi, acele senzații, ci pentru că, de fapt, n-am avut nici un moment conștiința a ceea ce mi se întâmpla. Ea, deși complet goală, deși mai vie ca oricând, părea

a avea un contur infinit, ireal. Era, pe rând, o gură cu pielița buzelor fadă, un sân mic, valuri de păr răspândit pe pernă, o respirație agitată. Când am intrat în ea, toate aceste impresii mozaicate s-au topit parcă și-au început să curgă, moi ca plastilina și la fel de colorate și cu același miros aproape, de sământă de in. Am avut brusc sentimentul totului. Era o lumină palidă, o tensiune fără limite, o intuiție fără comunicare. Am stat o clipă suspendați și apoi, ca șopârlele dimineața, ne-am dezmorțit încetul cu încetul, revenind la viața noastră limitată.

M-am trezit transformat, transferat în Gina. Mi-e imposibil să mai amân descrierea, trăirea momentului ăstuia, indescriptibil și de netrăit. Zăceam pe spate și mă priveam în pupilele ființei difuze aplecate asupra mea: vedeam acolo fața Ginei, ușor deformată de sfericitatea ochiului. Când conul conștiinței mele s-a mai extins, mi-am dat seama că acea ființă avea trăsăturile mele și mă privea cu nesfârșită teroare. Mi-am privit corpul, care era corpul femeii pe care-o iubeam: aveam brațele ei, sânii ei, părul ei, șoldurile, picioarele ei. Aveam pielea ei și oasele ei, iar pe buze gustul de eter al rujului ei. La o ureche mai aveam un cercel verde-smarald, de-al ei, iar celălalt sclipea în pat, între noi, printre hainele mototolite. Iar ea eram eu, corp lung și uscățiv de bărbat, piept costeliv, șolduri înguste, sexul ca un vierme între pulpele păroase, și mai ales ea avea fața mea, ochii mei, fălcile mele prelungi, mustața mea deasupra buzelor senzuale și suferinde. Eram eu aplecat asupra mea cum nu mă văzusem niciodată, nici măcar în vis, de parcă aș fi ieșit din corpul meu după moarte și m-aș fi contemplat din toate unghiurile. Schimbarea ei în rinocer sau în insectă nu ar fi fost mai cutremurătoare. Ne-am privit mult, cu oroare, fără să ne vorbim sau să ne atragem. Eram prea obosiți și năuciți ca să mai gândim. Ne-am îmbrăcat mașinal, încurcând

hainele, schimbându-ni-le de câteva ori. Gesturile ne șovăiau, mișcările se bâlbâiau, mâna rata apucarea. Ne priveam ca niște ființe din lumi diferite, bazate pe cu totul alte chimii, biologii, psihologii. Deodată, cel din fața mea se aruncă pe pat, cu fața în pernă, și începu să plângă violent, icnind și sughițând. Dădea cu pumnii în pernă și se sucea ca posedat în toate părțile. Dar printre accesele sale de plâns, începu să se distingă un alt sunet. Venea de dincolo de ușa de lemn și semăna cu un freamăt, o întretăiere de zgomote slabe: fâșâituri, cârâituri, un sâsâit ca de măturici sau de maracase. La auzul său, cel de lângă mine (îi zic așa pentru că nu puteam crede că „acela" e Gina) tăcu, apoi, cu o expresie de perplexitate, mă înșfăcă de mână și mă târî cu o forță nebănuită afară din cămăruță. Călcând pe podea, am strivit cu tocul pantofiorului uriașul fluture, care mai bătea încă din aripi zdrențuite.

Zgomotul acela de junglă, înăbușit, se amplifica de la o clipă la alta. Ieșiți în sala fetușilor, i-am văzut cum deschiseseră larg ochii și făceau gesturi bizare în borcanele lor verzui. Unul dintre ei reușise să se cațere pe marginea cilindrului și de acolo se pregătea să sară pe podea, târând după el un cordon ombilical de jumătate de metru. Aș fi paralizat de groază dacă Andrei nu m-ar fi târât repede afară. A urmat o goană istovitoare. Sălile se deșteptau. În vitrine începea mișcarea, se căscau boturi și se roteau ochi. Păsările începuseră să cârâie și să țipe, bătând din aripi ca să se desprindă de bățul de care erau lipite, ceea ce stârnea un praf înecăcios, cu miros de vopsele și zegras. Am coborât scările în fugă, urmăriți de țipătul sfâșietor al păunilor, și-am străbătut alergând sala de la parter. Scheletul Dinotheriului, cu oasele lui cât trunchiurile, făcea eforturi uriașe să se ridice în picioare din nou, ceea ce umplea sala de trepidații. În jur, în toate cuștile de sticlă, animalele, erbivore și carnivore, începuseră să se întindă, ca după un

somn lung. Leoparzii își unduiau coada și mârâiau, antilopa gnu bătea din copită, girafa își întinsese înainte gâtul pătat. În diorama cu „Viața în Antarctica“ uriașul elefant de mare, cu colți de trei ori mai mari decât ai morsei, răgea deja, cu grăsimea tremurându-i sub pielea lucioasă. Fugeam disperați și auzeam în urma noastră cum plesneau vitrinele. Ne-am repezit la subsol, unde era o viermuială înspăimântătoare. Aerul era înțesat de fluturi multicolori, lăcuste, cicade, cărăbuși, lilieci, câini zburători. Un pește zburător evadase din borcanul său și săgetă sala izbindu-se de un perete. Gândacii uriași, coropișnițele, păianjenii și scorpionii mișunau pe podea, alcătuind un covor viu de oroare. La fiecare pas striveam cu zecile. Viermii se târau la un loc cu cobrele, pitonul începuse să-și desfacă inelele de pe trunchiul lui de copac, iar crotalul clinchetea amenințător din coadă. Toate aceste ființe păreau încă amețite, dar își reveneau văzând cu ochii. Ca niște inimi leneșe, meduzele pulsau în spirt, iar peștii grei, de poate zece kilograme, se zbătuseră până răsturnaseră cilindrii și acum izbeau cu cozile ude dalele podelei, căscând din fălcile dințate. Gâfâind, am ajuns în fine în sala mineralelor, care aruncau umbre colorate pe pereți. Am găsit maneta de unde aprinseserăm lumina, dar nici urmă de ușă! Şi fusese acolo, ușa stacojie care dădea spre coridorul subteran. Am pipăit toți pereții, aproape plângând de disperare, dar fără rezultat. Trebuia să ieșim pe poarta muzeului. Dacă era încuiată, eram pierduți. Ne-am întors din drum înfruntând valurile de insecte, care acum erau vioaie și agresive. Era limpede că nu mai roiau la întâmplare, ci se îndreptau toate împotriva noastră: scorpionii își înfigeau ghimpii cozii în pielea pantofilor noștri, fluturii ne izbeau peste față ca să ne amețească, furnici roșii începuseră să ni se cațere pe picioare. La parter, toate animalele, acum răgând, mugind și fornăind și chițcăind și lătrând, se îndreptau asupra

noastră, ca un zid de colți și coarne ascuțite. Eram izgoniți. Abia am nimerit poarta muzeului. Ni s-a părut o veșnicie până am deschis-o și ne-am strecurat în aerul răcoros al nopții de-afară. Când am trântit-o apoi în urma noastră, am auzit ca un cutremur valul de animale, păsări, reptile, insecte izbindu-se de ușa grea, ferecată. Am coborât treptele de la intrare. Piața Victoriei, luminată slab de câteva becuri portocalii, era pustie. Doar foarte departe se zărea un milițian mergând încet, plictisit. Era o noapte frumoasă, cum numai vara pot fi nopțile. Ne-am luat de mână și ne-am privit în ochi ultima dată. Nu trebuia să vorbim. Ştiam că totul este pierdut, că de-acum încolo va trebui să ne descurcăm fiecare cum va putea. Am plecat spre casele unde ne purtau noile picioare, noile trupuri. Nu aveam să știm niciodată ce era de făcut decât *făcând*.

Asta-i tot. Nu mai știu nimic despre Gina. Cine mai este, cum mai poate supraviețui. Nu știu și nu vreau să știu. Nu o mai recunosc în acel corp străin pe fata care a fost obsesia și nebunia mea timp de un an de zile, poate ultimul al vieții mele. A încerca să trăiesc mai departe în aceste condiții pare o absurditate. Mi-am apărat conștiința de vederea trupului ei acoperind oglinzile cu textura înșelătoare a pânzei. Dar nu mă pot apăra de sinele ei, care mă agresează pe mult mai perfidele cărări psihice. Monstrul mă are, s-a cățărat pe mine cu labele lui și mă ține strâns. Mă contopesc cu el clipă de clipă, ca damnații din bolgia hoților. Chiar și gândurile astea, mă întreb, sunt ale mele sau ale ei? De unde provine edulcorarea multor pagini din confesiunea mea? Stilul cam patetic, care nu-mi stătea în fire? Nu cumva sunt otrăvurile fiarei, sucul prelins din gingiile ei? Am greșit apucându-mă să scriu, să trag această prelată, să joc această psihodramă cu stalul și lojile goale. Pentru cine am scris comedia asta? Ești tu, acum, lângă mine? Poți tu, acum, să mă ajuți? *Poți*?

Din păcate, lângă mine, acum, uitându-se languroasă peste umărul meu, e doar Lavița, care așteaptă să i se schimbe cearșafurile. Până atunci își scrie mai departe scrisorile de dragoste, cu carioca divers colorată, chiar pe corpul ei, pe care l-a umplut, peste tot unde a ajuns, cu litere și desene naive. Acum își scrie pe piept, cu cerneală verde: *Te rog sămi scri și tu*, iar alături mâzgălește un cap de fată cu păr maro și ochi albaștri și gură roșie. Iată cum stăm. În orice caz, va trebui să ies de-aici, unde nu fac decât să amân la nesfârșit lupta cu fiara. Obsesia mea nu se lasă exorcizată, nu redevin eu scriind și nu vreau, Doamne, nu vreau să rămân așa. Amân de aceea orice hotărâre până mă voi întoarce, oarecum, în „lume". Acolo am să văd ce-o să fac și mai ales *cum* să fac. Foile astea, adunate în vraf pe noptieră, sunt un eșec mai mare decât ceea ce povestesc. Chiar în seara asta le voi arde, am decis să nu le mai las medicului și nimănui altcuiva, pentru că dacă ei le-ar citi n-aș mai scăpa niciodată de-aici, sau poate aș ajunge în limburi mai rele. Voi simula, cu scârbă, normalitatea, voi fi o Ginuță cuminte, gata să-și fericească bunicuții, revenită la gânduri mai bune după o ieșire isteroidă.

De ce mai scriu și rândurile astea, dacă tot știu acum că voi distruge totul? De ce mai formez, iată, o literă și încă o literă? Nu cumva ca să-mi mai plătesc o gură de aer și încă una?

Nu, trebuie să se termine odată. Gata. Am terminat.

Scoase din țâțâni ușa cu oglindă a șifonierului și-o aruncă pe jos. Un trosnet înfundat îi dădu de știre că oglinda se crăpase căzând cu fața în jos pe podeaua de unde strânsese covorul. Acesta zăcea, făcut sul, de-a latul sofalei, peste pernuțele fantezi de catifea și mătase portocalie. Trase pianina, care avea rotile, până în mijlocul camerei și sprijini de ea covorul persan. Muncindu-se groaznic, ridică

sofaua în picioare și o propti și pe ea de pianina lucioasă. Se potrivea perfect între suporturile din bronz, pentru lumânări, sudate de capacul pianinei. Se opri să respire și își trase mâinile pline de praf peste tricoul galben care-i acoperea sânii. Merse la fereastră. Strada Venerei lucea stins, cu pietrele din caldarâm aruncând scântei purpurii, sub un amurg greu de toamnă. Salcia, cu o creangă foarte lungă, ajungând până la marchiză, vibra în adierile ușoare de vânt. La întretăierea a două crengi picotea o pisică portocalie vârstată cu un ruginiu întunecat. Lăsă geamul deschis, dar trase draperiile de damasc stacojiu. În cameră se lăsă o semiumbră roșiatică. O rază de lumină, trecând printre draperii, lovea colțul lustruit al bibliotecii, acolo unde se afla micul crucifix metalic, care luci brusc cu flacără albă. Începu să scoată cărțile din bibliotecă și să le așeze, după oarecare gândire, pe podea, împrejurul pianinei și sofalei. Scoase marele Baltrušaitis din cutia sa de carton și citi dedicația: „*Ginei, cu dragoste, ca să-și amintească faptul că, sub rococoul obscen al lumii noastre și cărnii noastre, oasele noastre sunt gotice și spiritul nostru e gotic. Andrei, feb. 197…*“ Răsfoi puțin paginile pline de himere. Puse cartea jos, alături de celelalte. Mimă brusc un chitarist dezlănțuit, aplecat pe spate, strângând spasmodic cu stânga griful chitarei. *Into the fireeee!* țipă stins și începu să râdă. Așa-zisa bibliotecă nu era decât un singur corp lăcuit, negru, așa că, fără cărți, era ușor de urnit, și el, spre mijlocul încăperii. Dar obosea foarte repede și trebuia să facă pauze lungi după fiecare mobilă deplasată. Noroc că nu mai erau prea multe în odaia aceea, care începuse să pară și mai înaltă, cu candelabrul din plafon înălțându-și parcă tot mai sus țurțurii clinchetitori. După ce trase și împinse biblioteca, apucă fotoliul larg, minunat învelit în satin cu floricele verzi-pal pe fond roz-pal, îl întoarse cu picioarele-n sus și-l propti de sofa, sprijinindu-l cu capătul ușor

strâmbat al covorului. Deschise apoi larg ușile *secretaire*-ului, cele pe care era pictată scena renascentistă deasupra căreia scria cu frumoase caractere latine AMOR OMNIA VINCIT. Le scoase din balamale și le aruncă neglijent pe podea. Înăuntru, pe policioarele mirosind a santal, se aflau nenumărate sticluțe policrome, transparente sau mate, strunjite din cristal scânteietor sau modelate din sticlă moale. Lichide gălbui sau verzui ca veninul își fluturau ușor pânzele în interior. Apucă una dintre ele. Citi caligrafia sofisticată, aurie, de pe medalion: *Soir de Paris*. Se ridică în picioare și, ținând-o în pumn ca pe o grenadă, o izbi brusc de podea. Parfumul gingaș explodă în sute de cioburi, lăsând o pată udă, cu stropi prelungiți în toate direcțiile. Mirosul senzual umplu camera. Rând pe rând, fiecare sticluță avu aceeași soartă. Le citea denumirile: *Sensation, Fidji, Magie noire*, iar apoi le trântea cu toată forța pe podea, acoperindu-și ochii cu brațul stâng, ca să nu-i sară cioburi. Ultimele două–trei sticluțe de colonie și jumătatea de litru de spirt albastru, medicinal, pe care o găsise într-o despărțitură, își luă seama și nu le mai sparse, în schimb le deșertă conținutul peste mobilele îngrămădite în mijlocul casei, murmurând: „Toarnă pe covor parfumuri tari, / Adu roze, pe tine să le pun“ și râzând iarăși cu poftă. Merse la fereastră și închise geamurile, lăsând draperiile trase. În cameră mirosul devenise mai real decât obiectele, ridica în aer fumuri dense, aproape vizibile. Călca prin băltoace de parfum franțuzesc, zdrobea cu talpa tare a saboților cutiuțe de creme și tuburi de fond de ten. O amețeală voluptoasă îi impregna corpul deja obosit. Îi venea să se culce și să adoarmă ca un Des Esseintes în paradisul său artificial. Dar știa că va avea vreme destulă de somn. Suindu-se pe taburet, începu să desprindă de pe pereți, una câte una, minunatele icoane pe

sticlă, cu lumile lor roșii ca sângele și aurii și albastre-azur. Sfântul Gheorghe, pe calul său înaripat, cu față de om, străpungea cu sulița ridicola reptilă verde, redutabilă doar prin faptul că scotea din bot două–trei limbi firave de foc. Un Isus scheletic își arăta rana din coastă, de unde urca spre înalt o tulpină răsucită de viță-de-vie, plină de ciorchini vineți și cârcei ca tirbușoanele. Maica Domnului adormea sub un macat purpuriu, vegheată de îngeri cu aripi și nimb de aur. Lazăr, înfășurat în bandaje ca o mumie, se ridica în capul oaselor în cutia verzuie a mormântului, pe când Isus îi arăta un pergament răsucit pe care scria, probabil, „Scoală-te și umblă". Arhanghelul Gavril, împlătoșat, cu lancea sprijinită de umăr, purta și el un astfel de pergament. Fiecare icoană, desprinsă din perete, lăsa în urmă un dreptunghi palid, pe care se umflau pânze subțiri de păianjen. Lemnul ramelor, putred, era străpuns de mii de găuri de cari. Coborî mai întâi primul rând de icoane, apoi și pe cel de-al doilea, în total cel puțin cincisprezece, șaisprezece. Coborî aproape prăbușindu-se de pe scăunel. Aerul devenea cu neputință de respirat. Râdea în prostie, cu lacrimi mari țâșnind din ochii iritați de eter. După ce stătu o vreme cu spatele proptit de perete, începu să aranjeze icoanele printre cărți, în jurul mobilelor. Totul începea să arate cum trebuie.

Mai rămânea șifonierul. Clătinându-se, își înfundă mâinile până la umeri în rafturile lui și începu să scoată brațe întregi de lenjerie de corp, de bluzițe, tricouri, pantaloni ecosez, fuste din cele mai diferite materiale, furouri lucioase și foșnitoare, vestuțe de discotecă, cutii întregi cu dresuri și șosete galbene, vărgate, stacojii, câteva perechi de blugi originali, unii nou-nouți, alții deja tociți, rochițe vaporoase de pânză topită, basmale negre cu bănuți aurii. Le așeză, bătându-le cu palmele, pe capacul pianinei, până când acesta, între celelalte mobile mai înalte, începuse să

semene cu un culcuș îmbietor, policrom, de o moliciune delicioasă. Apoi, din despărțitura cealaltă a șifonierului, scoase umerașe întregi de rochii de seară, unele vechi, brodate migălos, groase ca brocartul, altele de mătase ușoară, apoi câteva haine și căciulițe de blană. Era cojocul alb, cu înflorituri negre și roșii, pardesiurile, cel galben-citron și altul crem, o altă blană de vulpe, pe care Gina nu o purta la școală, și trei canadiene lungi și pufoase, cu glugă. Dedesubt își ținea câteva dintre nenumăratele ei perechi de pantofi, desigur cei mai prețioși: minusculi, de piele lucioasă, unii cu mici aplicații metalice. Scoase tot și înșiră pânzăria peste edificiul insolit din mijlocul camerei, peste tot unde putea fi agățată. Renunță să mai târască și șifonierul, căci nu ar fi fost în stare, mai ales cu această infinită somnolență în oase.

Totul era gata. Odaia arăta ca și cum ar fi fost pregătită pentru zugrăvit. Râdea isteric, în hohote, târându-se de-a lungul pereților goi și minunându-se de ecoul râsului în camera devastată. Abia se mai ținea pe picioare. Apucă rochia galbenă, cea mai grea și mai încrețită, și și-o trase peste cap. Îi încheie neglijent șnururile de la gât și de la încheieturile mâinilor. Fusta îi venea până la glezne. Își trecu palmele peste sâni, peste șolduri, își mângâie privind în gol părul lung, care-i cădea în bucle pe umeri. Se îndreptă spre marea sobă de teracotă și scoase de după ea bidonașul pregătit din vreme. Stropi bine toată acea îngrămădeală de mobile și țoale și apoi, întorcând capul ca să nu inhaleze vaporii lichidului galben-brun, își turnă și pe rochie. „Asta-i tot“, strigă. „Tot, tot!“ Îi venea să verse și chiar vomă într-un colț de odaie. Dar reuși să-și păstreze pentru încă un timp luciditatea. Mototoli un ziar de pe jos și se urcă, strecurându-se pe sub covorul făcut sul, pe capacul pianinei, culcușindu-se în stratul gros de haine parfumate. Aprinse cu bricheta ghemotocul de ziar și-l aruncă

dedesubt, pe podea, între pianină și sofa. Când auzi trosnetul flăcărilor, se întoarse cu fața în jos, cufundându-și obrajii în valurile de pânzeturi amețitoare.

Adormi instantaneu.

Table of Contents

Table of Contents